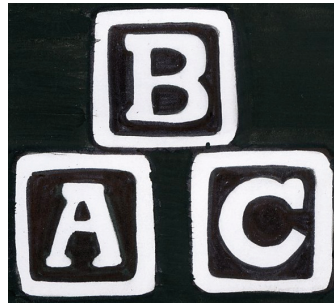

RISTIUSU

Pyhäkoulumateriaali Helsingin seurakuntien vironkieliseen
pyhäkoulutyöhön

Elina Aro ja Heidi Nykvist
Opinnäytetyö, syksy 2009
Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Etelä
Kauniainen
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumis-
vaihtoehto
Sosionomi (AMK) +
kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Aro, Elina & Nykvist, Heidi. Ristiusu A B C – Pyhäkoulumateriaali Helsingin seurakuntien vironkieliseen pyhäkoulutyöhön. Kauniainen, syksy 2009, 36 s., 1 liite.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Etelä Kauniainen. Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillinen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Produktin tavoitteena oli tuottaa pyhäkoulumateriaali Helsingin seurakuntien vironkieliseen pyhäkoulutyöhön, joka on keskittänyt työnsä Alppilan seurakunnan alueelle. Materiaalin on tarkoitus auttaa pyhäkoulunopettajia pyhäkoulutuokioiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Pyhäkoulutyön kohderyhmänä ovat 4–6-vuotiaat virolaisten maahanmuuttajaperheiden lapset.

Lähdimme työstämään materiaalia perehtymällä kristilliseen kasvatukseen ja lapsen uskonnolliseen kehitykseen erityisesti 4–6-vuotiaiden osalta. Lisäksi tutustuimme pyhäkoulun ja Viron historiaan ja otimme huomioon lasten aseman maahanmuuttajina.

Menetelminä materiaalissa käytimme rukousta, hengellisiä lauluja, kerronnallisuutta, havainnollisuutta, vuorovaikutusta, toiminnallisuutta sekä tiedollista aineistoa. Materiaali koostuu kahdeksasta eri kristinuskon perusteita käsittelevästä pyhäkoulutuokiosta, jotka pohjautuvat käsiteltävään aiheeseen liittyvään raamatunkertomukseen. Jokaisen tuokion alussa on pyhäkoulunpitäjää varten faktalaatikko, jossa on koottuna tiivistettynä opetuskerran ydinsisältö. Tätä seuraa ehdotelma itse pyhäkoulutuokion rungosta ja sisällöstä.

Opinnäytetyöprosessi alkoi syksyllä 2008 saatamme tilauksen pyhäkoulumateriaalille. Varsinainen produktin työstäminen aloitettiin keväällä 2009. Olimme yhteydessä työelämälähteeseen materiaalin tekemisen eri vaiheissa huomioiden heidän toiveensa ja odotuksensa materiaalin suhteen. Pyhäkoulumateriaali luovutettiin Alppilan seurakunnan käyttöön marraskuussa 2009. Työelämäyhteys oli erittäin tyytyväinen lopputulokseen.

Asiasanat: produktiot, pyhäkoulu, maahanmuuttajat, kristinuskon perusteet, raamatunkertomukset.

ABSTRACT

Aro, Elina and Nykvist, Heidi

The Basics of Christianity – Sunday School Material for the Estonian Work of the Congregations of Helsinki.

36 p., 1 appendix. Language: Finnish. Kauniainen, Autumn 2009.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of the thesis was to produce Sunday school material for the Estonian work of the congregations of Helsinki located in Alppila, Helsinki. The objective of the material was to assist Sunday school teachers when they plan and execute their Sunday school sessions. The Sunday school was intended to 4-6-year-old Estonian children whose knowledge of Christianity was minimal.

We got acquainted with Christian education and children's religious development focusing on 4-6-year-olds. In addition, we searched for information on the history of Sunday schools and Estonia. We also considered the immigrant aspect of these children.

The material consisted of eight Sunday school sessions and was based on the basics of Christianity. Every session was based on a biblical story related to the topic of the session. As for methods used in the material, we used prayers, spiritual songs, narration, demonstration, interaction and functionality.

The aim of the thesis was achieved successfully. The feedback was positive and the employees of the Estonian work congregations were satisfied with the material. The material was given to their use in November 2009.

Keywords: sunday school, basics of christianity, biblical stories, immigrants, estonia

ESIPUHE

Pyhäkoulumateriaalin tuottaminen oli meille uusi, haastava ja mielekäs projekti. Saimme opinnäytetyömme työstämisen eri vaiheissa tukea usealta eri tahoilta, joita haluamme tässä aivan erityisesti kiittää.

Ensinnäkin suuri kiitos työelämäyhteytemme kannustavalle ohjaajalle, Tuuli Raamatille, jonka ideasta työn tekeminen alun perin lähti liikkeelle. Hän antoi hyvää ja rakentavaa palautetta pyhäkoulumateriaalista prosessin eri vaiheissa ja kannusti meitä eteenmään työssämme.

Suuri kiitos opinnäytetyötämme ohjanneille opettajille Hanna Niemelle ja Suvi-Maaria Teporalle sekä opponentillemme Sannamari Ryhtälle, jotka antoivat palautetta ja neuvoja ja jaksoivat tukea ja kannustaa meitä.

Lisäksi haluamme kiittää Heidi-Maria Pautolaa, joka on lukenut työtämme läpi ja tehnyt tärkeitä huomioita produktista ja käyttänyt aikaansa palautteen antamiseen. Iso kiitos myös ystäville, perheillemme ja muille läheisille, jotka ovat tukeneet meitä prosessin aikana.

Suurin kiitos työstämme kuuluu taivaalliselle Isällemme, joka on antanut meille lähetyskäskyn ja syyn tehdä tätä produktia.

Kauniaisissa 23.11.2009

Elina Aro ja Heidi Nykvist

SISÄLTÖ

1 LÄHTÖKOHDAT PYHÄKOULUMATERIAALILLE	6
2 OPINNÄYTETYÖN PROSESSI	8
3 LAPSEN USKONNOLLINEN KEHITYS	11
4 KRISTILLINEN KASVATUS	13
5 PYHÄKOULU	15
6 VIROSTA SUOMEEN JA SEURAKUNNAN YHTEYTEEN	18
6.1 Viron historia	18
6.2 Viron kirkko historiasta nykypäivään	19
6.3 Maahanmuuttajana Suomessa	21
6.4 Helsingin seurakuntien vironkielinen työ	23
7 PRODUKTIN ESITTELY	24
7.1 Pyhäkoulumateriaalin runko	24
7.2 Pyhäkoulukertojen aiheet	25
8 MATERIAALISSA KÄYTETYT MENETELMÄT	28
8.1 Tiedollinen aineisto	28
8.2 Rukous ja hengelliset laulut	28
8.3 Kerronnallisuus ja havainnollisuus	29
8.4 Vuorovaikutus	30
8.5 Toiminnallisuus	30
9 PROSESSIN PÄÄTÖS	32
9.1 Produktista saatu palaute	32
9.2 Tavoitteiden toteutuminen	33
9.3 Kehittämisideat	33
LÄHTEET	34

LIITE: Pyhäkoulumateriaali

1 LÄHTÖKOHDAT PYHÄKOULUMATERIAALILLE

Jeesus on antanut meille lähetyskäskyn (Raamattu, Matt. 28:18–20). Hän kehottaa meitä opettamaan ja kertomaan ilosanomaa ylösnousseesta Vapahtajasta, joka rakastaa ihmisiä niin paljon, että antoi ainoan poikansa kuolla ristillä ihmisten syntien vuoksi. Kaikki eivät ole vielä saaneet kuulla tätä ilosanomaa ja me omalta osaltamme halusimme olla viemässä evankeliumia eteenpäin rakastavasta Jumalasta. Viron historiassa on ollut ajanjakso, jolloin ihmisiä on pyritty tietoisesti estämään lukemasta ja kuulemasta Raamatun sanaa. Tästä syystä monet ovat täysin vieraantuneet kirkosta ja tietämättömiä kristinuskon perusteista. Ei voida olettaa, että näiden perheiden vanhemmat osaisivat opettaa lapsiaan kasvamaan kristittyinä. Olemme valmistaneet pyhäkoulumateriaalin näitä vironkielisten maahanmuuttajaperheiden lapsia varten sekä pyhäkoulun opettajien avuksi.

Idea opinnäytetyöllemme nousi Helsingin seurakuntien vironkielisen työn parissa työskentelevältä diakonilta, Tuuli Raamatilta. Hän esitti tarpeen ja toivoi tekijöitä pyhäkoulumateriaalin tuottamiseen. Me tartuimme haasteeseen ja lähdimme ideoimaan ja toteuttamaan materiaalia työelämäyhteyden toiveiden mukaisesti. Sovimme yhdessä Tuuli Raamatinkin kanssa, että tekisimme materiaalin suomenkielellä. Helsingin seurakuntien vironkielinen työ on keskittynyt toimimaan Alppilan seurakunnan alueella ja toiminta tapahtuu Alppilan seurakunnan tiloissa.

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli valmistaa materiaalipaketti erityisesti Helsingin seurakuntien vironkielisen pyhäkoulutyön käyttöön. Pyhäkouluun osallistuvat virolaisten maahanmuuttajaperheiden noin 4–6-vuotiaat lapset. Materiaalin tarkoituksena oli antaa pyhäkoulun pitäjille vinkkejä ja esimerkkejä siitä, miten kristinuskoa voi opettaa lapsille, jotka eivät siitä vielä juuri mitään tiedä. Teimme materiaalin suomeksi jo siitäkin syystä, ettei kumpikaan meistä osaa vironkieltä. Halusimme kuitenkin tehdä oman osamme seurakuntien vironkielisen työn tukemiseksi. Alppilassa pyhäkouluja pitävät vapaaehtoiset ovat asuneet Suomessa jo jonkin aikaa ja osaavat suomea. Näin ollen heidän on helppo hyödyntää suomenkielistä pyhäkoulumateriaaliamme ja sen avulla opettaa lapsia heidän omalla äidinkielellään.

Lisäksi sekä Viron että Suomen evankelisluterilaista kirkkoa ja sen oppia säätelee sama Porvoon yhteinen julkilausuma vuodelta 1993. Tämä julkilausuma määrittää kirkossa opetettavien asioiden sisällön ja luo suuntaviivat koko kirkolle. (Furberg & Tustin 1993.)

Materiaali koostuu kahdeksasta, eri aiheita käsittelevästä pyhäkoulukerrasta, joiden aiheet kumpuavat kristinuskon keskeisimmästä sanomasta. Pyhäkoulukertojen aiheet on koottu Raamatun mukaiseen kronologiseen järjestykseen. Aiheet ovat Jumala, synty, usko, Jeesuksen syntymä, Jeesuksen elämä ja opetukset I, Jeesuksen elämä ja opetukset II, Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus sekä seurakunta. Keskityimme enemmän helpommin lähestyttävän Uuden testamentin sanomaan pelastavasta Vapahtajasta. Materiaaliin on pyritty kokoamaan kristinuskon ydinasioita lapsille mielenkiintoisella tavalla huomioiden kohderyhmän ikä ja kehitystaso.

Jokainen pyhäkoulukerta noudattaa samaa runkoa. Jokainen aihe alkaa teemaan syventävällä faktalaatikolla, josta pyhäkoulun pitäjä voi lukea keskeisimmän taustatiedon kuhunkin aiheeseen liittyen. Tätä seuraa itse pyhäkouluosuus, jossa on valmiina yksi ehdotelma siitä, kuinka aiheesta voi pitää pyhäkoulutuokion lapsille. Pyhäkouluosuus koostuu rukouksesta, laulusta, aiheen alustuksesta, kertomuksesta, lapsille suunnatuista kysymyksistä sekä toiminnallisesta osiosta.

Diakin opinnäytetöistä löytyy useampi työ, joka liittyy pyhäkouluun. Tuorein pyhäkoulumateriaalin tuottamiseen liittyvä työ on Reetta Leppäsen produkti New Yorkin suomalaisen seurakunnan pyhäkoulumateriaali (2007).

2 OPINNÄYTETYÖN PROSESSI

Ryhdyimme miettimään opinnäytetyöllemme aihetta ensimmäisen kerran keväällä 2008. Aluksi olimme ryhtymässä tekemään uskontokasvatusmateriaalia päiväkoteihin. Syksyllä 2008 saimme kuulla työelämätaholta tulleesta tilauksesta, jossa Alppilan seurakunta etsi opinnäytetyöntekijöitä työstämään pyhäkoulumateriaalia Virosta tulleiden perheiden lapsille. Haaste kuulosti mielenkiintoiselta ja meille sopivalta aiheelta, joten tartuimme siihen. Meistä kumpikin oli suunnitellut hankkivansa koulutuksen aikana myös lastentarhanopettajan pätevyyden ja kyseinen aihe täytti myös siihen tarvittavat kriteerit. Materiaalin varsinaisena kohderyhmänä ovat 4–6-vuotiaat lapset, joten siinäkin mielessä aihe kuulosti erittäin hyvältä ja osuvalta. Pidämme tärkeänä myös olla osallisena Jumalan valtakunnan työssä.

Prosessi lähti liikkeelle Aron käydessä paikanpäällä Alppilassa tutustumassa seurakunnan toimintaan syksyllä 2008 ennen opintokokonaisuuteen liittyvää ulkomaanharjoittelua. Vierailun tarkoituksena oli selvittää työntekijöiden ja lasten vanhempien toiveita ja odotuksia produktiamme kohtaan. Saamamme vastaukset jäivät melko vähäisiksi ja päätimme jättää produktin ja koko opinnäytetyön hautumaan ulkomaanharjoittelun ajaksi.

Ulkomaanharjoittelun ja joulun jälkeen alkuvuodesta 2009 tartuimme jälleen opinnäytetyöhömmä ja olimme yhteydessä Alppilan seurakuntaan. Sovimme tapaamisen opinnäytetyöohjaajamme Tuuli Raamatnin kanssa helmikuulle ja keskustelimme produktin tarkemmasta sisällöstä. Tämän tapaamisen tuloksena saimme vastauksia kysymyksiimme, selvyyttä tavoitteisiimme sekä paljon hyödyllistä tietoa ja eväitä produktin työstämiseen. Tämän jälkeen lähdimme ideoimaan ja työstämään pyhäkoulumateriaalia keskenämme.

Ideoinnin ja alustavan työstämisen jälkeen konsultoimme ohjaavia opettajiamme maaliskuussa 2009, jonka seurauksena rajasimme produktimme kahdeksaan pyhäkoulukerrtaan ja samalla saimme apua lähdemateriaalin hankkimiseen. Huhtikuun aikana valitsimme aiheet kahdeksalle pyhäkoulukerralle, hahmottelimme pyhäkoulukerroille toistuvan rungon sekä työstimme yhdessä valmiiksi yhden pyhäkoulukerran aiheesta Jeesuksen elämä ja opetukset, missä nostettiin esiin vertaus tuhlaajapojasta.

Pääsimme testaamaan valmiina olevaa pyhäkoulumateriaalia Rautkallion päiväkotiin toukokuussa 2009, jossa Aro suoritti opintokokonaisuuteen liittyvää työharjoittelua. Pidimme lapsille pyhäkoulutuokion, jonka jälkeen keräsimme palautetta sekä lapsilta, että seuraamassa olleelta aikuiselta. Tämän jälkeen esittelimme valmiina olevaa materiaalia opinnäytetyöohjaajallemme Tuuli Raamatille ja pyysimme palautetta siitä. Saatuamme varmistuksen palautteen perusteella siitä, että olimme oikeilla raiteilla työmme suhteen, lähdimme työstämään produktia eteenpäin ja laadimme aikataulusuunnitelman jatkolle.

Kesän 2009 aikana työstimme produktia omilla tahoillamme. Ennen lukukauden päättymistä teimme työnjakoa. Sovimme, että raporttiosuudessa Aro keskittyy lapsen uskonnolliseen kehitykseen ja kristilliseen kasvatukseen ja Nykvist pyhäkoulutyöhön. Produktiosuudesta sovimme, että Aro työstää aiheita luominen, syntiinlankeemus, usko sekä Jeesuksen elämä ja opetukset keskittyen vertaukseen laupiaasta samarialaisesta. Nykvist puolestaan valmistelisi aiheita Jeesuksen syntymä, Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus sekä seurakunta. Heinäkuussa tapasimme toisemme tehdäksemme tilannekatsauksen siitä miten työ oli edennyt.

Opintojen alettua elokuussa 2009 luimme läpi toistemme tuotoksia produktin osalta ja yhdessä muokkasimme niitä yhtenäisiksi. Molemmat tekivät muutoksia ja lisäilyjä toistensa työhön niin, että molempien työnjälki on nähtävissä jokaisessa aiheessa ja tavassa käsitellä aihetta. Produktin suhteen Nykvistin kädenjälki näkyy erityisesti liitteissä ja faktalaatikon sisällössä ja Aron taas opetusosioissa ja lapsille suunnatuissa kysymyksissä. Työstimme pyhäkoulumateriaalin raakaversioin liitteineen valmiiksi ja lähetimme sen sähköpostilla Tuuli Raamatille ”hyväksyttäväksi” ja pyysimme siitä palautetta.

Saatuamme palautteen Raamatilta, muokkasimme työtä ja otimme työelämälähteen muutostoiveet ja ehdotukset huomioon. Raamat oli kiinnittänyt huomioita muun muassa produktissa käyttämiimme sanamuotoihin. Elo- ja syyskuun aikana kokosimme suurimman osan opinnäytetyön raporttiosasta ja hioimme produktia työelämän toiveiden mukaisesti. Täydensimme raporttia lisäämällä siihen vielä luvun Viron historiasta, jota Nykvist työsti ja produktissa käyttämistämme menetelmistä, jonka teki Aro.

Lähetimme päivitetyn pyhäkoulumateriaalin syyskuun lopulla uudelleen Tuuli Raamin arvioitavaksi. Viimeistelimme produktin saamamme palautteen pohjalta lokakuussa 2009. Opinnäytetyön raportin ja produktin loppuun saattaminen sijoittui loka- ja marraskuulle.

3 LAPSEN USKONNOLLINEN KEHITYS

Lapsen uskonnollinen kehitys on osa lapsen kokonaisvaltaista kehitystä. Uskonnollinen kehitys tapahtuu aina vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Lapsen kokemus kaikkivaltiaasta, rakastavasta Jumalasta tukee lapsen perusuottamusta elämään. Uskontokasvatuksella on vaikutusta lapsen minäkuvan, ihmiskuvan sekä jumalakuvan muotoutumiseen ja kehittymiseen. Lapsen ollessa pienestä asti uskonnollisten asioiden äärellä, rakentuu lapselle pohja myöhemmälle uskonnolliselle kehitykselle. (Kangasmaa, Petäjä & Vuorelma 2008, 43.) Pyhäkoulu on erinomainen paikka lapselle kuulla jo pienestä pitäen raamattuopetusta mielenkiintoisella ja lapsen kehitystason huomioivalla tavalla. Pyhäkoulu antaa hyvän pohjan hengelliselle kehitykselle ja parhaimmillaan se tukee myös lapsen minäkuvaa ja itsetuntoa. Lapsi saa kuulla kaikkivaltiaasta Jumalasta, joka rakastaa lasta sellaisenaan ja pitää hänestä huolen.

Pienelle lapselle Jumala on aivan tavallinen ja arkipäiväinen asia. Jumalasta voi puhua lapselle miten pienenä hyvänsä ja se on jopa suositeltavaa. Lapselle Jumalan olemassaolo näkymättömänä ei ole mikään ongelma. Tärkeää ei ole se, että lapsi käsittää Jumalan koko olemuksen, vaan että lapsi ymmärtää Jumalan pitävän huolen ihmisestä silloinkin, kun ihminen ei aina ymmärrä kaikkia Jumalan suunnitelmia. (Jarasto & Sinervo 1997, 111–113.) Jumalan huolenpitoon ihmisestä olemme keskittyneet aivan erityisesti usko-osiossa, joka kertoo Aabrahamista ja hänen elämästään. Niin kuin Jumala piti huolen Aabrahamista niin samoin Jumala pitää huolen myös jokaisesta lapsesta.

Lapset joutuvat kohtaamaan elämässään jo hyvin varhain erilaisia pettymyksiä. Kirkon lapsityön keskeinen tavoite onkin turvallisuuden tunteen tuominen lapsen elämään. (Holm 2004, 42.) Lapselle on tärkeää, että hän voi luottaa ympärillään oleviin aikuisiin. Se, millä tavalla aikuinen kohtaa lapsen pyhäkoulussa vaikuttaa lapsen kokemaan turvallisuuteen. Se, millaisena opettaja kuivailee Jumalan, vaikuttaa lapsen kokemaan turvallisuuteen ja hänen jumalakuvaansa. Lapset ovat myös herkkiä aistimaan opettajan oma suhtautumisen opetettavaan asiaan. On eri asia uskoa siihen, mitä opettaa, kuin opettaa sitä mihin ei usko. Mielestämme on tärkeää, että pyhäkoulunopettaja syventyy

kulloinkin opetettavaan aiheeseen etukäteen ja on sisäistänyt asiat ennen kuin opettaa niistä lapsille.

Englantilainen professori, David Hay, on tutkinut lapsen hengellisen elämän kehitymistä. Hänen tutkimustensa tulokset osoittavat lapsella olevan kyvyn kokea ja oivaltaa pyhää. Lapselle kokemus on totta ja näin ollen lapsi lähestyy pyhää kokemuksellisesta näkökulmasta. Lapselle spiritualiteetin kokemisen ydin on kokonaisvaltainen läsnäolo tässä, käsin kosketeltavassa todellisuudessa. Hay määrittelee käsitteen spiritualiteetti tietoisuudeksi siitä, että on olemassa muutakin kuin arkitodellisuus. Jotta lapsen on mahdollista kokea pyhää, hiljaisuutta ja pysähtymistä, tulee sitä tukea varhaiskasvatustyöympäristön rakentamisella. (Kangasmaa, Petäjä & Vuorelma 2008, 50.) Laitimamme pyhäkouluvuokiot rakentuvat erilaisten uskonnollisten rituaalien pohjalle, kuten jumalanpalveluskin. Nämä rituaalit toistuvat joka kerralla ja ovat osaltaan rakentamassa kokemusta hartaasta tilanteesta ja pyhän kokemisesta.

Pieni lapsi käsittää asiat hyvin konkreettisesti. Lapsi mieltää Jumalan ihmisen kaltaiseksi rajoituksineen ja puutteineen. Lapselle onkin tästä syystä tärkeää painottaa Jumalan erilaisuutta suhteessa ihmiseen. Jumala on kaikkietävä ja kaikinäkevä ja näin ollen pystyy pitämään huolta maailmasta ja jokaisesta ihmisestä maan päällä. Kaikki on Jumalan hallinnassa eikä mitään tapahdu Jumalan tietämättä. (Jarasto & Sinervo 1997, 109,114.) Olemme halunneet materiaalissa korostaa erityisesti Jumalan kaikkivaltiota ja suuruutta sekä rakkautta ihmisiä kohtaan. Toivomme lasten ymmärtävän, että he voivat joka tilanteessa turvautua Taivaan Isän huolenpitoon ja luottaa, että kaikki on Jumalan hallinnassa.

4 KRISTILLINEN KASVATUS

Kristillinen kasvatus on tietoisia tavoitteita sisältävää kristillisiin arvoihin sitoutunutta toimintaa. Kasvatuksella tulee aina olla tavoitteita ja päämääriä, joita kohti se suuntautuu. Kasvatuksen tarkoituksena on saada aikaan muutosta sekä tukea kasvatettavan kasvua, kehitystä ja oppimista. Kasvatus on aina arvosidonnaista. Mietittäessä kasvatuksen tavoitteita, on etiikka vahvasti läsnä. Tavoitteita ja päämääriä mietittäessä otetaan samalla kantaa siihen, minkälaisena nähdään hyvä ja tavoittelemisen arvoinen elämä. Omalla olemuksellaan ja teoillaan kasvattaja edustaa aina jotain tahtomattaankin. Kasvatus tapahtuu vuorovaikutuksessa kasvattajan ja kasvatettavan välillä. (Muhonen & Tirri 2008, 63–64.)

Kristillisen kasvatuksen pohja on kristillisessä ihmiskäsityksessä. Kasvatustavoitteet lähtevät tuolloin kristinuskon arvoperustasta. Sisällön ja tavoitteiden ollessa kristilliset, tulee kasvatuksesta kristillistä kasvatusta. Kristillisessä kasvatuksessa didaktiikkaa ja pedagogiikkaa toimivat samalla tavoin kuin muussakin kasvatuksessa. Toimivia välineitä ja menetelmiä ovat kasvatettavaa, ihmisarvoa ja Jumalaa kunnioittavat lähestymistavat. Kaikkien kasvatusmenetelmien tarkoituksena on edesauttaa ja mahdollistaa kasvatustavoitteiden saavuttaminen. (Räsänen 2008, 287–288.)

Olellaisena osana kristillistä kasvatusta ovat ihmisen suhde Jumalaan sekä ihmisten vastuullaisuus teoistaan ja elämästään. Kristillisyydessä ihmisen nähdään olevan vastuullinen teoistaan suhteessa itseensä, lähimmäiseen ja Jumalaan. Kristillisen kasvatuksen ydin on Jumalan ihmiseen kohdistama rakkaus, joka synnyttää vastarakkautta ja siitä seuraa pyrkimys vastuullisuuteen. Kristitty nähdään Jumalan työtoverina maailmassa. Kristilliseen kasvatukseen sisältyy myös käsitys oikean ja väärän perusteista. Nämä perusteet on löydettävissä ja johdettavissa Jumalan ilmoituksesta eli Raamatusta. (Räsänen 2008, 287–288.)

Kristillinen kasvatus on paljon muutakin kuin vain Raamattuun tutustumista ja hyvien käytöstopojen opettelemista. Se on kokonaisvaltaista yhdessä elämistä ja se koskettaa kasvatettavan koko persoonaa ja jokapäiväistä elämää. Turvallinen ja lämmin ilmapiiri on merkittävä osa kasvatusta. Kasvatuksen avulla voidaan myös tukea lapsen perustur-

vallisuutta ja turvallisen jumalasuhteen kehittymistä. Kristillinen kasvatus muodostuu pedagogisesta, huolenpidollisesta, eettis-moraalisesta, kokemuksellisesta, rituaalisesta sekä opillisesta ulottuvuudesta. Kaikki nämä ulottuvuudet ovat erottamattomassa ja vastavuoroisessa yhteydessä toisiinsa. Rajan vetäminen niiden välille on käytännössä mahdotonta. (Muhonen & Tirri 2008, 77, 81–82.)

Pyhäkoulu pohjaa toimintansa täysin kristilliselle kasvatukselle. Pyhäkoulun pedagogiikka on suunniteltu kohderyhmänä olevien lasten ikätaso huomioiden. Opillinen ulottuvuus tuodaan esiin kokemuksellisia ja toiminnallisia menetelmiä käyttäen. Opillinen ulottuvuus pitää sisällään rituaalit kuten Isä meidän -rukous, Herran siunaus ja hengelliset laulut sekä eettisen ulottuvuuden.

Pyhäkoulun opettajan työ on tavoitteellista toimintaa, jonka tarkoituksena on tutustuttaa lapsi uskonnollisuuteen ja hengellisyyteen jo pienestä pitäen. Kristinuskon sisältö on jo osa kulttuuriamme, jonka pohjalle Suomen lainsäädäntö on aikoinaan rakennettu. Kaiken taustalla vaikuttaa myös Jumalan antama lähetyskäsky kertoa evankeliumi kaikille ihmisille, lapset mukaan lukien. Pyhäkoulutyössä voidaanakin nähdä olevan mukana yhtä aikaa sekä hengellistä että kulttuurista sisältöä.

5 PYHÄKOULU

Pyhäkoulun omaista toimintaa voidaan katsoa olleen kirkossa jo 1500-luvulla. Pyhäkoulun varsinaisena synnyinmaana pidetään Englantia, jossa kristitty sanomalehtimies ja sosiaalinen uudistaja Robert Raikes ryhtyi pitämään lapsille pyhäkoulua noin vuonna 1780 vaikuttaakseen teollistumisen tuomiin epäkohtiin yhteiskunnassa. Näitä epäkohtia olivat muun muassa työväestön kurjat olot sekä lasten raaistuminen ja villiintyminen. Pyhäkoulussa opeteltiin lukemaan ja ymmärtämään Jumalan sanaa ja käytiin kirkossa. Aluksi Raikes antoi pienen korvauksen pyhäkoulun opettajille heidän tekemästään työstä. Myös lapsille jaettiin ahkeruuspalkintoja. Myöhemmin toiminnan laajetessa ei opettajille ollut enää varaa antaa palkkaa ja siitä lähtien pyhäkoulua pitivät vapaaehtoiset ja palkattomat maallikko-opettajat, joka on ominaista pyhäkoululle vielä tänäkin päivänä. (Alaja 1983, 20–21.)

Pyhäkouluaatteen merkittäviä levittäjiä 1780-luvun lopulla olivat sanomalehdistö sekä John Wesley'n synnyttämä metodismi. Pyhäkouluaate levisi voimakkaasti ja vuonna 1907 perustettiin Maailman pyhäkoululiitto. Myöhemmin Maailman pyhäkoululiiton tehtävät ovat siirtyneet Kristillisen kasvatuksen maailmanneuvostolle, joka on osa Kirkkojen Maailmanneuvoston kasvatustieteiden osastoa. Näin Robert Raikesin aloittama työ levisi kaikkialle maailmaan. (Alaja 1983, 21.)

Varhaisimmat todisteet Suomessa toimineesta pyhäkoulusta ovat vuodelta 1787. Aivan alkuvaiheestaan lähtien pyhäkoululla on ollut erilaisia tehtäviä. Vahvan sosiaalisen tehtävänsä lisäksi se on huolehtinut lasten alkeisopetuksesta. 1800-luvun puolessa välissä ryhdyttiin painottamaan myös pyhäkoulun hartaudelliseen puoleen. Vähitellen alkeisopetuksen merkitys ja tarve pyhäkoulussa väheni ja poistui lopulta kokonaan oppivelvollisuuslain tullessa voimaan 1921. Tämän jälkeen pyhäkoulu nähtiin vahvasti lasten jumalanpalveluksena. (Lindgren 2001, 141–142.)

Suomessa pyhäkoulussa käyneiden lasten määrä alkoi laskea 1970-luvulla. Syitä oli monia ja tästä seurakunnat saivat kipinän lähteä kehittämään pyhäkoulutoimintaa saadakseen kävijämäärän jälleen nousuun. Pyhäkoulun kokoontumisajankohtia laajennettiin pelkistä sunnuntaiaamuista ja pyhäkoulua kehitettiin myös sisällöllisesti rakenta-

malla hetkistä joko opetustuokioita tai hartaushetkiä. 1980–90-lukujen taitteessa pidettiin tärkeänä kehittää jumalanpalvelusmuotoista pyhäkoulua ja näin ryhdyttiinkin puhumaan lasten kirkosta. (Alopaeus-Karhunen & Wennermark 2004, 15–16.)

Pyhäkoulua pidetään lasten jumalanpalveluksena ja sitä on kutsuttu myös lasten kirkoksi. Pyhäkoulu kokoontuu säännöllisesti viikoittain yleensä joko sunnuntaina tai arkena jumalanpalveluksen yhteydessä. Pyhäkoulu on avointa toimintaa, joka on suunnattu lapsille, varhaisnuorille ja lapsiperheille. Pyhäkoulu on osa kirkon kasteopetusta. Pyhäkoulussa lapsi saa kasvaa omien edellytystensä mukaisesti yhteiseen uskoon, jumalanpalveluselämään ja seurakunnan yhteyteen. (Lindgren 2001, 136.)

Lindgrenin mukaan pyhäkoulun sisältö suunnitellaan neljän elementin pohjalta, jotka ovat juhla, ihmettely, tykkääminen ja rituaalit eli uskonnolliset tavat. Yhdellä pyhäkoulukerralla ei tarvitse kiinnittää huomiota jokaiseen elementtiin. Juhlalla viitataan jumalanpalvelukseen, joka on Jumalan kansan yhteinen juhla. Jumalanpalveluksessa koetaan paitsi yhteyttä Jumalaan ja ylösnouseeseen Kristukseen sanan ja sakramenttien välityksellä, myös erilaisten ihmisten välistä keskinäistä yhteyttä. Lapsen juhlaan kuuluu leikki, spontaanisuus, tunteiden ilmaiseminen, hyvä ja harras tunnelma, pyhyiden kokeminen ja yhteys toisten kanssa. (Lindgren 2001, 137.)

Toisella elementillä, tykkäämisellä, viitataan pyhäkoulun ilmapiiriin. Hyvä ja turvallinen ilmapiiri syntyy keskinäisestä yhteydestä ja erityisesti ryhmää ohjaava aikuinen vaikuttaa siihen ratkaisevasti. Jokaisen pyhäkoulussa olevan tulisi tuntea itsensä tärkeäksi, pidetyksi ja hyväksytyksi omana itsenään. Kolmas elementti, ihmettely, viittaa lasten uteliaisuuteen. Lapsi hahmottaa maailmansa kysymyksillään ja näin ollen ryhmää ohjaavalla aikuisella tulisi olla valmius ja halu ihmetellä asioita yhdessä lapsen kanssa ja vastata lapsen kysymyksiin. Neljäs elementti on rituaalit eli uskonnolliset tavat. Ne kuuluvat oleellisesti sekä aikuisen, että lapsen jumalanpalveluselämään. Rituaaleja toistamalla niistä tulee tuttuja ja ne koetaan turvallisiksi. Rukouksella ja erityisesti yhteisellä rukouksella on lapsen uskonelämälle tärkeä rooli. (Lindgren 2001, 137–140.)

Olemme pyrkineet kiinnittämään huomioita pyhäkoulumateriaalia tehdessämme Lindgrenin esittelemiini neljään elementtiin, joiden pohjalta pyhäkoulua ryhdytään suunnittelemaan. Mielestämme pyhäkoulu on nimenomaan lapsille suunnattu oma jumalanpalve-

lus, jossa tulisi olla tietynlaista juhlan tunnetta. Pyhäkoulutuokioiden aloitetaan alttarin rakentamisella, jonka tarkoituksena on luoda tietynlaista harrasta tunnelmaa sekä viestittää lapsille, että meneillään oleva hetki on erityinen. Lapsella on mahdollisuus kokea pyhäkoulun aikana yhteyttä sekä Jumalaan, että toisiin lapsiin. Lapsen juhlaan kuuluvat leikki, spontaanius ja omien tunteiden käsittely ja ilmaisu on otettu myös huomioon pyhäkoulutuokioiden suunnittelussa. Uskonnolliset rituaalit kuuluvat myös olennaisesti jumalanpalvelukseen ja pyrimme tuomaan niitä esille myös pyhäkoulussa muun muassa laulujen ja rukouksien kautta.

Lapsen tulisi tuntea olonsa turvalliseksi pyhäkoulussa. Tämän tunteen välittyminen ja kehittyminen lapselle on paljolti kiinni itse pyhäkoulun pitäjistä. Olemme pyrkineet kuitenkin luomaan turvallisuutta myös eri aiheiden ja niiden käsittelytapojen kautta. Lapselle ominaista ihmettelyä ja uteliaisuutta ei pidä tukahduttaa. Pyhäkoulussa lapsille esitettyjen kysymysten lisäksi jätetään tilaa myös lasten omille kysymyksille ja kommentteille.

6 VIROSTA SUOMEEN JA SEURAKUNNAN YHTEYTEEN

Viron historiaan tutustuminen ja sen ymmärtäminen auttaa meitä linkittämään pyhäkoulumateriaalimme palvelemaan juuri Helsingin seurakutien vironkielistä pyhäkoulutyötä. Maan menneisyyttä tarkastelemalla saamme jonkinlaisen kuvan Viron nykyisen evankelisluterilaisen kirkon tilanteesta ja niistä lähtökohdista, joista virolaiset maahanmuuttajat ovat aloittaneet matkansa ja tulleet Suomeen. Koemme myös tärkeänä tutustua vironkielisen työn kohteena oleviin virolaisiin maahanmuuttajaperheisiin juuri maahanmuuttajanäkökulmasta käsin. Luonnollisesti perehdyimme myös itse Alppilan seurakunnan toimintaan.

6.1 Viron historia

Viro on historiansa aikana joutunut toimimaan monen vallan alaisena. Aikaisimpia valloitusretkiä nykyisen Viron alueelle tekivät viikingit. Viro on kuulunut Saksalais-roomalaiseen keisarikuntaan, jonka jälkeen maa jaettiin kolmeen osaan, jotka kuuluivat kolmen eri valtion alaisuuteen. Tämän jälkeen vuonna 1629 Ruotsi sai koko Viron haltuunsa. Ruotsi joutui kuitenkin luovuttamaan Viron Venäjälle hävittyään Pohjan sodan vuonna 1710. Pitkään kestäneen Venäjän vallan alaisena olemisen vuoksi Viro venäläistyi voimakkaasti. (Zetterberg 2007.)

Ensimmäisen maailmansodan alettua Virolle myönnettiin ensimmäisen kerran autonomia ja Saksan hyökättyä Venäjää vastaan mahdollistui Viron itsenäistyminen 24. helmikuuta 1918. Heti tämän jälkeen Saksa valloitti Viron siinä kuitenkaan onnistumatta. Saksan peräännyttyä Puna-armeija hyökkäsi puolestaan maahan ja vapaussota päättyi Tarton rauhaan vuonna 1920. Vuonna 1918 laaditun Viron perustuslain mukaan maa oli demokraattinen ja parlamentaarinen tasavalta, jonka korkein päätäntävalta kuului Viron kansalaisille. Venäläistymisen seurauksena vallinnut kommunismi nosti päätään 1924 vallankaappausyrityksen muodossa, jonka tarkoitus oli saattaa Viro jälleen osaksi Neuvosto-Venäjää. Viro piti pintansa, kunnes vuonna 1934 maan demokratia koki kolauksen ja autoritäärinen hallitus tukahdutti sananvapauden. Saksan uhatessa Neuvostoliittoa Moskovasta uhkailtiin Viroa ja puna-armeija valloitti maan vuonna 1940. Virosta tuli

Neuvostoliiton osavaltio. Vuosina 1941–1944 Viro kuului jälleen Saksalle, kunnes valta palautettiin Neuvostoliitolle. (Zetterberg 2007.)

Kommunismi valtasi alaa ja Virolaiset alistettiin täysin Neuvostoliiton vallan alaisiksi. Virolaisia sorrettiin ja alistettiin, he elivät köyhyydessä, kokivat puutetta ja joutuivat katselemaan vierestä kun venäläiset ryöstivät maan, terrori ja väkivalta kukoistivat ja ihmisten arki oli haasteellista ja jopa epätoivoista. Virolaiset vaalivat kuitenkin virolaisuuttaan ja perinteitään omilla kodoillaan perheen parissa Neuvostoliitolta piilossa. (Zetterberg 2007, 709–710.)

1980-luvun lopulla Viron kansalaiset aloittivat liikkeen, Laulava vallankumous, joka vaati muutosta nykyiseen huonoon ja alistettuun tilanteeseen rauhanomaisin keinoin. Viron korkein neuvosto julisti itsenäisyyteen tähtäävän siirtymäkauden alkaneeksi 1990 keväällä. Lopulta suotuisan Venäjän tilanteen myötä maan itsenäisyys palautettiin Virolle 20. elokuuta 1991 ja jälleenrakennustyö aloitettiin. (Zetterberg 2007.)

Viron väkiluku on vähentynyt etenkin vuodesta 1991 lähtien. Tämä johtuu kahdesta tekijästä. Neuvostovallan aikana Viroon oli virrannut ihmisiä idästä, mutta maan itsenäistymisen jälkeen liike vaihtoi suuntaa. Poismuuttaneiden joukossa oli paljon eivirolaisia, joista suurin osa suuntasi matkansa Venäjälle ja muualle entisen Neuvostoliiton alueille, mutta myös kauemmaksi. Toinen syy väkiluvun vähentymiseen oli kuolevuuden ylivoimainen suhde syntyvyyteen. (Zetterberg 2007, 738–739.)

6.2 Viron kirkko historiasta nykypäivään

Kristillisyys johtaa juurensa pitkälle Viron historiaan. Animistisen luonnonuskonnon tilalle tuli kristinusko saksalaisten miekkälähetyksen toimesta. Viron kristillisyyden ovat vaikuttaneet sekä katolisuus Saksalais-roomalaisen keisarikunnan ajoilta, että ortodoksisuus Venäjän vallan ajoilta. Ruotsin vallan aikana reformaatio juurtui Viroon. Kirkko ja valtio päätettiin pitää erillään vuodesta 1919 lähtien ja tämän seurauksena koulujen uskonnonopetus oli osallistujille vapaaehtoista. Näistä syistä ja kaupungistumisen seurauksena kansa etääntyi kirkosta. (Zetterberg 2007.)

Neuvostoliiton vallattua Viron vuonna 1940, tilanne paheni entisestään. Kirkon toiminnan osia kiellettiin lailla ja niitä pidettiin rangaistavana tekona. Sallittua olivat enää vain jumalanpalvelukset ja virkatoimitukset kirkkotiloissa. Hautustoimitukset hautausmaalla olivat ainoa poikkeus. (Sirviö 2004.) Huomattava osa kirkon papeista pakeni, vangittiin tai karkotettiin. Arkkipiispa Jaan Kiivitin johdolla kirkko asettui vähitellen elämään Neuvostoyhteiskunnassa. Kommunistisen puolueen kirkonvastaisuus etäännytti yhä enemmän kansalaisia kirkosta, joka näkyi esimerkiksi kastetoimituksien ja avioliittoon vihkimisien määrän huomattavana romahtamisena. (Zetterberg 2007, 708.)

Vaikka osa kirkon toiminnasta kiellettiin lailla, Virossa vallitsi kuitenkin uskonnonvapaus ja kirkon ovet olivat avoinna vastaanottamaan seurakuntalaisia. Käytännössä tilanne vaikutti kuitenkin päinvastaiselta. Kirkossa käyminen oli paheksuttavaa eikä sitä suositeltu kenellekään. Avoimesti kirkossa käyvä saattoi saada tuntevia sanktioita käyttäytymisestään, häntä syrjittiin ja kiusattiin ja häneltä saatettiin evätä tiettyjä oikeuksia toisin kuin kommunistiseen puolueeseen kuuluvilta, joille luonnollisesti kuuluivat kaikki edut. Sanottiin ettei kahta ”jumalaa” voi palvella samanaikaisesti ja näin ollen piti valita kommunistisen puolueen ja kirkon väliltä. Mikäli haluttiin elää turvallisesti ja rauhassa täytyi kirkko hylätä ja näin vuosien saatossa kehittyi ajatus siitä, että kirkkoon kuulumisen ja siellä käyminen oli kiellettyä. (Raamat-Haapakoski 2004, 21–22.)

Viron uudelleen itsenäistymisen jälkeen vuonna 1991 ihmisiä alkoi virrata takaisin kirkon piiriin. Kirkolla ei ollut kuitenkaan valmiuksia ottaa vastaan niin suurta määrää ihmisiä. Elettiin siinä kuvitelmassa, että itsenäistymisen jälkeen palattaisiin automaattisesti siihen asetelmaan, joka vallitsi ennen neuvostomiehitystä. Paljon oli kuitenkin muuttanut: ihmisiä ei kyetty sitouttamaan kirkon toimintaan, talousliberalismi oli valloillaan ja loi kirkolle haasteita. Uskonnollisuuden tutuksi tuominen virolaisille piti aloittaa alusta ja työtä riitti runsaasti. 2000-luvun alussa Viron kirkon muutoskausi saatiin päätökseen. Nyt voitiin tehdä tilanteen uudelleenarvioiminen, luoda realistinen kuva vallitsevasta tilanteesta ja suhteuttaa kirkon omat voimavarat tulevaan työhön tilanteen korjaamiseksi. (Sirviö 2004.)

6.3 Maahanmuuttajana Suomessa

Maahanmuuttaja joutuu kokemaan muutoksia ja konflikteja muuttaessaan ja asuessaan uudessa maassa ja yrittäessään sopeutua uuteen elämäntyyliin. Nämä aiheuttavat, vaikuttavat ja vaikeuttavat maahanmuuttajien sisäisiä vaikeuksia ja ristiriitoja. On tarpeellista yrittää ymmärtää näitä vaikeuksia etenkin lasten kohdalla. (Kristal-Andersson 2005, 40.) Maahanmuuttajan olisi tärkeää pystyä hyväksymään itsensä, kulttuurisen, uskonnollisen ja etnisen identiteettinsä uudessa elinympäristössä, kyetä elämään uudessa kotimaassaan täysipainoista elämää sekä integroimaan entisen ja nykyisen eli yhdistämään kulttuurit, kielet, asenteet, tavat, arvot ja elämäntyyli toimivaksi kokonaisuudeksi. Myös oman nykyisen ja vanhan yhdistävän identiteetin luominen koetaan tärkeäksi. (Kristal-Andersson 2005, 42–43.)

Maahanmuuttajien ja myös muiden muutokseen sopeutuvien kansalaisten kohdalla puhutaan kotoutumisesta. Kotoutuminen tarkoittaa sopeutumista uuteen tai muuttuneeseen elinympäristöön. Kotoutumisen seurauksena maahanmuuttaja pyritään osallistamaan työelämään ja yhteiskunnan toimintaan säilyttämällä samalla hänen omaa kulttuuriaan ja kieltään. Kotouttamisella tarkoitetaan viranomaisten järjestämiä toimenpiteitä, kuten kotouttamisohjelmaa, kotoutumissuunnitelmaa ja kotoutumistukea, joilla pyritään edistämään maahanmuuttajan kotoutumista. Kotoutumisprosessin onnistuminen riippuu hyvin paljon yksilöstä itsestään, hänen identiteetistään ja suhtautumistavoistaan uusista asioista kohtaan sekä vallalla olevista olosuhteista ja elinympäristöstä. (Työministeriö 2005, 5–7.)

Suomen ulkomaanväestö lähes nelinkertaistui 1990-luvulla. Eniten Suomeen tulleita maahanmuuttajia on tullut Venäjältä ja Virosta. Suomessa asui 1990-luvun lopussa noin 18 000 Venäjän ja 10 500 Viron kansalaista. Yleisimmät syyt maahanmuuttoon ovat olleet avioituminen Suomen kansalaisen kanssa ja niin sanottu inkerinsuomalaisten paluumuutto. Useiden, juurikin Virosta muuttaneiden perheiden jäsenistä ainakin yhdellä aikuisella on inkerinsuomalainen syntyperä. (Kyntäjä 2000.) Suomeen eri maista tulleista maahanmuuttajista suurin osa asuu pääkaupunkiseudulla. Kaiken kaikkiaan Suomessa asuu ihmisiä yli 150 eri maasta. (Kallioniemi 2005, 12) Myös virosta tulleista maahanmuuttajista suurin osa asuu pääkaupunkiseudulla (Raamat-Haapakoski 2004, 22).

Suomessa asuvista vironkielisistä maahanmuuttajaperheiden lapsista osa on syntynyt Suomessa ja osa on tullut Suomeen vasta myöhemmin. Se, missä vaiheessa lapsi on tullut Suomeen vaikuttaa hänen identiteettiinsä. Suomessa syntyneellä lapsella on selkeästi ”suomalaisempi” identiteetti kuin Virosta muuttaneella lapsella. (Raamat-Haapakoski 2004, 22.)

Virosta Suomeen tullut maahanmuuttaja joutuu kohtaamaan suomalaisuutta päivittäin monissa eri tilanteissa. Hän yrittää sopeutua uuteen ympäristöön ja kulttuuriin ja näin ollen ”suomalaistuu” väistämättäkin. Ajan kuluessa virolainen kulttuuri ja kieli saattavat jäädä taka-alalle ja unohduksiin. Helsingin seurakuntien vironkielinen työ auttaa pääkaupunkiseudulla olevia virolaisia maahanmuuttajia säilyttämään ja ylläpitämään vironkieltä ja kulttuuria ja liittämään kristinuskon osaksi sekä vanhaa, että uutta identiteettiä.

Virolainen saattaa vaikuttaa sulkeutuneelta ollessaan kanssakäymisessä suomalaisten kanssa. Tämä saattaa johtua rasismien pelosta, jolloin hän salaa oman kulttuuritaustansa. Virolaisia leimaa erilaiset stereotyypit, kuten se, että virolaisia naisia saatetaan pitää huorina, miehiä varkaina tai huumekauppiaina ja kaikkia virolaisia ”ryssinä”. (Raamat-Haapakoski 2004, 22.) Tästäkin syystä virolaisten saattaa olla helpompaa olla kanssakäymisissä toisten virolaisten kanssa, jolloin he voivat avoimesti olla omia itseään ja tulla ymmärretyksi kanssaihmissen keskuudessa.

Virosta lähtöisin olevan käsityksen mukaan virolaiset arvostavat ja luottavat kirkon sielunhoidolliseen statukseen. Seurakunta toimii siis myös paikkana, josta tullaan etsimään apua, ymmärrystä ja ilmaisemaan omia tunteita vapautuneesti. (Raamat-Haapakoski 2004, 22.) Tekemässämme pyhäkouluateriaalissa on pyritty antamaan tilaa pyhäkouluokion pitäjälle, jotta hän voi räätälöidä pyhäkoulun vastaamaan kohderyhmän vaatimuksia ja tarpeita. Kehotimme materiaalissa pyhäkoulun opettajia antamaan tilaa ja huomiota myös lasten omalle ajattelulle, huomioille ja kysymyksille. Näin he voivat tuntea olonsa turvalliseksi, arvokkaaksi ja voivansa olla omia itseään ilman pelkoa siitä, että he joutuisivat naurun alaiseksi tai pilkan kohteeksi.

6.4 Helsingin seurakuntien vironkielinen työ

Helsingin seurakuntien vironkielinen työ on keskittynyt toimimaan Alppilan seurakunnan yhteydessä. Seurakuntien vironkielinen työ on tarkoitettu palvelemaan pääkaupunkiseudulla asuvia virolaisia ja heidän tavoitteensa on tarjota viron kielellä seurakunnallisia palveluita sekä tukea omalta osaltaan virolaisten oman äidinkielen, kulttuurin ja identiteetin säilymistä ja heidän kotoutumistaan uuteen kotimaahan. (Alppilan seurakunta i.a.)

Viron luterilainen kirkko on palvellut pääkaupunkiseudulla asuvia, viron kieltä äidinkielenään puhuvia ihmisiä vuodesta 1990 lähtien. Toiminnan alkuaikoina jumalanpalveluksia varten matkusti Virosta pappi. Nykyään työhön on siunattu oma työntekijä – diakoni Tuuli Raamat. (Alppilan seurakunta i.a.) Vironkielisen työn kantavana työmuotona on toiminut perhekerho, Sipsik. Säännöllisesti viikoittain kokoontuva ryhmä on palvellut lapsiperheitä heidän kohtaamispaikkana, vauvojen ja lasten puuhakerhona ja pyhäkouluina. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2008.)

7 PRODUKTIN ESITTELY

Alppilan seurakunnan tilauksesta kokosimme materiaalipaketin vironkieliseen pyhäkoulutyöhön. Pyhäkoulumateriaali on tarkoitettu pyhäkoulun opettajien käyttöön ja heidän työnsä tueksi. Helsingin seurakuntien vironkielisen pyhäkoulutyön kohteena ovat 4–6-vuotiaat lapset, joiden tietämys kristinuskosta on hyvin vähäistä tai sitä ei ole lainkaan. Tästä syystä pyhäkoulukertojen aiheet lähtevät aivan kristinuskon perusteista ja liittyvät kristinuskon keskeisimpään sanomaan.

7.1 Pyhäkoulumateriaalin runko

Pyhäkoulumateriaali alkaa esipuheella. Tämän jälkeen laadimme materiaalille sisällysluettelon, johon on kirjattu selkeästi mistä löytyy materiaalin sisältämät pyhäkoulukerrat, lähteet ja liitteet. Näin materiaalin käyttäjän on helppo löytää haluamansa tieto nopeasti ja vaivattomasti. Johdanto on tarkoitettu pyhäkoulun opettajalle ohjeeksi materiaalin käyttöön sekä pyhäkoulutuokion suunnitteluun ja toteutukseen. Tästä osasta löytyy ohjeet alttarin rakentamiseen, faktalaatikon ja kysymyksien käyttöön sekä siihen on avattu opetusosuuden ja toiminnallisen osion sisältö, laulujen käyttö ja Isä meidän -rukous sekä Herran siunaus.

Eri aiheita käsittelevät pyhäkoulukerrat on koottu omiksi kokonaisuuksiksi. Yksi pyhäkoulukerta sisältää kaiken tarvittavan tiedon ja materiaalin yhden pyhäkoulutuokion valmistamiseen. Pyhäkoulumateriaalissa käyttämämme lähteet ovat lueteltuina erillisessä lähdeluettelossa. Pyhäkoulun opettajat voivat etsiä lähteitä apuna käyttäen lisätietoa. Materiaalin loppuun on koottuna eri pyhäkoulukertoja varten tarvittavat liitteet. Liitteet on numeroitu ja ne on koottu kronologiseen järjestykseen, jotta ne ovat helposti ja nopeasti löydettävissä. Jokaisessa pyhäkoulukerrassa on merkittynä kullakin kerralla tarvittavat liitteet.

Pyhäkoulukerrat on rakennettu noudattamaan samaa runkoa. Jokaisen aiheen käsittely alkaa pyhäkoulun opettajalle tarkoitettulla faktalaatikolla, johon on kirjattuna pääkohdat aihetta koskevasta taustatiedosta. Faktalaatikon tiedon on tarkoitus olla opettajan tukena

ja alustaa kullakin kerralla käsiteltävää aihetta. Faktalaatikon jälkeen seuraa alkurukous sekä ehdotelmat aiheeseen liittyvistä lauluista. Näiden jälkeen siirrytään opetusosioon, joka koostuu pienestä aiheen alustuksesta, siihen liittyvästä raamatunkertomuksesta ja keskustelukysymyksistä. Raamatunkertomus on muovattu lapselle ymmärrettävään muotoon ja jokaiseen ohjeistukseen on sisällytetty ehdotelma tavasta, jolla kertomusta on mahdollista havainnollistaa.

Kysymyslaatikossa on muutama teemaan ja raamatunkertomukseen liittyvä kysymys, jotka opettaja voi esittää lapsille. Kysymyksien tarkoitus on liittää raamatunkertomus lapsen omaan elämään ja saada lapsi pohtimaan Raamatun sanaa omalla kohdallaan. Opetusosion jälkeen seuraa jokaiseen aihealueeseen liittyvä toiminnallinen osio, jossa on muutama ehdotus kyseiseen aiheeseen liittyvästä toiminnallisesta hetkestä. Tässä kohtaa pyhäkouluopettaja voi esimerkiksi askarrella tai leikkiä yhdessä lasten kanssa. Jokainen pyhäkoulukerta loppuu yhteiseen rukoukseen.

7.2 Pyhäkoulukertojen aiheet

Rajasimme produktin kahdeksaan pyhäkoulukertaan, jotka pohjautuvat Raamatun punaiseen lankaan, pelastushistoriaan ja muodostavat näin ollen mielestämme yhtenäisen, toimivan ja järkevän kokonaisuuden. Pyhäkoulukerrat on asetettu Raamatun kanssa samankaltaiseen kronologiseen järjestykseen ja painopiste on Uudessa testamentissa. Aiheista ainoastaan kolme pohjautuu Vanhaan Testamenttiin ja loput viisi Uuteen testamenttiin.

Puhuttaessa uskonasioista pienen lapsen kanssa, on pääpaino Jeesuksen toiminnassa sekä siinä, että Jeesus on joskus elänyt maan päällä ja kertonut Jumalasta ja taivaasta. Usein Jeesus on pienelle lapselle tutumpi kuin Jumala. Lapsi näkee Jeesuksen ennen kaikkea joulun lapsena, hyvänä paimenena, lasten ystävänä sekä Jumalan poikana. (Jarasto & Sinervo 1997, 115.) Tästä syystä olemmekin keskittyneet pyhäkoulutuokiassa erityisesti Uuteen testamenttiin ja Jeesukseen.

Ensimmäinen pyhäkoulukerta alkaa maailman synnystä eli siitä, mistä kaikki on saanut alkunsa. Aihe käsittelee Jumalaa ja siihen liittyvä raamatunkertomus kertoo luomisesta.

Jumalasta ja luomisesta kertominen oli looginen valinta ensimmäiselle pyhäkoulukerralle, koska myös Raamattu alkaa luomiskertomuksella. Tavoitteena on kertoa lapselle taivaan ja maan Luojusta, hyvästä, turvallisesta ja rakastavasta Isästä sekä kaikkivaltiudesta ja kaikkivoivasta Jumalasta.

Luomisen jälkeen seuraavana aiheena on synti, jota käsitellään raamatunkertomuksella syntiinlankeemuksesta. Kertominen Jeesuksen pelastustyöstä edellyttää mielestämme sitä, että lapsen on ymmärrettävä, mitä käsitteellä synti tarkoitetaan. Syntiinlankeemuksesta kertomuksen kautta tarkoituksena on kertoa lapselle mitä synti on ja mistä se on peräisin, oikean ja väärän ero sekä synnin seuraukset.

Kristinuskossa Aabrahamia on perinteisesti pidetty uskon vertauskuvana. Kun puhutaan uskosta, lapsen on tärkeää käsittää, mitä uskolla tarkoitetaan. Kolmannen pyhäkoulukerran teemana on Usko ja teemaan liittyvä raamatunkertomus kertoo Aabrahamista. Valitsimme raamatunkohdaksi kertomuksen Aabrahamista, koska hän on mielestämme hyvä ja konkreettinen uskon esikuva, joka uskoi ja luotti Jumalan sanaan joka tilanteessa. Tämän pyhäkoulukerran tavoitteena on kertoa lapselle uskon syvimmästä luonteesta ja Jumalan kaikkivaltiudesta.

Neljännellä pyhäkoulukerralla siirrytään jo Uuden testamentin puolelle. Aihe on Jeesuksen syntymä ja siihen liittyvä raamatunkertomus kertoo joulun ihmeestä. Joulun on keskeinen ja merkittävä juhla kristityille, jonka sanoma ei vanhene koskaan. Pyhäkoulutuokion aikana lapselle selviää, miksi joulua vietetään. Opetuksen ydin on syntyneessä Vapahtajassa, joka tuli ihmisenä maan päälle ihmisten keskelle. Joulun tapahtumia käydään läpi jouluevankeliumin kautta.

Jeesuksen syntymän jälkeiset kaksi pyhäkoulutuokiota kertovat Jeesuksen elämästä ja opetuksista. Ensimmäinen Jeesuksen elämästä ja opetuksista kertova osio pohjautuu Raamatun kertomukseen laupiaasta samarialaisesta ja toisessa osassa kuullaan kertomus tuhlaajapojasta. Halusimme kertoa Jeesuksen elämästä hänen kertomiensa vertausten kautta, joilla on jokaisella oma sanomansa. Valitsimme mielestämme kaksi tärkeintä vertausta, joista ensimmäinen kertoo ihmisten välisestä lähimmäisen rakkaudesta ja toinen Jumalan rakkaudesta ihmisiä kohtaan. Käsiteltävät aiheet kertovat lapselle Jeesuksen elämästä ja opetuksista sekä kristinuskon ydinsanomasta.

Seitsemäs pyhäkoulukerta kertoo Jeesuksen kuolemasta ja ylösnousemuksesta ja aiheeseen liittyvä raamatunkertomus kertoo pääsiäisen tapahtumista. Pääsiäinen on keskeinen ja erittäin merkittävä juhla kristityille. Lapset kuulevat ilosanoman ylösnoussesta Jeesuksesta ja Jumalan rakkaudesta ihmisiä kohtaan, joka on koko kristinuskon ydin. Opettaessa Jeesuksen ristikuolemasta ja ylösnousemuksesta lapselle, on opetuksen pääpaino Jeesuksen ylösnousemuksessa.

Viimeisenä käsiteltävänä aiheena on Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeinen aika, jota elämme tälläkin hetkellä sekä seurakunta ja Jeesuksen antama lähetyskäsky. Aiheeseen liittyvä raamatunkertomus kertoo Jeesuksen ilmestymisestä opetuslapsille ja opetuslasten lähettämisestä viemään evankeliumia kaikkeen maailmaan.

8 MATERIAALISSA KÄYTETYT MENETELMÄT

8.1 Tiedollinen aineisto

Jokaisen pyhäkoulukerran alkuun on koottuna tiedollista aineistoa kullakin kerralla teemana olevasta aiheesta. Aineisto on tarkoitettu pyhäkoulun opettajan tiedoksi ja hänen työnsä tueksi. Tiedolliseen aineistoon on kirjattu lyhyesti pääkohdat aihetta koskevasta taustatiedosta eri lähteitä apuna käyttäen. Tämä aineisto toimii ikään kuin orientaationa ennen varsinaisen pyhäkoulukerran toteutuksen suunnittelua.

Pyhäkoulu perustuu usein vapaaehtoiseihin aktiivisiin seurakuntalaisiin. Pyhäkoulun opettajalta ei voida odottaa täydellistä teologista tietämystä eri aiheista. (Alaja 1983, 97.) Juuri tästä syystä ja myös työelämälähteen toivomuksesta liitimme jokaiseen pyhäkoulukertaan faktalaatikon, josta pyhäkoulunopettaja voi lukea taustatietoa kullakin kerralla käsiteltävästä aiheesta.

Faktalaatikoita luodessamme käytimme lähdemateriaalina muun muassa Raamattua, eri selitysteoksia, rippikoulumateriaalia, katekismusta, muita kirjallisia lähteitä sekä eri Internet-lähteitä.

8.2 Rukous ja hengelliset laulut

Lapset oppivat asioita toiston ja rutiinin kautta. Oppiminen tapahtuu ulkoa sisäänpäin eli lapsi oppii ensin ulkoiset tavat ja laulut. Jatkuvan toiston kautta lapsi pystyy syventymään kristinuskon ytimeen ja käyttämään raamatunkertomusten sisältöä rakennusaineena omassa rukouselämässään. Opettaessa lasta rukoilemaan lähtökohtana ei ole ymmärrys ja sanat, oppiminen rukoilemaan ei tapahdu hienojen opetuspuheiden kautta, vaan käytännössä toistuvina rituaaleina. (Jokela 2004, 160–161.)

Rituaalit, kuten käsien ristiminen rukoukseen, kynttilän sytyttäminen, seisomaan nouseminen ylistettäessä Jumalaa sekä yhteinen laulu, auttavat lasta syventymään Jumalan palvelemiseen. Lapsen on tärkeää osata perusrukoukset ulkoa. Iltarukouksen lisäksi Isä

meidän -rukousta voidaan pitää yhtenä tärkeimmistä rukouksista. Isä meidän -rukousta voidaan pitää esikuvana rukouselämän sisällölle, joka käytön ja toiston kautta syventää uskon todellisuutta. (Jokela 2004, 162.)

Olemme valinneet pyhäkoulutuokioissa toistuvaksi alkurukoukseksi Isä meidän -rukouksen. Toiston kautta lasten on mahdollista oppia rukous ulkoa ja yhtyä rukouseen. Lisäksi jokaisella pyhäkoulukerralla on tarkoitus laulaa ainakin yksi sisällöltään hengellinen laulu. Musiikkia käytetään kasvatusmenetelmänä ja se soveltuu menetelmäksi myös hengellisessä kasvatuksessa. Virsillä ja hengellisillä lauluilla on lapselle myös kulttuurinen merkitys. Oman kulttuurin musiikillinen traditio vahvistaa lapsen identiteettiä (Ruokonen 2001, 122).

8.3 Kerronnallisuus ja havainnollisuus

Kirkon lapsi ja varhaisnuorisotyössä on jo kahdenkymmenen vuoden ajan käytetty narratiivista kerrontaa opettaessa Raamattua lapsille ja varhaisnuorille. Narratiivisessa eli kerronnallisessa menetelmässä lapsi voi samaistua kertomuksen keskeisiin henkilöihin ja kokea kerrotun tapahtuman ikään kuin omanaan. Raamattu on kirja, joka koostuu kertomuksista ja vertauksista. Se pitää sisällään kuvauksia eri ihmisten elämästä ja heidän siinä kohtaamistaan vaikeuksista. Kertomuksen henkilöt ovat turvautuneet Jumalaan hädän hetkellä ja saaneet ajallaan avun Jumalalta. Kertomuksissa näkyy myös Jumalan johdatus heidän elämässään. Raamattu itsessään sisältää koko ihmiselämän tunteiden kirjon. (Wennermark 2004, 145.)

Olemme käsitelleet jokaista aihetta raamatunkertomuksesta ja siinä esiintyvistä ihmisistä käsin. Olemme liittäneet jokaiseen opetuskertaan jotakin konkreettista, jolla kertomusta voi havainnollistaa. Tämän myötä lasten on helppo seurata kertomusta ja keskittyä siihen. Tapa käydä raamatunkertomuksia läpi on kerronnallinen ja olemme lisänneet kerronnallisuuteen myös draamallisia elementtejä kuten konkreettiset raamatunhenkilöt kuvitettuina, joiden kautta kertomusta on helppo käydä läpi.

8.4 Vuorovaikutus

Lapselle keskustelut aikuisen kanssa ovat erittäin tärkeitä. Lapsi tarvitsee turvallisen aikuisen rinnalleen pohtiessaan vaikeita elämäkysymyksiä. Turvallinen aikuinen mahdollistaa sen, että lapsi uskaltaa kokea erilaisia tunteita turvallisessa ilmapiirissä. Lapsen on tärkeää saada tuntea tulevansa hyväksytyksi kaikkine tunteinensa. (Kangasmaa, Petäjä & Vuorelma 2008, 46.)

Pieni lapsi luo ja jäsentää maailmaansa kysymysten avulla. Lapsi pohtii erilaisia asioita ja jokainen aikuisen hänelle antama vastaus on erittäin tärkeä. Lapsen jokaiseen kysymykseen on tärkeää reagoida jotenkin. Lapsen on saatava kokea, että hänen ajatuksensa ja kysymyksensä ovat tärkeitä ja aikuinen suhtautuu niihin vakavasti. Asiat, joista ei puhuta, lapsi kokee uhkaavina ja pelottavina. (Jarasto & Sinervo 1997, 102, 107–108.) Lapsityön teologia lähtee ajatuksesta, että lasten kysymysten kuuleminen on kaikkein tärkeintä. Aikuisen on pyrittävä luomaan puitteet, joissa lapsen erilaisille kysymyksille annetaan tilaa. (Kantola 2004, 110–111.)

Olemme tehneet jokaisen pyhäkoulutuokion alkuun faktalaatikon, jossa on keskeisimmät asiat käsiteltävästä aiheesta. Pyhäkoulunopettajan on tärkeää syventyä laatikon sisältöön ennen pyhäkoulutuokion aloittamista, sillä sieltä on mahdollista löytää vastauksia lasta askarruttaviin kysymyksiin. Kysymyslaatikon kautta on tarkoitus myös synnyttää vuorovaikutusta lapsen kanssa ja sen lisäksi, että ohjaaja kysyy lapsilta kysymyksiä, annetaan tilaa myös lapsen mielessä oleville kysymyksille.

8.5 Toiminnallisuus

Elämyksellisyys, havainnollisuus ja toiminnallisuus ovat lasten kanssa työskennellessä tärkeitä menetelmiä lasten sisäistäessä asioita. Käytettäessä näitä menetelmiä luovasti, avautuu lapselle paljon uskonnon sisällöstä ja uskon merkityksestä jokapäiväisessä elämässä. Havainnollisuus helpottaa lasta ymmärtämään ja konkretisoimaan asioita. Toiminnallisuuden kautta lapsi jäsentää asiat osaksi omaa kokemusmaailmaansa. (Kallioniemi 2004, 58–59.)

Lapsi oppii asioita hyvin konkreettisesti. Kun lapsen uskonnolliseen kokemukseen sisältyy tunne, elämys, mielikuvitus, toiminta ja ymmärrys, on lapsen mahdollista löytää uskosta jotakin kokonaisvaltaista sisältöä omaan elämään. Liikkumisella on suuri vaikutus lapsen tunteisiin ja liikkeiden avulla lapsen on mahdollista ilmaista erilaisia tunnetilojaan. Hyppelyä, tanssia ja naurua voidaan pitää lapsen suorana ja välittömänä tunteidenilmaisuna. Lapsen tapa ottaa asioita haltuun tapahtuu monesti toiminnallisuuden kautta. (Kangasmaa, Petäjä & Vuorelma 2008, 44–45.)

Lapsen tapa lähestyä uskonasioita eroaa aikuisten tavasta. Lapsi tutkii maailmaa käyttämällä kaikkia aistejaan käsitellen asioita kertomusten, laulujen, musiikin, draaman, runojen, leikkien sekä erilaisten pelien kautta. Kun lapsi saa sukeltaa raamatunkertomuksiin draaman, roolileikin tai musiikin kautta, avautuu lapselle monia uusia ulottuvuuksia ihmisyydestä ja Jumalan luonteesta. (Kangasmaa, Petäjä & Vuorelma 2008, 43–45.)

Teologialla, jossa kohderyhmänä ovat lapset, tarkoitetaan usein kertomuksia, lauluja, leikkejä sekä pelejä, joiden sisältö on moraalinen ja hengellinen (Holm 2004, 44). Pyhäkoulumateriaalimme koostuu käytännössä täysin toiminnallisista menetelmistä. Pyhäkoulutuokio alkaa alttarin rakentamisella, johon lapset pääsevät osallistumaan, sen jälkeen on vuorossa Isä meidän -rukous, johon jokainen osallistuu. Rukouksen jälkeen lauletaan yksi tai useampi laulu yhdessä. Raamatun kertomuksessa käytetään aina jotakin havainnollistavaa tai lapset voivat osallistua siihen draaman muodossa. Lopussa on aina vielä jokin varsinainen toiminnallisuuden keskittyvä osio ja pyhäkoulutuokio päättyy yhteiseen Herran siunaukseen.

9 PROSESSIN PÄÄTÖS

Opinnäytetyöprosessimme oli työläs, mutta myös antoisa kokemus. Prosessin myötä pääsimme tutustumaan Viron mielenkiintoiseen historiaan ja sitä kautta pystyimme muokkaamaan produktimme kohderyhmän tarpeiden mukaiseksi. Syvennyimme lapsen kehitykseen ja uskonnolliseen kasvuun sekä kristilliseen kasvatukseen, josta opimme paljon uutta. Oli mielekästä tehdä jotain konkreettista ja hyödyllistä työtä, jolla on selkeä tavoite ja tilaus.

Kehityimme pitkäjänteisyyttä, keskittymistä ja kärsivällisyyttä vaativassa prosessissa monella tavalla. Opimme arvostamaan omasta työstä saatua palautetta sekä toimivaa yhteistyötä toistemme, opettajien ja työelämälähteen kanssa. Haastavinta työssä oli laajan työn saattaminen viimeisteltynä valmiiksi määräaikaan mennessä muutenkin kiireisien viimeisien opiskelukuukausien aikana.

9.1 Produktista saatu palaute

Saimme palautetta opinnäytetyöstämme prosessin eri vaiheissa. Seminaarien ja palaverien yhteydessä opponentilta ja muilta, samassa vaiheessa olevilta opiskelijoilta saatu palaute oli positiivista ja erittäin kannustavaa. Ohjaavilta opettajilta saatu palaute oli myös erittäin tärkeää ja kannusti meitä muokkaamaan erityisesti työn raporttiosaa viimeistellymmäksi ja toimivammaksi kokonaisuudeksi.

Tuuli Raamatın kanssa tehty yhteistyö oli mielestämme todella sujuvaa, helppoa ja hedeelmällistä. Kävimme keskustelua läpi koko prosessin ajan työelämätahon kanssa sekä sähköpostitse, että kasvokkain, jotta pyhäkoulumateriaali saataisiin vastaamaan juuri heidän toiveitaan. Raamat kertoi palautteessaan, että olimme motivoituneita työhömmee ja innostuneet aiheesta tuottaa pyhäkoulumateriaalia. Tiivis yhteydenpito tuotti toimivan, työelämän toiveet ja tarpeet täyttävän materiaalin. Raamat on myös jaksanut kannustaa meitä työssämme läpi koko prosessin. Hän tuki työtämme ja työskentelyämme sekä toimi erittäin hyvänä raamien ja reunaehtojen asettajana. Hän antoi meille vapautta toteuttaa myös paljon omia ideoitamme. Olemme saaneet tehdä työtämme Tuuli Raamatın vankan ammatillisen ohjauksen alaisina.

9.2 Tavoitteiden toteutuminen

Sekä meidän mielestämme, että Tuuli Raamatilta saadun palautteen perusteella työmme onnistui erinomaisesti. Tätä mittaa se, että pyhäkoulumateriaali on toteutettu työelämä-tahon toiveiden ja tarpeiden mukaan tuomalla siihen vielä omat ajatuksemme, ideamme ja luovuutemme värittämään valmista pakettia. Raamatun mukaan pyhäkoulumateriaali vastaa erinomaisesti alkuperäistä ajatusta ja tarvetta. Yhteistyö sekä toistemme, että työelämälähteen ja koulun kanssa tuotti hedelmää. Toivommekin nyt, että laatimamme pyhäkoulumateriaali palvelisi Helsingin seurakuntien vironkielistä työtä ja mahdollisesti myös muita seurakuntia heidän pyhäkoulutyössään ja miksei myös muualla.

Omat tavoitteemme työn valmistumisen suhteen täyttyivät mielestämme erittäin hyvin. Saimme yhteistyöllä aikaan konkreettisen ja omasta mielestämme toimivan materiaali-paketin, jota voimme vielä itsekkin mahdollisesti hyödyntää työelämässä. Kehityimme tiimityöskentelijöinä ja ammatillisesti paljon. Prosessi laajensi tietoaamme muun muassa lapsen uskonnollisesta kehityksestä, Viron historiasta ja valmiin materiaalipaketin luomisesta alun ideoinnista lopun viimeistelyyn saakka.

9.3 Kehittämisideat

Mikäli aikaa olisi ollut, olisimme mielellämme testanneet pyhäkoulumateriaalia enemmän. Nyt testaus jäi ainoastaan yhteen kertaan ja silloinkin materiaali oli vasta kehitystasolla, jolloin ideasta alettiin työstää jotain konkreettista. Hyödyllistä olisi ollut esimerkiksi testata materiaalia prosessin alussa, keskellä ja aivan lopussa, jolloin olisi voinut varmistua materiaalin tavoitteiden toteutumisesta.

Opinnäytetyön aiheen rajauksen ja ajan rajallisuuden vuoksi pyhäkoulumateriaali jää melko suppeaksi pitemmällä aikavälillä katsottuna. Tilausta tästä jatkavalle työlle on olemassa. Kun kristinuskon perusteet ovat hallussa ohjaajilla ja lapsilla, niin siitä olisi hyvä lähteä syventämään tietämystä uskonasioista. Helsingin seurakuntien vironkielinen työ myös ilmaisi kiinnostuksensa ja tarpeensa tätä materiaalia tukevalle ja jatkavalle työlle.

LÄHTEET

- Alaja, Seppo (toim.) 1983, Pyhäkoulutyön opettajan käsikirja. Jyväskylä: Lasten keskus
- Alopaesus-Karhunen, Pirkko & Wennermark Pirjo-Liisa 2004. Lapsityö Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa. Teoksessa Heinonen, Leena, Luodeslampi, Juha & Salmensaari, Leena (toim.) Lapsityön käsikirja. Jyväskylä: Kirjoittajat ja Kirjapaja Oy, 13–23.
- Alppilan seurakunta i.a. Helsingin seurakuntien vironkielinen työ. Viitattu 25.10.2009, <http://alppila.kirkkohelsinki.net/?depid=4892>
- Furberg, Tore & Tustin, David 1993. The Porvoo Common Statement. Viitattu 8.11.2009, <http://www.porvoochurches.org/statements/en.htm>
- Holm, Nils G 2004. Teologiaa lasta varten – Uskonnon psykologisia näkökohtia. Teoksessa Heinonen, Leena, Luodeslampi, Juha & Salmensaari, Leena (toim.) Lapsityön käsikirja. Jyväskylä: Kirjoittajat ja Kirjapaja Oy, 29, 42, 44.
- Jarasto, Pirkko & Sinervo, Nina 1997. Elämää varten – Alle kouluikäisen lapsen maailma. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Jokela, Eero 2004. Rukous lapsen kanssa. Teoksessa Heinonen, Leena, Luodeslampi, Juha & Salmensaari, Leena (toim.) Lapsityön käsikirja. Jyväskylä: Kirjoittajat ja Kirjapaja Oy, 160–162.
- Kallioniemi, Arto 2004. Uskonnonpedagogiikka lapsityön taustalla. Teoksessa Heinonen, Leena, Luodeslampi, Juha & Salmensaari, Leena (toim.) Lapsityön käsikirja. Jyväskylä: Kirjoittajat ja Kirjapaja Oy, 58–59.
- Kallioniemi, Arto 2005. Varhaiskasvatuksen uskontokasvatus monikulttuuristuvassa maailmassa. Teoksessa Hilska, Päivi, Kallioniemi, Arto & Luodeslampi, Juha (toim.) Uskontokasvatus monikulttuurisessa maailmassa. Helsinki: Kirjoittajat ja Kirjapaja Oy 12.
- Kangasmaa, Tiina, Petäjä, Heljä & Vuorelma, Päivi 2008. Lapsen uskonnollinen kehitys. Teoksessa Kangasmaa, Tiina, Petäjä, Heljä & Vuorelma, Päivi (toim.) Lapsenkaltainen. Helsinki: Lasten Keskus Oy, 43–46.

- Kangasmaa, Tiina, Petäjä, Heljä & Vuorelma, Päivi 2008. Uskontokasvatus ja varhaiskasvatusympäristö. Teoksessa Kangasmaa, Tiina, Petäjä, Heljä & Vuorelma, Päivi (toim.) Lapsenkaltainen. Helsinki: Lasten Keskus Oy, 50.
- Kantola, Ilkka 2004. Lapsityön teologian edellytyksiä. Teoksessa Heinonen, Leena, Luodeslampi, Juha & Salmensaari, Leena (toim.) Lapsityön käsikirja. Jyväskylä: Kirjoittajat ja Kirjapaja Oy, 110–111.
- Kristal-Andersson, Binnie 2005. Pakolaisten, siirtolaisten ja heidän lastensa ymmärtäminen – psykologinen malli. Teoksessa Hilska, Päivi, Kallioniemi, Arto & Luodeslampi, Juha (toim.) Uskontokasvatus monikulttuurisessa maailmassa. Helsinki: Kirjoittajat ja Kirjapaja Oy 40–43.
- Kyntäjä, Eve 2000. Maahanmuuttajat sillanrakentajina? Viitattu 24.10.2009, <http://www.tuglas.fi/artikkelit/kyntaja.html>
- Lindgren, Kaisa 2001. Pyhäkoulutyö. Teoksessa Luukkonen, Liisa (toim.) Nollasta neljääntoista. Toinen painos. Jyväskylä: LK-kirjat, Lasten Keskus, 136–143.
- Muhonen, Mervi & Tirri, Kirsi 2008. Mitä on kristillinen kasvatus? Teoksessa Porkka, Jouko (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Porvoo: Lasten Keskus Oy
- Raamat-Haapakoski, Tuuli 2004. Rippikoulutyö vironkielisten maahanmuuttajien parissa. Teoksessa Kristittynä Suomessa. Opettajan opas. Viitattu 8.11.2009. http://www.ev1.fi/kkh/to/kkn/rippikoulu/Kristittyna_Suomessa_Opettajano pas.pdf
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Ruokonen, Inkeri. 2001. Äänimaisemia ja ilmaisun iloa musiikin kielellä. Teoksessa Karppinen, Seija, Puurula, Arja, Ruokonen, Inkeri (toim.) Taiteen ja leikin lumous. Tampere: Oy Finn Lectura Ab, 122.
- Räsänen, Antti 2008. Kristillinen kasvatus käytännössä ja teoriassa. Teoksessa Porkka, Jouko (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Porvoo: Lasten Keskus Oy

- Sirviö, Ari 2004. Hengelliset arvot kunniaan, talousliberalismi unohtaa yhteiskunnan heikoimmat. Pro Estonian -verkkolehti 1/2004. Viitattu 24.10.2009.
<http://www.viro.org/vanha/kirkko.htm>
- Suomen evankelisluterilainen kirkko 2008. Monikulttuurisen työn tiedote. Viitattu 25.10.2009, http://www.evl.fi/kkh/to/m_muutt/huhtikuunkirje.pdf
- Tammi, Maare 2002. Lasten ja nuorten uskonnollinen maailma. Toinen painos.
Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Työministeriö 2005. Kala kuivalla maalla. Viitattu 16.11.2009,
http://www.mol.fi/mol/fi/99_pdf/fi/06_tyoministerio/06_julkaisut/07_julkaisu/thj344.pdf
- Vuorelma, Päivi, Petäjä, Heljä & Kangasmaa, Tiina (toim.) 2008. Lapsenkaltainen. Uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio varhaiskasvatuksessa. Helsinki: Lasten Keskus Oy.
- Wennermark, Pirjo-Liisa 2004. Raamattu lapsityössä. Teoksessa Heinonen, Leena, Luodeslampi, Juha & Salmensaari, Leena (toim.) Lapsityön käsikirja. Jyväskylä: Kirjoittajat ja Kirjapaja Oy, 145.
- Zetterberg, Seppo 2007. Viron historia. Hämeenlinna: Paino Karisto Oy.

Kannen kuva: Heidi Nykvist

Lukijalle

Pitelet käsissäsi materiaalia, joka on tarkoitettu pyhäkoulun opettajille. Tästä kirjasesta pyhäkoulun opettaja löytää vinkkejä pyhäkoulutuokion pitämiseen, ideoita tuokion toteuttamiseen, tietoa kristinuskon perusasioista sekä listan lähteistä, joista voi etsiä lisää tietoa ja vinkkejä.

Raamattu on suuri kertomusten kirja, jonka sanoma kuuluu jokaiselle vauvasta vaariin, myös aivan pienimmillekin.

Jeesuksen luo tuotiin lapsia, jotta hän koskisi heihin. Opetuslapset moittivat tuojia, mutta sen huomattessaan Jeesus närkästyi ja sanoi heille: "Sallikaa lasten tulla minun luokseni, älkää estäkö heitä. Heidän kaltaistensa on Jumalan valtakunta. Totisesti: joka ei ota Jumalan valtakuntaa vastaan niin kuin lapsi, hän ei sinne pääse." Hän otti lapset syliinsä, pani kätensä heidän päälleen ja siunasi heitä.

Mark. 10:13–16

Tahdomme kiittää Tuuli Raamatia, jonka ideasta pyhäkoulumateriaalin työstäminen alun perin lähti liikkeelle. Hän on tukenut, kannustanut ja antanut arvokasta palautetta opinnäytetyömme eri vaiheissa. Suurin kiitos kaikista kuuluu taivaalliselle Isällemme, jonka siunauksen turvin olemme saaneet tehdä oman osamme ilosanoman levittämiseksi.

Kauniaisissa 23.11.2009

Elina Aro ja Heidi Nykvist

Antoisia lukuhetkiä!

Sisällys

Pyhäkoulun opettajalle	4
Jumala	7
Synti	11
Usko	15
Jeesuksen syntymä	18
Jeesuksen elämä ja opetukset I.....	22
Jeesuksen elämä ja opetukset II	26
Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus	30
Seurakunta.....	34
Lähteet.....	38
Liite 1: Maapallo	40
Liite 2: Maapallon asukit	41
Liite 3: Eeva ja Aatami	42
Liite 4: Taikataikina	43
Liite 5: Jumala.....	44
Liite 6: Käärme	45
Liite 7: Tehtävämoniste; seuraa viivaa	46
Liite 8: Aabraham	47
Liite 9: Maria ja enkeli.....	48
Liite 10: Enkeliaskartelu	49
Liite 11: Jeesus.....	50
Liite 12: Tehtävämoniste; etsi viisi eroavaisuutta.....	51
Liite 13: Tuhlaajapoika	52
Liite 14: Tuhlaajapojan isä ja veli.....	53
Liite 15: Värityskuva; tuhlaajapoika.....	54
Liite 16: Krusifiksi ja tyhjä risti	55
Liite 17: Ristiaskartelu	56
Liite 18: Puunrunko	57

Pyhäkoulun opettajalle

Materiaali koostuu kahdeksasta pyhäkoulukerrasta, joiden aiheet kumpuavat kristinuskon keskeisimmästä sanomasta. Jokainen pyhäkoulukerta noudattaa samaa runkoa.

Altтарin rakentaminen

Pyhäkoulu alkaa altтарin rakentamisella. Altтарі rakennetaan pöydälle, joka on peitetty valkoisella liinalla. Altтарia voi somistaa myös kunkin pyhäkoulukerran aiheeseen sopivalla liturgisella värillä. Liturgisia värejä käytetään kirkoissa symboloimaan kirkkovuoden eri aikojen merkitystä. Jokaisella värillä on oma merkityksensä. Värit ovat: *musta*, joka on murheen, surun, katoavaisuuden ja kuoleman väri, *valkoinen*, joka symboloi iloa, kiitosta ja puhtautta, *vihreä* on toivon ja iankaikkisen elämän väri sekä kasvun, elämän ja arjen väri, *punainen* on tulen, veren ja tunnustuksen väri, se on myös Pyhän Hengen ja Kristuksen tunnustamisen väri sekä *violetti*, joka symboloi katumusta ja syntien tunnustamista. Altтарilla tulisi olla myös Raamattu tai lasten Raamattu, yksi tai kaksi palavaa kynttilää ja halutessaan altтарille voi tuoda myös leikkokukkia. Rakenna altтарі yhdessä lasten kanssa, jotta he voivat kokea osallistuvansa yhteisen hetken luomiseen. (Lisätietoa altтарin rakentamisesta, liturgisista väreistä, kynttilöistä ja muusta koristelusta Suntion käsikirjasta s. 63–67.)

Faktalaatikko

Jokaisen pyhäkoulukerran alkuun on koottuna tiedollista aineistoa kullakin kerralla käsiteltävästä aiheesta. Aineisto on tarkoitettu pyhäkoulun opettajan tiedoksi ja hänen työnsä tueksi. Tiedolliseen aineistoon on kirjattu lyhyesti pääkohdat aihetta koskevasta taustatiedosta eri lähteitä apuna käyttäen. Tämä aineisto toimii ikään kuin orientaationa ennen varsinaisen pyhäkoulukerran toteutuksen suunnittelua. Tästä voit ammentaa tietoa myös lapsille opetettavaksi ja se toimii lasten kanssa käytyjen keskustelujen tukena.

Alkurukous

Alkurukouksena toimii tuttu ja turvallinen Isä meidän -rukous. Isä meidän -rukouksen toistuminen jokaisella pyhäkoulukerralla tuo lapselle rutiinia ja sitä kautta turvallisuuden tunteen. Tämän valmiin ja tärkeän rukouksen oppiminen tutustuttaa lapsen myös kirkkomme traditioihin.

Isä meidän -rukous:

**Isä meidän, joka olet taivaassa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä
meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta
ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.**

Laulu

Tähän kohtaan on koottuna jokaisen pyhäkoulukerran aiheeseen liittyviä lauluehdotuksia, joista voit valita yhden tai useamman laulun. Laulut löytyvät virsikirjasta ja muutamista muista laulukirjoista. Myös laulun kautta lapset voivat oppia asioita käsiteltävistä aiheista.

Opetusosuus

Opetusosuus koostuu aiheen alustuksesta ja kuhunkin aiheeseen liittyvästä raamatunkertomuksesta. Lapsen on helppo oppia kerronnallisen opetuksen kautta. Jokaiseen kertomukseen liittyy myös tapa, jolla kertomusta havainnollistetaan. Tämä aktivoi lasta sekä kiinnittää hänen huomionsa ja näin hänen on helppo seurata kertomuksen kulkua.

Kysymyksiä

Tässä laatikossa olevat kysymykset on tarkoitettu kysyttäväksi lapsilta. Kysymyksillä saat selvyyden siitä, onko lapsi sisäistänyt kertomuksessa läpi käydyt asiat vai onko jokin jäänyt vielä epäselväksi. Kysymykset on tarkoitettu myös herättämään keskustelua. Kysymyksistä osa käsittelee pelkästään kuultua kertomusta ja osa liittyy kertomuksen sanoman lapsen omaan elämään. On tärkeä antaa tilaa myös lapsen omille kysymyksille.

Toiminnallinen osio

Tähän kohtaa on esiteltyä yksi valmis, kuhunkin aiheeseen liittyvä toiminnallinen hetki, jossa yhdessä lasten kanssa tehdään jotain konkreettista aiheeseen liittyvää. Tämän lisäksi toiminnalliseen osioon on lueteltuna yksi tai useampi vaihtoehtoinen toimintamuoto.

Loppurukous

Lopuksi luetaan yhteen ääneen Herran siunaus.

Herran siunaus:

**Herra siunatkoon meitä ja varjelkoon meitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa meille
ja olkoon meille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa meidän puoleemme
ja antakoon meille rauhan.
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.
Aamen.**

Jumala

1.Moos. 1:1–2:25

Tämä pyhäkoulukerta käsittelee Jumalaa ja sitä, mistä kaikki on kerran saanut alkunsa.

FAKTALAATIKKO:

Jumala on kolmiyhteinen. On olemassa vain yksi Jumala, jolla on kolme persoonaa; Isä, Poika ja Pyhä Henki. Jumala on luonut kaiken, hän tuli kaltaiseksemme Pojassa ja hän on läsnä Pyhässä Hengessä. Jumala ilmoittaa itsestään yleisen ja erityisen ilmoituksen kautta. Yleisellä ilmoituksella tarkoitetaan Jumalan luomistöitä ja ihmisen omaatuntoa, jossa Jumala kertoo tahdostaan sekä ihmisten kokemaa Jumalan johdatusta. Erityisellä ilmoituksella puolestaan tarkoitetaan Jumalan ilmentymistä maan päällä Jeesuksena Kristuksena, Jumalan toimintaa erityisesti Israelin kansan keskuudessa sekä koko Raamattua.

Luomiskertomus on kuvaus Jumalasta ja siitä, mistä maailmankaikkeus on saanut alkunsa. Jumalaa ei ole kukaan luonut, Hän on aina ollut olemassa. Jumala loi maailman tyhjästä sanallaan. Maailman luomista ei yksikään ihminen ollut todistamassa, vaan Raamatussa oleva kertomus luomisesta on profetia, eli ennustus jonka Jumala on ilmoittanut. Tässä tapauksessa profetia kuvaa jo tapahtunutta.

Luomiskertomus on myös kertomus paitsi luonnon ja eläinten, myös ihmisen luomisesta. Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen, mieheksi ja naiseksi. Ihminen luotiin yhteyteen toisten ihmisten ja Jumalan kanssa. Viime kädessä ihminen on vastuussa elämästään ja teoistaan Jumalalle.

Raamatun mukaan Jumala loi maailman kuudessa päivässä ja seitsemäntenä päivänä Hän lepäsi. Jumalan ja ihmisen aikakäsitys poikkeavat kuitenkin toisistaan, joten emme tiedä kuinka kauan maailman luomisessa kesti ihmisen aikamääritelmän mukaan. Jumala antoi ihmisille kuitenkin esimerkin. Hän kehottaa jokaista pyhittämään yhden päivän viikosta lepäämällä työstä, ajattelemalla Häntä ja lukemalla Raamattua.

Alkurukous:

Isä meidän -rukous.

Laulu:

Virsi 135: Jumala loi auringon kuun

Virsi 397: Kun on turva Jumalassa

Virsi 503: Taivaan Isä suojan antaa

Lasten virsi 132: Ken on luonut kukkasen

Lasten virsi 137: Pienen pieni leppäkerttu

Laulutuuli 62: Me saamme kasvaa

Nuoren seurakunnan veisukirja 1: Katson sinun kättesi töitä

Nuoren seurakunnan veisukirja 4: Viljellen ja varjellen

Ilon siiville s.18: Kuule isä

Opetusosio:

Aloita kysymällä lapsilta mitä he tietävät Jumalasta. Millainen Jumala on (nuori/vanha, suuri/pieni, ystävällinen/ankara, iloinen/surullinen, pelottava/kiltti...)?

Käsittele Jumalaa seuraavan luomisesta kertovan kertomuksen kautta. Havainnollista kertomusta kartongista valmistetulla maapallolla (ohjeet liitteessä 1), auringolla, kuulla, tähdillä, pilvellä, puulla, kalalla, linnulla, leijonalla (liite 2) sekä Aatamilla ja Eevalla (liite 3). Kiinnitä maapallo sinitarralla seinään ja lisää aurinko, kuu, tähdet ja pilvi maapallon ympärille ja muut hahmot maapallolle tarinan edetessä.

Vaihtoehtoisesti voit käyttää havainnollistamiskeinona esim. flanellokuvia, luomisesta kertovaa kuvaa tai voit viedä lapset ulos luomakunnan keskelle ihmettelemään sen kauneutta.

Luomiskertomus:

Aivan aikojen alussa oli vain Jumala. Ensimmäiseksi Jumala loi maan. Maa oli tyhjä, autio ja pimeä paikka. Jumala sanoi: ”Tulkoon valo!” Valo tuli maailmaan ja Jumala näki, että valo oli hyvä ja erotti sen pimeydestä. Jumala kutsui valoa päiväksi ja pimeyttä yöksi. Näin meni ensimmäinen päivä. *(Kiinnitä maapallo seinälle.)*

Toisena päivänä Jumala loi ilman, tuulen ja taivaan. Taivas oli kauniin sininen. Jumala loi taivaalle pilviä, joita tuuli liikutteli lempeästi. *(Kiinnitä pilvi maapallon ulkopuolelle.)*

Tämän jälkeen Jumala loi maan päälle meret, järvet, somat pienet lammet, joet ja solisevat purot. Maan päälle Jumala istutti erilaisia puita, kauniita kukkasia, erikokoisia kasveja, ruohikkoa ja kullan keltaista viljaa. Jumala katseli kaikkea luomaansa ja hymyili. Hän näki, että kaikki oli hyvää. Näin meni kolmas päivä. *(Kiinnitä puu maapallon ruskean kohdan päälle.)*

Neljäntenä päivänä Jumala loi auringon valaisemaan ja lämmittämään maailmaa päivisin. Yötaivasta koristamaan hän loi kuun ja kimaltelevat tähdet. Jumala näki, että näin oli hyvä. *(Kiinnitä aurinko, kuu ja tähdet maapallon ulkopuolelle.)*

Tämän jälkeen Jumala loi meriin ja järviin erinäköisiä ja -kokoisia kaloja, rapuja, mustekaloja sekä delfiinejä. Jumala määräsi heidät elämään vesissä. Taivaalle Jumala loi kauniita ja värikkäitä lintuja. Linnuille Jumala loi siivet, jotta nämä voisivat lentää ilmassa. Jumala siunasi luomansa olennot ja näki, että niin oli hyvä. *(Kiinnitä kala maapallon sinisen kohdan päälle ja lintu maapallon ulkopuolelle.)*

Kuudentena päivänä Jumala loi maalle erilaisia eläimiä. Oli pieniä hiirulaisia ja suuren suuria elefanteja, oli ketteriä apinoita ja surisevia ötököitä, oli kauniita hevosia ja vaarallisia leijonia. Lopuksi Jumala loi ihmisen. Hän loi Aatami-nimisen miehen. Hän kuitenkin huomasi ihmisen olevan yksinäinen ja niinpä hän loi Aatamille ystäväksi Eevanimisen naisen. Jumala käski ihmisiä pitämään huolta hänen luomastaan maailmasta, kaikista sen kasveista, eläimistä, linnuista ja kaloista. *(Kiinnitä leijona, Aatami ja Eeva maapallon ruskean kohdan päälle.)*

Jumala antoi Aatamille ja Eevalle syötäväksi puissa kypsyyviä hedelmiä, maassa kasvavia vihanneksia ja peltojen kullankeltaisen viljan. Vihreät kasvit hän antoi eläimille ruuaksi. Saatuaan kaiken valmiiksi, Jumala katseli kaikkea luomaansa ja hymyili. Kaikki oli juuri oikeanlaista, kaunista ja täydellistä. Seitsemäntenä päivänä saatuaan työnsä päätökseen Jumala lepäsi.

KYSYMYKSIÄ:

Kuka on luonut maailman?

Millainen maailma oli ennen kuin Jumala ryhtyi luomaan sinne erilaisia asioita?

Minkä tehtävän Jumala antoi luomilleen ihmisille?

Mitä Jumala teki kun luomistyö oli valmis?

Mitä Jumalan luomia eläimiä sinulla tai ystävälläsi on tai on ollut lemmikkinä?

Millä tavalla maailma on muuttunut siitä kun Jumala sen loi?

Toiminnallinen osio:

Muovaile yhdessä lasten kanssa muovailuvahasta, taikataikinasta (ohje liitteessä 4) tai Cernit-massasta erilaisia kasveja, puita, lintuja, kaloja, eläimiä ja ihmisiä. Asettele valmiit luomukset pöydälle tai lattialle laitetun kartongista valmistetun maapallon päälle. (Kasvit, puut, eläimet ja ihmiset maalle, kalat veteen ja linnut taivaalle.)

Vaihtoehtoisesti voit askarrella lasten kanssa hahmoja kartongista, paperista tai muita askartelumateriaaleja käyttämällä. Tai voit leikkiä Kosketusta yhdessä lasten kanssa. Kosketuksessa jokainen leikkijä koskettaa vuorollaan oikealla istuvaa käsivarteen, katsoo häntä silmiin ja sanoo hänestä jonkin myönteisen asian. (Tämä ja muita leikkejä osoitteessa www.mll.fi)

Loppurukous:

Herran siunaus.

Synti

1. Moos. 3

Tämä pyhäkoulukerta käsittelee syntiä, syntiinlankeemusta ja sen seurauksia.

FAKTALAATIKKO:

Synti tarkoittaa tottelemattomuutta Jumalaa ja Jumalan tahtoa kohtaan. Se on tekoja, ajatuksia, sanoja ja tekemättä jättämistä, Jumalan tahtoa ja käskyjä vastaan rikkomista.

Syntiinlankeemuskertomuksessa on kuvattuna se, kuinka synti tuli maailmaan. Aatami ja Eeva rikkoivat Jumalaa ja Jumalan tahtoa vastaan tietoisesti ja hylkäsivät Jumalan tahdon ja rakkauden. Jumala oli antanut ihmisille vapaan tahdon ja näin ollen heillä oli mahdollisuus valita oikean ja väärän väliltä. Syntiä ei olisi olemassa ilman vapautta, mutta ilman vapautta ei olisi myöskään rakkautta. Ilman vapautta ihminen olisi kuin robotti ja kykenemätön rakastamaan Jumalaa. Syntiinlankeemuksen seurauksena ihminen kääntyi jumalakeskeisyydestä itsekeskeisyyteen. Myös kuolema tuli ihmisen osaksi synnin seurauksena.

Jumalan vastustaja, Paholainen, houkuttelee ihmistä rikkomaan Jumalaa vastaan. Ihminen alkaa epäillä Jumalan antamia käskyjä ja sääntöjen rikkominen alkaa kiehtoa. Rikkomuksen tapahduttua ihmisen omatunto alkaa kolkuttaa ja Jumalan läheisyys tuntuu pelottavalta.

Ihminen ei pääse eroon synnistä, mutta synnit voi saada anteeksi ja siinä on meidän toivomme.

Alkurukous:

Isä meidän -rukous.

Laulu:

Virsi 318: Jeesus sä ainoa

Virsi 510: Sinä Jeesus ymmärrät parhaiten

Lasten virsi 60: Anna anteeksi

Laulutuuli 70: Vapahtaja, auta

Laulutuuli 73: Kiitos isälle

Nuoren seurakunnan veisukirja 50: Kuule minun ääneni

Nuoren seurakunnan veisukirja 55: Synnintunnustus

Opetusosio:

Aloita kysymällä lapsilta ovatko he joskus tehneet jotain väärää. Mitä? Miltä se on tuntunut? Kerro sitten lapsille, että ihan jokainen ihminen on tehnyt joskus jotain väärää.

Käsittele syntiä seuraavan syntiinlankeemuskertomuksen kautta. Havainnollista kertomusta Aatami- ja Eeva-hahmoilla (liite 3), Jumala-hahmolla (liite 5) sekä käärmeen (liite 6) avulla.

Vaihtoehtoisesti voit käyttää havainnollistamiskeinona esim. flanellokuvia tai syntiinlankeemuksesta kertovaa kuvaa tai tuoda erilaisia hedelmiä lasten maisteltavaksi.

Syntiinlankeemuskertomus

Kaikki, mitä Jumala oli luonut, oli kaunista ja täydellistä. Hän oli antanut ihanan Edenin puutarhan Eevan ja Aatamin asuinsijaksi. Puutarhassa oli paljon nähtävää ja Aatami ja Eeva olivat todella onnellisia. He ihmettelivät kaikkea ihanaa ja ihmeellistä, mitä Jumala oli luonut. He maistelivat eri puiden hedelmiä, jotka olivat kauniita katsella ja maistuivat hyvälle.

Keskellä puutarhaa kasvoi myös hyvän ja pahan tiedon puu, joiden hedelmiä Jumala oli kieltänyt Eevaa ja Aatamia syömästä. Jos he söisivät sen puun hedelmiä, he oppisivat erottamaan hyvän pahasta ja kuolisivat.

Paratiisissa asusteli myös inhottava käärme. Käärme oli paha ja halusi tuhota kaiken kauniin, mitä Jumala oli luonut. Käärme tiesi, kuinka paljon Jumala rakasti ihmisiä ja kuinka tärkeitä he olivat Jumalalle. Eräänä päivänä käärme kiemurteli Eevan luo ja kysyi:

Käärme: ”Onko Jumala todella kieltänyt teitä maistamasta keskimmäisen puun hedelmää?”

Eeva: ”Kyllä, Jumala sanoi, että jos syömmme sen puun hedelmää, niin kuolemme.”

Käärme: ”Se ei ole totta. Jumala valehtelee. Jos syötte sen puun hedelmiä, niin teistä tulee yhtä viisaita kuin Jumala. Siksi Jumala ei halua teidän syövän sen puun hedelmää.”

Eeva ihaili puuta ja sen hedelmiä. Ne näyttivät erittäin kauniilta ja herkullisilta. Hän mietti käärmeen sanoja. Hän uskoi käärmeen valheen, että syömällä sen puun hedelmää hänestä tulisi Jumalan kaltainen. Eeva maistoi puun hedelmää ja antoi Aatamillekin.

Heti maistettuaan hedelmää he tajusivat tehneensä valtavan erehdyksen. Kaikki oli pillalla. He olivat syöneet hedelmää, jota Jumala oli ehdottomasti kieltänyt syömästä. He tunsivat olonsa erittäin onnettomiksi ja pelokkaiksi. Kuullessaan Jumalan lähestyvän, lähtivät he juoksemaan pakoon. Aatami ja Eeva piilottelivat puiden seassa toivoen, ettei Jumala huomaisi heitä. He olivat hyvin peloissaan. Jumala oli jo etsimässä Aatamia ja Eevaa. Hän huuteli heitä.

Jumala: *"Aatami, Eevaa! Missä te olette?"*

Aatami: *"Piilossa! Pelkäsimme sinua, koska olemme alasti."*

Jumala: *"Mistä tiedätte, että olette alasti? Ettehän vain ole syöneet hyvän ja pahan tiedon puusta?"*

Aatami: *"Mutta ei se ollut minun vikani. Eeva on syyllinen. Hän antoi minulle hedelmän."*

Eeva: *"Käärme se oli. Hän valehteli minulle ja houkutteli syömään kiellettyä hedelmää."*

Jumala oli hyvin surullinen ja murheissaan siitä, ettei Aatami ja Eeva olleet totelleet Häntä. Jumala sanoi Aatamille ja Eevalle:

Jumala: *"Te ette voi enää asua täällä paratiisissa, koska ette totelleet minua. Tästä eteenpäin joudutte tekemään raskasta työtä. Opite myös tietämään, miltä tuntuu kun on väsynyt, onneton tai tuskissaan. Joudutte näkemään, mitä synti saa aikaan ja lopulta kuolemaan. Valitettavasti asiat eivät voi enää pysyä entisellään. Valinnoilla on omat seurauksensa."*

Jumala teki Eevalle ja Aatamille vaatteet eläinten nahoista ja käski heitä lähtemään pois ihanasta paratiisista. Jumala kuitenkin rakasti ihmisiä niin paljon, ettei voinut hylätä heitä täysin. Jumalalla oli mielessään suunnitelma, jonka kautta ihminen voisi päästä jälleen Hänen yhteytensä ja olla Hänen ystävänsä.

KYSYMYKSIÄ:

Miksi Jumala oli kieltänyt syömästä keskimmäisestä puusta?

Miksi Eeva maistoi kielletyn puun hedelmää?

Mitä tapahtui sen jälkeen kun Aatami ja Eeva olivat maistaneet kielletyn puun hedelmää?

Miltä Jumalasta tuntui kun Aatami ja Eeva olivat olleet tottelemattomia?

Miltä sinusta tuntuu kun olet ollut tottelematon vanhempiasi kohtaan?

Mitä vanhempasi tekevät jos olet tehnyt jotain väärää? Miksi?

Miltä tuntuu pyytää anteeksi?

Miltä tuntuu saada anteeksi?

Toiminnallinen osio:

Anna lapsille tehtävämoniste (liite 7): Mitä Jumala oli kieltänyt ihmistä syömästä? Seuraa viivaa niin saat selville.

Vaihtoehtoisesti voit leikkiä lasten kanssa Piilosta. Joukosta valitaan yksi etsijä. Etsijä laskee silmät suljettuina hitaasti kymmeneen. Sillä välin muut leikkijät menevät piiloon. Laskettuaan etsijä lähtee etsimään piilossa olevia leikkijöitä. Kun kaikki on löydetty, leikki loppuu. Ensimmäisenä löydetystä tulee nyt etsijä ja leikki alkaa alusta.

Loppurukous:

Herran siunaus.

Usko

1. Moos. 15:1–17:5Tämä pyhäkoulukerta käsittelee uskoa, mitä usko on sekä erityisesti Abrahamin suhdetta Jumalaan.

FAKTALAATIKKO:

Usko tarkoittaa luottamista siihen, että jokin asia on tosi, vaikka sitä ei pysty silmillä todistamaan tai käsillä koskettamaan. Kristinuskossa usko tarkoittaa luottamusta Jumalaan, kaiken Luojaan, josta kerrotaan Raamatussa. Emme voi omin silmin nähdä Jumalaa vaan kokea hänen olemassaoloa kaiken sen kautta mitä Jumala on luonut meidän ympärillemme. Raamattu kertoo meille Jumalan luonteesta, tahdosta ja teoista. Usko on Jumalan sanan totena pitämistä.

Usko on usein hyvin henkilökohtainen ja omakohtainen asia ja niin sen kuuluu ollakin. Pelkkä tieto Jumalasta ja Jumalan teoista ei pelasta meitä kadotuksesta. Uskominen siihen, että Jumalan teot ja lupaukset koskevan juuri minua ja että Jeesus kuoli minun puolestani pelastaa kadotuksesta. Omakohtainen usko on myös luottamista ja elämistä siinä varmuudessa, että taivaallinen Isä pitää minusta huolen.

Henkilökohtainen usko Jumalaan ei ole ihmisen suoritus. Usko on Jumalan lahja, jonka Pyhä Henki synnyttää ihmisessä. Tämän lisäksi Pyhä Henki hoitaa uskoamme. Uskossa tärkeintä ei ole uskon vahvuus tai määrä vaan sen kohde.

Abrahamia pidetään kristinuskossa uskon esikuvana. Hän uskoi Jumalaan ehdoitta ja oli Hänelle kuuliainen läpi koko elämänsä vaikka hänen uskoaan koeteltiin ankarastikin (1. Moos. 22:1–19). Jumala palkitsi Abrahamia monin tavoin ja teki liiton hänen kanssaan ja sitä kautta myös hänen jälkeläistensä kanssa. Jumala siunasi Abrahamia ja hänen jälkeläisiään ja piti lupauksensa.

Alkurukous:

Isä meidän -rukous.

Laulu:

Virsi 397: Kun on turva Jumalassa

Virsi 492: Ystävä sä lapsien

Virsi 514: Anna meille rauhasi

Lasten virsi 101: Mä olen niin pienoinen

Lasten virsi 102: Taivaan isällä on paljon lapsia

Lasten virsi 107: Rukous on silta

Lasten virsi 131: Satatuhatta tähteä

Laulutuuli 61: Usko

Opetusosio:

Aihetta alustaaksesi esittele lapsille jälleen Jumala-hahmo (liite 5). Kysy lapsilta ketä paperinukke esittää. Kysy myös mitä kaikkea lapset nyt tietävät Jumalasta.

Käsitle uskoa seuraavan Abrahamista kertovan kertomuksen kautta. Havainnollista kertomusta Jumala-hahmolla (liite 5) ja Abraham-hahmolla (liite 8).

Vaihtoehtoisesti voit käyttää havainnollistamiskeinona esim. flanellokuvia tai näyttää kuvaa vanhasta miehestä. Kuva voi olla esim. lehdestä leikattu tai sinun itsesi piirtämä.

Abraham

Abraham oli hyvä ja kaikin puolin kunnollinen mies. Jumala rakasti Abrahamia hyvin paljon. Abraham oli jo hyvin vanha, melkein satavuotias. Hän oli saanut Jumalalta paljon kaikkea hyvää, mutta oma lapsi häneltä puuttui. Tästä syystä Abraham oli hyvin surullinen. Hän alkoi olla jo niin vanha, että hänen oli mahdotonta saada omia lapsia.

Eräänä yönä Abraham kuuli Jumalan puhuvat hänelle unessa. Jumala sanoi Abrahamille, että tahtoo antaa hänelle jotain oikein hyvää, mitä Abraham kaipaa ja lupasi pitää Abrahamista huolta. Abraham vastasi Jumalalle, ettei halunnut enää lisää maata, karjaa, lampaista tai rahaa. Ainut asia, mitä hän kaipasi, oli oma lapsi. Jumala vei Abrahamin ulos. Hän sanoi Abrahamille:

Jumala: *”Katso taivaalle. Mitä näet siellä?”*

Abraham: *”Näen paljon tähtiä.”*

Jumala: *”Kuinka monta tähteä näet?”*

Abraham: *”En pysty laskemaan, niitä on niin paljon. Varmaan ainakin miljoona!”*

Jumala: *”Niin monta kuin tähtiä on taivaalla, tulee olemaan sinun jälke-
läistesi lukumäärä.”*

Abraham uskoi ja luotti siihen, mitä Jumala hänelle sanoi vaikka se tuntui lähes mahdottomalta.

Abrahamin vaimo tuli raskaaksi aivan niin kuin Jumala oli sanonutkin. Vielä hyvin vanhana miehenä Abraham sai oman pojan, jota oli niin kovasti odottanut. Jumalalle ei mikään ole mahdotonta.

KYSYMYKSIÄ:

Millainen mies Abraham oli?

Kuinka vanha Abraham oli?

Miksi Abraham oli surullinen?

Mitä Jumala sanoi Abrahamille unessa?

Minkä asian toivoisit Jumalan kuulevan ja vastaavan siihen?

Toiminnallinen osio:

Leiki lasten kanssa leikkiä, jossa arvuutellaan esineitä. Kerää muutamia (n. 10–15) esineitä (esim. pyykkipoika, kynä, avain, tennispallo...) pussiin josta ei näy läpi. Asettele esineet lattialle ja yhdessä lasten kanssa nimetkää esineet ("Mikä tämä on?" "Se on pyykkipoika" jne.). Tämän jälkeen laita esineet pussiin ja pyydä lapsia tulemaan vuorotellen luoksesi. Pyydä lasta laittamaan käsi pussiin ja tunnustelemaan yhtä esinettä. Esinettä ei oteta esiin vaan lapsi yrittää tunnustelemalla arvata mikä esine on kyseessä. Tämän jälkeen esine otetaan pois pussista ja seuraava lapsi tulee arvuuttelemaan seuraavaa esinettä.

Vaihtoehtoisesti voit leikkiä lasten kanssa Sokkoa. Yksi tai useampi leikkijöistä valitaan sokoksi ja hänen/heidän silmänsä peitetään liinalla. Muut leikkijät asettuvat rajatulle alueelle ja yrittävät vältellä sokkoa/sokkoja. Saadessaan yhden leikkijöistä kiinni sokko yrittää käsillä tunnustelemalla saada selville kuka leikkijöistä on kyseessä. Jos sokko tunnistaa leikkijän oikein, leikkijästä tulee sokko.

Loppurukous:

Herran siunaus.

Jeesuksen syntymä

Luuk. 1:26–38 ja 2:1–20 sekä Matt.1:18–2:12

Tämä pyhäkoulukerta kertoo joulun sanomasta ja siitä, miksi vietämme joulua.

FAKTALAATIKKO:

Joulu on Jumalan pojan, Jeesuksen syntymäjuhla. Jouluna kirkossa liturgisena värinä on valkoinen ja alttarilla palaa kuusi kynttilää. Joulun odotus alkaa ensimmäisestä adventista eli kirkkovuoden ensimmäisestä sunnuntaista, jouluaattoa vietetään 24.12, mutta varsinaista Jeesuksen syntymäjuhlaa vietetään ensimmäisenä joulupäivänä 25.12, jota seuraa vielä toinen joulupäivä, eli tapaninpäivä 26.12.

Joosef ja Maria olivat kihlautuneet kun Herran enkeli ilmestyi Marialle. Enkeli kertoi Marian tulevan raskaaksi Pyhän Hengen vaikutuksesta ja hän synnyttäisi pojan, jonka nimeksi tulisi Jeesus. Enkeli ilmestyi unessa myös Joosefille. Enkeli ilmoitti Marialle ja Joosefille lapsen olevan pyhä, Jumalan poika, Vapahtaja, joka tulisi pelastamaan kansansa sen synneistä.

Jeesuksen syntyessä kävivät toteen profetiat eli ennustukset vanhoista kirjoituksista: neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan ja Jeesus syntyy Betlehemissä. *”Sen tähden Herra antaa itse teille merkin: neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan ja antaa hänelle nimen Immanuel.”* (Jes. 7:14) *”Sinä Betlehem, sinä Efrata, sinä olet pienin Juudan sukukuntien joukossa! Mutta sinun keskuudestasi nousee Israelille hallitsija. Hänen juurensa ovat muinaisuudessa, ikaikojen takana.”* (Miik. 5:1)

Maailman Vapahtaja syntyi erittäin vaatimattomiin olosuhteisiin: eläinten suojassa, jossa Maria kapaloi lapsen ja laski hänet seimeen, eläinten syöttökaukaloon, lepäämään. Herran Enkeli ilmoitti ilosanomasta paimenille, joita ei pidetty sen ajan yhteiskunnassa juuri minään. Tässäkin Jumala osoittaa rakkauttaan kaikkein köyhimmille, joiden usko on vilpittömpä kuten lapsella.

Messias = hepreankielinen sana, joka tarkoittaa ”valittua”. Monet Vanhan Testamentin ajan Juutalaiset uskoivat Jumalan luvanneen lähettää kuningas Daavidista polveutuvan kuninkaan, joka toisi Jumalan kansalle vapauden. Jeesuksen seuraajat uskoivat, että tämä kuningas oli se ”valittu”. Kreikankielinen ”Messiasta” tarkoittava sana on ”Kristus”.

Alkurukous:

Isä meidän -rukous.

Laulu:

Virsi 1: Hoosianna

Virsi 13: Nyt sytytämme kynttilän

Virsi 21: Enkeli taivaan lausui näin
Virsi 53: Nuori neitsyt Maria
Lasten virsi 18: Ilouutinen
Laulutuuli 15: Sua Jeesusta joulun lasta
Laulutuuli 18: Maa on niin kaunis
Laulutuuli 19: Pieni liekki
Laulutuuli 20: Jouluyön hymni
Laulutuuli 22: Kauan sitten Betlehem
Laulutuuli 65: Pieni enkeli
Nuoren seurakunnan veisukirja 39: Tulkoon joulu
Ilon siiville s.165: Jeesus syntyy

Opetusosio:

Pyydä lapsia palauttamaan mieleensä heidän omia kokemuksia joulun vietosta.

Käsittele Jeesuksen syntymää kertomalla siitä, kuinka enkeli ilmestyi Marialle sekä jouluevankeliumin kautta. Käytä havainnollistamiseksi Maria- ja enkelihahmoa (liite 9) ja/tai pyydä lapsia osallistumaan kertomuksen näyttelemiseen.

Vaihtoehtoisesti voit käyttää havainnollistamiskeinona esim. flanellokuvia, jouluevankeliumia käsittelevää kuvaa tai erilaisia jouluevankeliumi-aiheisia joulukortteja.

Enkeli ilmestyy Marialle

Nasaretissa, kaukaisessa maankolkassa asusti nuori ja köyhä nainen nimeltään Maria. Maria oli rakastunut mieheen nimeltä Joosef, joka oli ammatiltaan puuseppä ja mennyt hänen kanssaan kihloihin. Eräänä päivänä Maria kuuli enkelin sanovan:

Enkeli: ”Älä pelkää Maria, minä kerron sinulle tärkeän uutisen. Sinä tulet saamaan poikalapsen ja sinun tulee antaa hänelle nimeksi Jeesus. Lapsesi on tuleva kaikkien kansojen kuningas, joka pelastaa kansan sen kaikista pahoista teoista.”

Maria oli tapahtuneesta hyvin hämillään, mutta iloinen.

Maria: *”Mutta kuka on tuon lapsen isä? Enhän minä ole vielä naimisissa, olen kihloissa.”*

Enkeli: *”Lapsi ei olekaan mikään tavallinen lapsi, sillä Jumala on hänen isänsä. Lastasi tullaan kutsumaan Jumalan Pojaksi. Sinun tulee mennä Joosefin kanssa naimisiin ja yhdessä kasvattaa lasta.”*

Maria teki niin kuin enkeli oli sanonut ja he menivät Joosefin kanssa naimisiin. Enkeli oli puhunut myös Joosefille unessa, että tämän tulisi ottaa Maria vaimokseen ja kasvattaa ja kohdella Jeesusta kuin omaa poikaa.

Kertomus Jeesuksen syntymästä:

Marian ollessa viimeisillään raskaana tuli keisari Augustukselta käsky, että jokaisen tulisi matkustaa omaan kaupunkiinsa lisäämään nimensä veroluetteloon, jonka avulla keisari sai selville, montako ihmistä hänen maassaan asui. Tämä määräys koski myös Mariaa ja Joosefia. Aamulla varhain Joosef pakkasi tavarat ja nosti ne aasin kannettavaksi. Lasta odottava Maria kiipesi myös aasin selkään. He lähtivät yhdessä matkamaan kohti Betlehemin kaupunkia.

Betlehemissä Maria ja Joosef yrittivät päästä majataloon yöksi, mutta kaikki huoneet olivat täynnä eikä mistään tahtonut löytyä tilaa majoittua. Viimein erään majatalon isäntä tarjosi Marialle ja Joosefille yösijaa tallista, eläinten keskeltä. Missään muualla ei ollut enää tilaa. Maria ja Joosef kiittivät majatalon isäntää ja jäivät talliin yöksi. Samana yönä Maria synnytti pojan, niin kuin enkeli oli hänelle sanonut. Jeesus syntyi talliin eläinten keskelle. Maria kapaloi lapsen ja pani hänet seimeen nukkumaan.

Tallin lähellä oli paimenia yöllä vartioimassa lampaita. Yhtäkkiä heille ilmestyi enkeli. Paimenet pelästyivät, mutta enkeli sanoi heille: *”Älkää pelätkö. Minulla on kerrottavana teille iloinen uutinen. Vapahtaja, jota olette odottaneet, on syntynyt Betlehemissä. Hän on Jeesus Kristus, tuleva messias eli odotettu kuningas.”*

Enkelit palasivat taivaaseen ja paimenet lähtivät etsimään vastasyntyntä Jeesusta.

Paimenet löysivät Joosefin ja Marian ja lapsen, joka makasi seimessä. He polvistuivat

Jeesuksen eteen ja kertoivat Marialle ja Joosefille kaiken sen, mitä enkeli oli heille sanonut. Tämän jälkeen paimenet palasivat kiittäen ja ylistäen Jumalaa siitä, mitä olivat kuulleet ja nähneet. Kaikki oli juuri niin kuin enkeli oli heille kertonut.

KYSYMYKSIÄ:

Keitä olivat Joosef ja Maria?

Mitä enkeli kertoi Marialle?

Miksi Joosef ja Maria lähtivät Betlehemiin?

Missä he majoituivat? Miksi?

Ketkä olivat ensimmäiset jotka tulivat tervehtimään Jeesus-lastaa? Mistä he saivat tiedon Jeesuksen syntymästä?

Mitä tarkoittaa sana Messias?

Toiminnallinen osio:

Askartele yhdessä lasten kanssa enkelikoriste. (Ohje liitteessä 10.)

Vaihtoehtoisena toimintamuotona voisi olla esimerkiksi joulukortin askarteleminen, seimiasetelman muovaileminen muovailuvahasta tai taikataikinasta tai muiden jouluaiheisten askartelujen tekeminen.

Loppurukous:

Herran siunaus.

Jeesuksen elämä ja opetukset I

Luuk. 10:25–37

Tämä pyhäkoulukerta käsittelee Jeesuksen sanomaa lähimmäisen rakkaudesta.

FAKTALAATIKKO

Vähän yli 30-vuotiaana Jeesus jätti isältään, Joosefilta opitun rakennusmiehen ammatin. Hän pyysi, että Johannes Kastaja kastaisi hänet (Matt. 3:13–17) ja aloitti julkisen toimintansa opettajana, parantajana ja ihmeiden tekijänä. Tämän jälkeen hän kulki noin kolmen vuoden ajan opettamassa uskosta, Jumalasta ja Jumalan valtakunnasta ympäri Galilean seutua, joka sijaitsee Israelin pohjoisosassa. Hänen ympärilleen kerääntyi paljon ihmisiä, jotka halusivat seurata Jeesusta. Jeesus valitsi heistä 12 (opetuslapset) (Mark.3:13–19) olemaan hänen kanssaan jatkuvasti.

Puhuessaan ja opettaessaan Jeesus puhui usein vertauksin. Näin hän teki, jotta hänen puheensa ja opetuksensa tulisivat elämänläheisiksi ja helpommiksi ymmärtää. Jeesus opetti asioita uskosta, Jumalasta ja Jumalan valtakunnasta ja vertausten avulla hän sai vaikeankin asian helpommin ymmärrettäväksi ja liitti sen sanoillaan tavallista ihmistä koskevaksi sanomaksi.

Laupias samarialainen on Jeesuksen esittämä vertaus, joka kertoo valikoimattomasta lähimmäisenrakkaudesta. Jeesus opettaa, että meidän tulee rakastaa Jumalaa koko sydämestämme, sielustamme ja mielestämme, ja lähimmäistä kuten itseämme. Tätä kutsutaan myös rakkauden kaksoiskäskyksi. (Matt. 21:37–40)

Kuka sitten on meidän lähimmäisemme? Tähän kysymykseen Jeesus vastaa kertomalla vertauksen Laupiaasta samarialaisesta. Samarialaiset ja juutalaiset vihasivat toisiaan, joten samarialainen oli viimeinen henkilö, jolta juutalainen olisi odottanut apua. Olemme kaikki toistemme lähimmäisiä ja meidän tulisi kohdella muita samalla tavoin kuin tahtoisimme muiden kohtelevan meitä. Tätä kutsutaan myös kultaiseksi säännöksi. (Matt. 7:12) Jeesus kehottaa meitä rakastamaan, ei vain sanoin ja puheessa, vaan myös teoin ja totuudessa. (Joh. 3:18)

Alkurukous:

Isä meidän -rukous.

Laulu:

Virsi 492: Ystävä sä lapsien

Lasten virsi 51: Suojelusenkeli

Lasten virsi 106: Käsi kädessä

Laulutuuli 64: Enkelin siipien suojaan

Laulutuuli 67: Tahtoisin toivoa sinulle

Laulutuuli 98: Ystävyys on yhteistyötä

Ilon siiville s. 31: Ojennan käteni

Opetusosio:

Aihetta alustaaksesi esittele lapsille Jeesus-hahmo (liite 11). Kysy lapsilta ketä paperinukke esittää. Kysy myös mitä lapset tietävät Jeesuksesta.

Käsittele Jeesuksen elämää kertomalla seuraava kertomus laupiaasta samarialaisesta. Havainnollista kertomusta Jeesus-hahmolla (liite 11), joka toimii tarinan kertojana.

Vaihtoehtoisesti voit käyttää havainnollistamiskeinona esim. flanellokuvia, Lego- tai Duplo-ukkoja, nukkeja tai laupiaasta samarialaisesta kertovaa kuvaa.

Laupias samarialainen

Jeesus opetti ihmisiä ja Jeesuksen ympärille kerääntyi usein paljon ihmisiä kuuntelemaan häntä. Eräänä päivänä muuan mies, joka tunsikin hyvin, esitti Jeesukselle kysymyksen: *”Kuka on minun lähimmäiseni?”* Silloin Jeesus kertoi tarinan samarialaisesta miehestä.:

”Eräs mies oli matkalla Jerusalemissa Jerikoon. Matkalla rosvojoukko hyökkäsi hänen kimppuunsa, varasti kaiken omaisuuden ja jätti hänet loukkaantuneena makaamaan tiensivuun.

Jonkin ajan kuluttua paikalle saapui pappi. Pappi oli matkalla toiseen kylään pitämään jumalanpalvelusta. Pappi mietti mielessään: *”Minulla on kova kiire pitämään jumalanpalvelusta. Itse asiassa olen nyt jo myöhässä, ja jos pysähdyn auttamaan tuota miestä, niin ihmiset kirkossa ovat vihaisia kun joutuvat odottamaan minua.”* Niin pappi jatkoi matkaansa ja jätti miehen makaamaan tiensivuun.

Seuraavaksi paikalle tuli eräs leeviläinen. Hän pysähtyi katsomaan loukkaantunutta miestä. Hän kuitenkin pelkäsi, että roistot tulevat vielä ryöstämään ja mukiloimaan hä-

netkin jos hän pysähtyy auttamaan. Niinpä leeviläinenkin päätti kiireen vilkkaa jatkaa matkaansa.

Viimein paikalle tuli samarialainen. Heti huomattuaan loukkaantuneen miesparan tien-sivussa hän pysähtyi. Samarialainen sitoi miehen haavat, nosti hänet aasinsa selkään ja vei huonokuntoisen miehen hoitoon erääseen majataloon. Samarialainen sanoi majatalon isännälle, että hänen tulisi huolehtia loukkaantuneesta miehestä. Samarialainen lupasi maksaa majatalon isännälle kaikki miehen hoidosta koituvat kustannukset, maksoi mitä maksoi.”

Jeesus: ”*Kuka oli maassa makaavalle miehelle lähimmäinen?*” (Lapset voivat vastata.)

Vastaus: samarialainen.

Jeesus: ”*Miksi?*”

Vastaus: Koska hän rakasti lähimmäistään ja osoitti rakkautensa sanoin ja teoin.

Jeesus sanoo: ”*Tehkää tekin samoin!!*”

KYSYMYKSIÄ:

Ketkä hyökkäsivät Jerikoon matkalla olevan miehen kimppuun

- a) biisonit
- b) rosvot
- c) kerjäläiset

Miksi pappi ei pysähtynyt auttamaan miestä?

- a) hänellä oli kiire jumalanpalvelukseen
- b) hän ei huomannut miestä
- c) hän luuli miehen nukkuvan eikä halunnut herättää häntä

Miksi samarialainen pysähtyi auttamaan pahoinpideltyä miestä?

- a) hän toivoi saavansa rahaa ja mainetta
- b) hän luuli miestä isäkseen
- c) hän rakasti lähimmäistään ja halusi siksi auttaa

Mitä Jeesus kehottaa meitä tekemään?

Miten sinä olet auttanut ystävääsi?

Kuinka sinua on autettu? Miltä se tuntui?

Toiminnallinen osio:

Anna lapsille tehtävämoniste (liite 12): Etsi kuvista viisi eroavaisuutta.

Vaihtoehtoisesti voit leikkiä Rakastatko lähimmäistäsi -leikkiä. Leikkijät istuvat piirissä, yksi keskellä. Hän kysyy joltakin: ”Rakastatko lähimmäistäsi?” Jos tämä vastaa ”Rakastan”, kyselijä tiedustelee ”Ketä?”. Vastaajan sanoo kahden piirissä istuvan nimet, jolloin nämä vaihtavat paikkoja keskenään. Keskellä olija yrittää ehtiä tyhjälle paikalle. Jos joku vastaa ”En”, on kaikkien piirissä olevien vaihdettava paikkoja. Se, joka jää ilman paikkaa, joutuu keskelle.

(Tämä ja muita leikkejä osoitteessa www.mll.fi)

Loppurukous:

Herran siunaus.

Jeesuksen elämä ja opetukset II

Luuk. 15:11–32

Tämä pyhäkoulukerta käsittelee Jeesuksen sanomaa Jumalan rakkaudesta ihmisiä kohtaan.

FAKTALAATIKKO:

Yksi tunnetuimmista Jeesuksen vertauksista on vertaus kotiin palaavasta tuhlaajapojusta. Tässä vertauksessa Jeesus haluaa kertoa kuulijoilleen, että oli ihminen kuinka syntinen hyvänsä, palatessaan takaisin Isän luokse hänet otetaan avosylin vastaan.

Monen ihmisen elämässä käy joskus syystä tai toisesta niin, että usko Jeesukseen sammuu ja yhteys Jumalaan katkeaa. Ihmisellä on kuitenkin mahdollisuus palata takaisin Jumalan luo. Palaamista voidaan sanoa vaikka uskoon tulemiseksi, parannuksen tekemiseksi, kääntymiseksi tai uudestisyntymiseksi. Myös sellainen ihminen, jota ei ole kastettu, saa kääntyä Jumalan luo, jolloin hänet kasteessa liitetään Jumalan omaksi.

Tuhlaajapoika kuvaa hyvin ihmistä, joka on joutunut eroon Jumalasta. Pojan paluu taas kuvaa Jumalan yhteyteen palaamista. Meillä on aina lupa palata takaisin, sillä taivaassa meitä odotetaan kotiin. *”Minä sanon teille: näin on taivaassakin. Yhdestä syntisestä, joka kääntyy, iloitaan siellä enemmän kuin yhdeksästäkymmenestä yhdeksästä hurskaasta, jotka eivät ole parannuksen tarpeessa.”* (Luuk. 15:7)

Samoin kuin poika kääntyi isänsä luo, samoin saamme me, juuri niin epäonnistuneina, vajavaisina ja syntisinä kuin olemme, palata Jumalan luo pyytämään syntejämme anteeksi. Jumala sulkee meidät syliinsä ja armahtaa meitä Jeesuksen ristinkuoleman tähden.

Jumala on tämän kertomuksen isän kaltainen: hän on surullinen ja kärsivällinen, kun ihmiset kääntyvät hänestä pois, mutta riemuissaan, kun he katuvat ja palaavat hänen luokseen.

Alkurukous:

Isä meidän -rukous.

Laulu

Virsi 502: Jeesus meitä kosketa nyt

Lasten virsi 160: Vielä tilaa on

Laulutuuli 82: Vanha reissaaja

Nuoren seurakunnan veisukirja 31: Lapsuuden usko

Nuoren seurakunnan veisukirja 32: Matkalaulu

Nuoren seurakunnan veisukirja 35: Olet vapaa

Nuoren seurakunnan veisukirja 53: Älä pelkää

Nuoren seurakunnan veisukirja 60: Pyhä Jumala

Opetusosio:

Aihetta alustaaksesi esitele lapsille jälleen Jeesus-hahmo (liite 11). Kysy lapsilta ketä paperinukke esittää. Kysy myös mitä kaikkea lapset nyt tietävät Jeesuksesta.

Käsittele Jeesuksen elämää kertomalla seuraava kertomus tuhlaajapoijasta. Havainnollista kertomusta tuhlaajapoika sikopaimenen vaatteissa ja tuhlaajapoika juhlavaatteissa (liite 13) ja tuhlaajapojan veli - sekä tuhlaajapojan isä -hahmoilla (liite 14).

Vaihtoehtoisesti voit käyttää havainnollistamiskeinona esim. flanellokuvia, Lego- tai Duplo-ukkoja, nukkeja tai tuhlaajapojasta kertovaa kuvaa.

Tarina tuhlaajapojasta:

Jeesus kertoi kuulijoilleen kertomuksen tuhlaajapojasta:

Eräällä miehellä oli kaksi poikaa. Nuorempi heistä sanoi isälleen:

Tuhlaajapoika: *”Isä, anna minulle oma osuuteni sinun omaisuudestasi.”*

Isä: *”Ethän lähde poikani ja pahoita minun mieltäni. Ole kiltti ja pysy luonani.”*

Pojista nuorempi ei kuitenkaan kuunnellut isää vaan otti koko omaisuutensa ja matkusti pitkän matkan kaukaiseen maahan. Surullisena isä joutui hyvästelemään rakkaan poikansa.

Isä: *”Näkemiin rakas poikani!”*

Poika matkusti kaupunkiin ja osti herkullista ruokaa, kalliita vaatteita ja kaikenlaisia muita tavaroita ja tarvikkeita, joita ei olisi välttämättä edes tarvinnut. Poika omisti paljon rahaa ja käytti sitä holtittomasti miettimättä tulevaa. Pian hän huomasi tuhlanneensa kaikki rahansa.

Tuhlaajapoika: *”Kuinka tässä nyt näin kävi? Minulla ei ole enää penniäkään rahaa ja nälkäkin alkaa jo kurnia vatsassa.”*

Poika kiersi nälissään pyytämässä ruokaa tai edes tähteitä. Maahan oli iskenyt nälänhätä eikä pojalle tahtonut riittää edes leivän kannikoita syötäväksi. Lopulta pojan onnistui saada töitä sikopaimenena. Hän oli niin nälkäinen, että sikojenkin ruoka olisi kelvannut vatsan täytteeksi. Silloin hän mietti itsekseen:

Tuhlaajapoika: *”Olen ollut tyhmä. Isäni luona palvelijoillakin on yllin kyllin ruokaa syötäväksi, mutta minä näännyn täällä nälkään. Ei, kyllä minun nyt täytyy lähteä takaisin kotiin ja pyytää isältä anteeksi typeryyttäni.”*

Niin poika lähti takaisin isänsä luokse. Jo pitkän matkan päästä isä näki poikansa, sillä hän oli joka päivä tuijottanut ikkunasta ulos ja odottanut, että poika palaisi kotiin. Hän juoksi tätä vastaan, sulki pojan syliinsä ja syleili häntä.

Tuhlaajapoika: *”Isä, anna anteeksi. Olin tyhmä ja tein väärin sinua kohtaan.”*

Isä: *”Poikani on palannut. Käsken palvelijoitteni pukea sinulle parhaat vaatteet, kengät ja sormuksen. Nyt vietetään ilon juhlaa. Poikani oli kadoksissa, mutta nyt hän on täällä. Olen niin onnellinen!”*

Ja niin alkoi iloinen juhla.

KYSYMYKSIÄ:

Miksi poika palasi kotiin?
Miltä pojasta tuntui palata kotiin?
Miltä isästä tuntui kun poika palasi kotiin?
Miksi isä piti suuret juhlat?
Mitä Jeesus haluaa kertoa meille tämän vertauksen kautta?

Toiminnallinen osio:

Anna lapsille väritystehtävä (liite15): Tuhlaajapoika sikopaimenena.

Vaihtoehtoisesti toiminnallisena muotona voit askarrella lasten kanssa tuhlaajapoika-hahmon tai leikkiä Halihippaa. Leikkijöistä yksi tai useampi valitaan hipaksi. Hippa yrittää saada muita leikkijöitä kiinni, ja vastaavasti muut leikkijät yrittävät juosta hippaa pakoon. Kun hippa saa jonkun kiinni, tulee hänen jähmettyä paikoilleen kädet sivuilla. Toinen leikkijä voi pelastaa kiinniotetun halaamalla tätä. Kun leikkijät halaavat, ovat he samalla turvassa, eikä heitä voi sillä hetkellä ottaa kiinni. Halin jälkeen kiinniotettu on jälleen mukana leikissä. Hippaa voi vaihtaa aika ajoin.

Loppurukous:

Herran siunaus.

Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus

Matt. 26:36–28:8 (Mark. 14:32–16:8, Luuk. 22:39–24:12 ja Joh. 17:1–20:10)

Tämä pyhäkoulukerta käsittelee Jeesuksen ristinkuoleman ja ylösnousemuksen merkitystä.

FAKTALAATIKKO:

Pääsiäistä vietetään ristiinnaulitun ja etenkin ylösnouseen Vapahtajan juhlanäpäivänä. Pääsiäisenä on kirkkovuoden juhlista suurin ja tärkein. Pitkänä perjantaina liturginen väri on musta, alttari on riisuttu, kynttilät eivät pala, urut ja kirkon kellot eivät soi. Tällöin muistellaan Jeesuksen kuolemaa ristillä. Pitkää perjantaita seuraa hiljainen lauantai, jolloin muistellaan haudassa makaavaa Kristusta. Pääsiäispäivänä (sunnuntaina) juhli-taan ylösnoussutta Kristusta, liturginen väri vaihtuu mustasta valkoiseen, kynttilät pa-lavat jälleen, urut ja kirkon kellot soivat ylistystä Jumalalle.

”Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän.” (Joh. 3:16)

Jeesusta syytettiin koska hän väitti olevansa juutalaisten kuningas. Kuollessaan ristillä Jeesus lunasti meidät vapaiksi synnin ja kuoleman orjuudesta ja teki sovinnon ihmisen ja Jumalan välille. Hän maksoi meidät vapaiksi verellään ja sovitti syntimme. Näin kävi toteen mm. Jesajan profetia: *”Hyljeksitty hän oli, ihmisten torjuma, kipujen mies, sairauden tuttava, josta kaikki käänsivät katseensa pois. Halveksittu hän oli, me emme häntä minään pitäneet. Ja kuitenkin: hän kantoi meidän kipumme, otti taakakseen meidän sairautemme. Omista teoistaan me uskoimme hänen kärsivän rangaistusta, luulimme Jumalan häntä niistä lyövän ja kurittavan, vaikka meidän rikkomuksemme olivat hänet lävistäneet ja meidän pahat tekomme hänet ruhjoneet. Hän kärsi rangaistuksen, jotta meillä olisi rauha, hänen haavojensa hinnalla olemme parantuneet. Me harhailimme eksyneinä kuin lampaat, jokainen meistä kääntyi omalle tielleen. Mutta Herra pani meidän kaikkien syntivelan hänen kannettavakseen.”* (Jes. 53:3–6).

Kolmantena päivänä Jeesus nousi kuolleista, kuten hän oli itse aikaisemmin kertonut ihmisille ja haudalle tulleet naiset saivat todistaa siitä ensimmäisenä. Suuri kivi oli vieri-tetty pois haudan suulta ja enkeli ilmoitti heille suuren ilosanoman ylösnouksesta Kristuksesta.

Näissä pääsiäisen tapahtumissa kulminoituu koko kristinuskon keskeisin sanoma: kristin-usko on uskomista ristiinnaulittuun, kolmantena päivänä herätettyyn ja ylösnousee-seen Jeesukseen Kristukseen, Jumalan poikaan. Jeesus sanoi tulleen maailmaan siksi, että jokainen, joka uskoi häneen, saisi elää ikuisesti. Hän sanoi, ettei kuolema ollut elämän loppu, vaan alku uudelle elämälle Jumalan kanssa.

Alkurukous:

Isä meidän -rukous.

Laulu:

Virsi 78: Vieraalla maalla kaukana

Virsi 88: Lensi maahan enkeli

Virsi 90: Kristus nousi kuolleista

Virsi 104: Pilvimuurista valo välähtää

Laulutuuli 28: Tahdon muistaa pitkäperjantain

Laulutuuli 29: Kaikki lapset maan

Laulutuuli 30: Kohti pääsiäistä

Nuoren seurakunnan veisukirja 40: Voi hänen rakkauttaan

Nuoren seurakunnan veisukirja 43: Hän ei ole enää täällä

Nuoren seurakunnan veisukirja 104: Riihikirkko-hymni

Opetusosio:

Pyydä lapsia palauttamaan mieleensä heidän omia kokemuksia pääsiäisen vietosta.

Käsittele Jeesuksen kuolemaa ja ylösnousemusta seuraavan pääsiäisen tapahtumista kertovan kertomuksen kautta. Havainnollista kertomusta käyttämällä krusifiksia Jeesuksen ristiinnaulitsemisen symbolina ja tyhjää ristiä ylösnousseen Kristuksen symbolina (liite 16).

Vaihtoehtoisesti voit käyttää havainnollistamiskeinona esim. flanellokuvia tai pääsiäisen tapahtumista kertovaa kuvaa.

Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus

Jeesus tiesi, että hänen aikansa kuolla oli lähellä. Hän kertoi opetuslapsilleen, mitä tulisi tapahtumaan. Hän muistutti opetuslapsiaan, ettei heidän tulisi olla surullisia vaikka näyttäisikin siltä, että kaikki olisi mennyt pieleen. Jeesus tiesi, että hänen tulisi kuolla, mutta sen jälkeen hänet herätetään kuolleista ja hän nousisi ylös taivaaseen, jonne myös opetuslapset pääsisivät aikanaan. Jeesus muistutti opetuslapsia, että kaikki tapahtuisi

juuri niin kuin on tarkoitettu tapahtuvan. Kaikki on Jumalan käsissä ja hallinnassa. Jeesus rukoili opetuslasten puolesta sekä kaikkien häneen uskovien puolesta.

Heidän rukoillessa vuorilla, tuli paikalle sotilaita. Sotilaiden joukossaan oli yksi Jeesuksen opetuslapsista, Juudas. Juudas paljasti sotilaille kuka miehistä oli Jeesus. Tämän jälkeen sotilaat vangitsivat Jeesuksen ja veivät hänet mukanaan.

Jeesus joutui oikeuden eteen, jossa hänet tuomittiin kuolemaan syytettynä Jumalan pilkasta, sillä hän sanoi olevansa Jumalan poika. Jeesus ei ollut koskaan tehnyt mitään pahaa ja oli täysin syytön. Hän kuitenkin kärsi rangaistuksen, jotta ihmisten olisi mahdollista päästä taivaaseen hänen luokseen.

Perjantaina sotilaiden mukiloima Jeesus pakotettiin kantamaan oma ristinsä Golgata nimiselle kukkulalle. Jeesus tunsu olonsa hyvin heikoksi ja uupuneeksi. Lopulta sotilaat ristiinnaulitsivat Jeesuksen yhdessä kahden rikollisen kanssa. Jeesus antoi henkensä koko maailman ihmisten puolesta. Maa alkoi vavahdella ja temppelissä ollut verho repesi kahtia. Monet paikalla olleet ymmärsivät vasta nyt, että Jeesus todella oli Jumalan poika.

Jeesus otettiin alas ristiltä ja haudattiin kalliossa olevaan luolaan. Luolan suulle vieritettiin valtavan iso kivi, jotta kukaan ei pääsisi hautaan. Sotilaat vartioivat luolaa yötä päivää.

Aikaisin sunnuntaiaamuna kaksi naista tuli Jeesuksen haudalle. Heidän tullessa haudan luo sotilaita ei näkynyt missään, haudan suulla ollut kivi oli vieritetty pois ja hauta oli tyhjä. Yhtäkkiä naisten edessä seiso i valkoisena hohtava enkeli. Enkeli sanoi naisille: *”Minä tiedän, että etsitte Jeesusta. Hän ei ole enää täällä, hän on herännyt eloon, aivan kuten hän oli luvannutkin. Lähtekää ja menkää kertomaan Jeesuksen opetuslapsille, että Jeesus on elossa.”*

Naiset kiiruhtivat kertomaan toisille, mitä oli tapahtunut. He olivat suunnattoman iloisia siitä, mitä enkeli oli heille kertonut.

KYSYMYKSIÄ:

Mitä Jeesus sanoi opetuslapsilleen ennen kuolemaansa?

Miksi Jeesus suostui kuolemaan ristillä?

Mihin Jeesus haudattiin?

Mitä naiset näkivät tullessaan sunnuntaiaamuna Jeesuksen haudalle?

Mikä vaikutus Jeesuksen kuolemalla on meidän elämäämme?

Toiminnallinen osio:

Muovaile lasten kanssa taikataikinasta jokaiselle oma taskuristi tai ristiriipus. (Ohje liitteessä 17)

Vaihtoehtoisesti voit leikkiä Mitä tiedät ystävästäni? -leikkiä. Yksi leikkijöistä menee pois huoneesta. Muut valitsevat hänelle ”ystävän”, joka voi olla elävä henkilö, historiallinen henkilö tai satuolento. Kun ystävä on valittu, leikkijä kutsutaan sisään. Hän kysyy jokaiselta vuorotellen ”Mitä tiedät ystävästäni?” ja jatkaa jollakin tarkentavalla kysymyksellä, esim. Onko hän mies, elääkö vielä, onko kuuluisa, onko tässä huoneessa. Vastata saa vain ”Kyllä”, ”Ei” tai ”En tiedä”. Näin kyselemällä hän lopulta arvaa ystävänsä. Se, kenen kohdalla hän arvaa, joutuu uudeksi kyselijäksi.

(Tämä ja muita leikkejä www.mll.fi)

Loppurukous:

Herran siunaus.

Seurakunta

Mark. 16:14–20

Tämä pyhäkoulukerta käsittelee aikaa Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen ja Jeesuksen seurakunnalle antamaa tehtävää.

FAKTALAATIKKO:

Seurakunta on Jumalaan ja Jeesukseen uskovista koostuva yhteisö. Maailmassa on vain yksi kirkko tai seurakunta johon kaikki kristityt kuuluvat. Olemme seurakuntana kaikki osa suurta Kristuksen perhettä. Maailmanlaajuinen kristittyjen yhteisö on jakautunut pieniin paikallisiin yhteisöihin, joita kutsutaan seurakunniksi.

Seurakunta on yksi, pyhä ja yhteinen: Yksi, koska seurakunnalla on yksi Herra ja yksi yhteinen usko. Pyhä, koska Pyhä Henki vaikuttaa sen keskuudessa ja yhteinen, koska jokainen sen jäsen on lähetetty palvelemaan Jumalan sanalla kaikkia kansoja.

Pyhä Henki synnyttää ja ylläpitää meissä uskoa Jeesukseen. Kun Jeesus otettiin kuolemansa ja ylösnousemuksensa jälkeen takaisin taivaaseen, hän lähetti meille puolustajan; Pyhän Hengen. Pyhä Henki on yksi Jumalan kolmesta persoonasta, joka antaa voiman vastustaa pahaa ja kertoa toisille Jeesuksesta.

Kristittyjen yhteys perustuu yhteiseen uskoon, johon Pyhä Henki liittää meidät sanan ja sakramenttien välityksellä. Seurakunnalla on kaksi perustehtävää: sanan julistaminen ja sakramenttien toimittaminen. Luterilaisen kirkon kaksi sakramenttia ovat kaste ja ehtoollinen.

Seurakuntaa verrataan Raamatussa ruumiiseen (1.Kor. 12:12–27), Jumalan kansaan (1.Piet.2:10), temppeleihin (Ef. 2:20–22) ja viinipuuhun (Joh. 15:1–7)

Opetuslapset = tämä sana tarkoittaa ”oppilasta”, ja sitä käytetään Jeesuksen kahdestatoista lähimmästä seuraajasta. Heitä kutsutaan myös ”apostoleiksi”, mikä tarkoittaa ”lähetettyjä.”

Evankeliumi = hyvä sanoma, ilouutinen.

Alkurukous:

Isä meidän -rukous.

Laulu:

Virsi 125: Kosketa minua Henki

Virsi 397: Kun on turva Jumalassa

Virsi 499: Jumalan kämmenellä
Virsi 501: Kuule Isä taivaan pyyntö tää
Lasten virsi 126: Lintu pieni, lintuseni
Laulutuuli 41: Nyt kulkee halki korpimaan
Laulutuuli 47: Kirkossa
Laulutuuli 97: Tilkkutäkki
Nuoren seurakunnan veisukirja 46: Tule, pyhä henki
Nuoren seurakunnan veisukirja 47: Tule, rauhan henki
Nuoren seurakunnan veisukirja 95: Kuljeta ja johda

Opetusosio:

Aloita kysymällä lapsilta mitä tarkoittaa sana seurakunta. Tai kysy lapsilta mitä tulee mieleen sanasta seurakunta.

Käsittele seurakuntaa ja sen tehtävää seuraavan kertomuksen kautta. Havainnollista kertomusta käyttämällä Jeesus-hahmoa, jonka käsiin ja jalkoihin on piirretty naulojen jäljet (liite 11).

Vaihtoehtoisesti voit käyttää havainnollistamiskeinona esim. flanellokuvia tai muita sopivia havainnollistamismenetelmiä.

Jeesus ilmestyy opetuslapsilleen

Jeesuksen kuoltua opetuslapset eli Jeesusta läheisimmin seuranneet ihmiset pysyttelivät tiiviisti yhdessä. He olivat laittaneet rakennuksen ovet lukkoon, koska he pelkäsivät, että heille kävisi samoin kuin Jeesukselle. Opetuslasten syödessä päivällistä ilmestyi Jeesus yllättäen heidän eteensä. Opetuslapset pelästyivät, mutta Jeesus sanoi heille: *”Älkää pelätkö, minä se vain olen. Katsokaa vaikka itse ja koskettakaa minua, niin näette, että se olen minä, Jeesus.”*

Jeesus näytti heille kätensä ja jalkansa ja niissä näkyvät naulojen jäljet. Jeesus liittyi opetuslasten seuraan ja pyysi heiltä ruokaa. Tämän jälkeen opetuslapset olivat varmoja, että Jeesus oli noussut kuolleista ja elää. Kaikki oli käynyt juuri niin kuin Jeesus oli sa-

nonutkin tapahtuvan. Opetuslapset olivat erittäin kiitollisia saadessaan nähdä rakkaan Jeesuksen elossa.

Jeesus ilmestyi vielä kerran opetuslapsille tämän jälkeen ennen kuin palasi taivaaseen Jumalan luokse. Jeesus pyysi opetuslapsia kertomaan myös muille ihmisille, että hän elää ja rakastaa jokaista ihmistä todella paljon. Jeesus muistutti opetuslapsiaan siitä, ettei heidän tarvitsisi pelätä mitään, sillä hän tulisi olemaan heidän kanssaan joka paikassa ja huolehtisi heistä lähettämällä heille Pyhän Hengen puolustajaksi. Näillä sanoilla Jeesus ohjeisti opetuslapsiaan:

”Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.” (Matt.28:18–20)

Tämän jälkeen Jeesus meni takaisin Jumalan luokse. Ennen taivaaseen paluutaan Jeesus kuitenkin muistutti vielä, että hän tulisi takaisin samalla tavoin kuin hän lähti taivaaseen. Hän tulee hakemaan meitä mukaansa taivaaseen viettämään iankaikkisuutta rakastavan Jumalan luona. Taivaassa kaikki on täydellistä, kaikilla on hyvä olla eikä kukaan kiusaa toista.

Ennen Jumalan luokse menemistä Jeesus ohjeisti ihmisiä odottamaan hänen paluutaan. Ei kuitenkaan maaten paikoillaan toimeettomana, vaan vieden eteenpäin evankeliumia eli ilosanomaa ylösnousseesta Jeesuksesta, joka elää tänäkin päivänä. Tämä on siis seurakunnan, eli meidän jokaisen tehtävä, kertoa Jeesuksesta ihmisille, jotka eivät häntä vielä tunne. Me kristityt olemme Jeesuksen opetuslapsia ja osa seurakuntaa. Tämän tehtävän Jeesus itse on antanut meille ja hän on luvannut olla meidän kanssamme aina ja joka paikassa. Kun Jeesus on meidän kanssamme, ei meidän tarvitse pelätä mitään.

KYSYMYKSIÄ:

Miksi opetuslapset pelästyivät?

Minkä tehtävän Jeesus antoi opetuslapsilleen?

Keitä ovat tämän päivän opetuslapset?

Minkä tehtävän Jumala on antanut meille?

Toiminnallinen osio:

Ohjaaja valmistaa ruskeasta kartongista suurehkon puun rungon joka kiinnitetään seinälle. Jokainen lapsi piirtää puun lehden paperille ja leikkaa sen irti. Kun lapset ovat saaneet piirrettyä ja väritettyä puun lehdet, kiinnitetään jokainen lehti puun oksaan kiinni. (Malli liitteessä 18.)

Puun runko kuvastaa Jeesusta ja lehdet seurakuntalaisia eli Jeesuksen opetuslapsia, joita kutsutaan myös nimellä seurakunta.

Vaihtoehtoisesti voit leikkiä Tahmeat popcornit -leikkiä. Leikki alkaa siten, että leikkijät pomppivat, loikkivat tai hyppelevät ympäriinsä. Jokainen on ikään kuin tahmea popcornjyvä, joka yrittää lähestyä muita samanlaisia maissinjyviä. Kun jyvä koskettaa toista jyvää, ne takertuvat yhteen. Tartuttuaan kiinni toisiinsa ne jatkavat pomppimistaan yhdessä takertuen uusiin jyväsiin, kunnes kaikki jyvät ovat lopulta takertuneet yhdeksi suureksi popcorn-kimpaleeksi.

(Tämä ja lisää leikkejä www.mll.fi)

Loppurukous:

Herran siunaus.

Lähteet

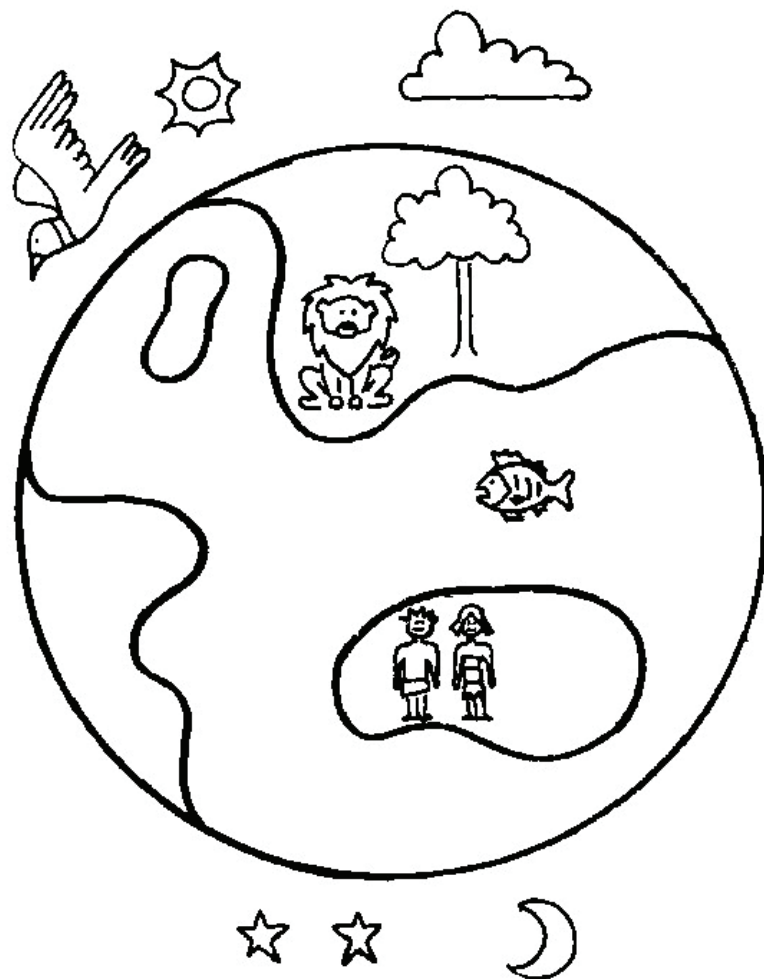
- Auvinen, Ville & Rahkonen Pekka 2002. Johannes 3:16. Rippikoulukirja. Toinen painos. Helsinki: Kustannus Oy Arkki.
- Balchin, John, Cotterell, Peter, Evans, Mary, Kirby, Gilbert, Knight, Peggy & Tidball, Derek 2005. Avoin Raamattu. Raamatunlukijan käsikirja. Toinen painos. Hämeenlinna: Päivä Osakeyhtiö.
- De Graaf, Anne & Montero, José Pérez 2004. Lasten Raamattu. Värikuvakertomuksin. Seitsemäs painos. Ryttylä: Kustannus Oy Uusi Tie.
- De Vries, Anne 1983. Lasten Raamattu. Ruotsi: KM-förlaget.
- Eerola, Kaija 1999. Lasten virsi. Neljäs painos. Helsinki: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Hollingsworth, Mary. Skidi-piplia. Raamatun kiehtovimmat kertomukset lapsentajuisesti ja lämmöllä. Kauniainen: Perussanoma Oy.
- Jeffs, Stephanie & Williams, Derek 2001. Lasten uusi raamattutieto. 365 raamatunkertomusta sekä ajankuvausta, tietoa ja taustaa. Helsinki: Sleykirjat Oy.
- Katekismus. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kristinoppi. Hyväksytty kirkolliskokouksessa 1999. Helsinki: Oy Edita Ab.
- Kovalainen, Jari (toim.) 2003. Laulutuuhi. Toinen painos. Helsinki: Lasten Keskus.
- Laakso, Maria & Nyman, Pekka 2005. Nuoren seurakunnan veisukirja 2005. Helsinki: Nuorten Keskus ry & Lasten Keskus Oy.
- Lastenmaa i.a. Taikataikina. Viitattu 25.10.2009, <http://www.lastenmaa.net/cgi-bin/linnea.pl?dokument=00010437>
- Mannerheimin lastensuojeluliitto i.a. Liikuntaleikit. Viitattu 25.10.2009, <http://www.mll.fi/nuortennetti/tukarit/leikkiasema/liikuntaleikit/>
- Mannerheimin lastensuojeluliitto i.a. Rauhoittavat leikit ja lopetusleikit. Viitattu 25.10.2009, http://www.mll.fi/nuortennetti/tukarit/leikkiasema/rauhottavat_leikit_ja_1opetusle/

- Mannerheimin lastensuojeluliitto i.a. Tutustumis-, vuorovaikutus- ja nimileikit. Viitattu 25.10.2009, http://www.mll.fi/nuortennetti/tukarit/leikkiasema/tutustumis-vuorovaikutus-ja_ni/
- Peltola, Olavi 2004. Löytöretki Uuteen testamenttiin. Kauniainen: Perussanoma Oy.
- Peltola, Olavi 2001. Löytöretki Vanhaan testamenttiin. Kauniainen: Perussanoma Oy.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Salminen, Jukka 2004. Ilon siiville. Lasten laulukirja. Helsinki: Kirjapala Oy.
- Sariola, Yrjö 2001. Suntio palvelijana jumalanpalveluksessa. Teoksessa Heinola, Antti (toim.) Suntion käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 63–67.
- Tiimari i.a. Helpot enkelit Sisäl -kuidusta. Viitattu 25.10.2009, http://www.tiimari.fi/idet_ja_inspiraatio/askarteluohjeet/joulu/fi_FI/enkelit/
- Virsi- ja laulukirja. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon virsi- ja laulukirja. Hyväksytty kirkolliskokouksen ylimääräisessä istunnossa 13.2.1986. Helsinki: Sley-kirjat Oy
- Water, Mark & Bond Bob 2002. Puuharaamattu. Uusi testamentti. Vertauksia, joita Jeesus kertoi. Toinen painos. Helsinki: Sley-kirjat Oy.

Liite 1: Maapallo

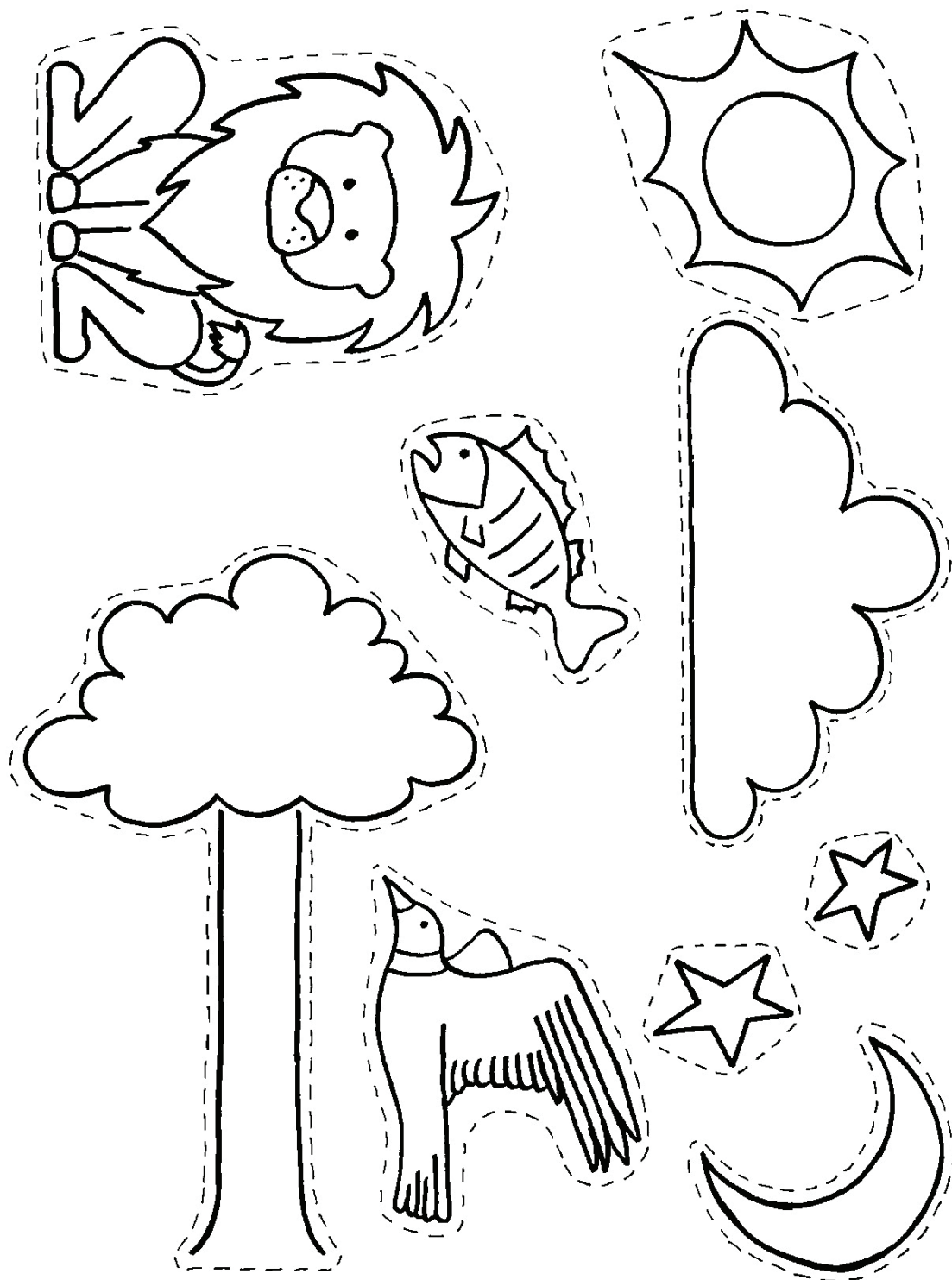
1. Leikkaa sinisestä kartongista suurehko ympyrän muotoinen maapallo.
2. Leikkaa ruskeasta kartongista erimuotoisia maapaloja ja liimaa ne siniselle maapallolle. Näin maapallolle muodostuu kuivia maaosia (ruskeat kohdat) sekä vesistöjä (siniset kohdat).

Katso alla olevasta kuvasta esimerkki maapallon valmistamiseen. Kuvasta näkyy myös miten eri hahmot voidaan liittää maapallolle tarinan edetessä.

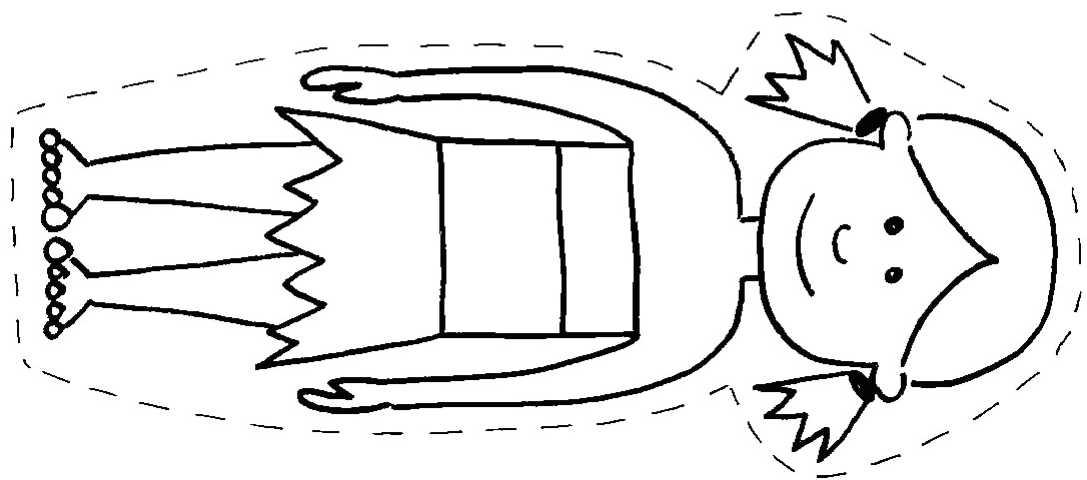
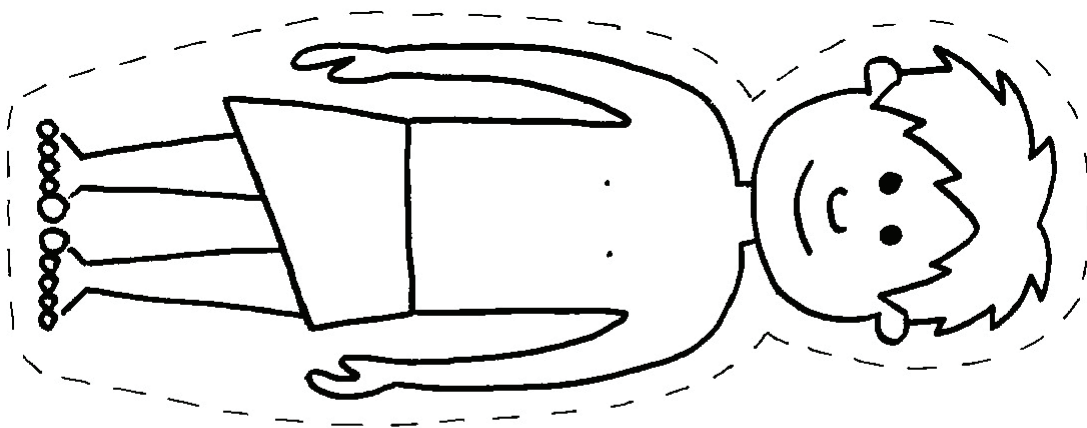
Kuvan tehnyt Heidi Nykvist

Liite 2: Maapallon asukit

Kuvat tehnyt Heidi Nykvist

Liite 3: Eeva ja Aatami

Kuvat tehnyt Heidi Nykvist

Liite 4: Taikataikina

Taikataikina

TARVITSET:

6 desilitraa vehnä jauhoja

3 desilitraa suolaa

3 desilitraa kylmää vettä

2 ruokalusikallista ruokaöljyä

Sekoita aineet keskenään taikinaksi.

Ennen kuin aloitat muovailemisen hiero käsiisi hieman ruokaöljyä.

Asettele valmiit työt leivinpaperin päälle uunipellille. Kuivata työt uunissa tunnin verran 125 asteessa. Ne kuivuvat kyllä huoneenlämmössäkin, mutta se kestää paljon kauemmin. Kun työt ovat kuivia, niitä voi värittää maalaamalla ne vesiväreillä.

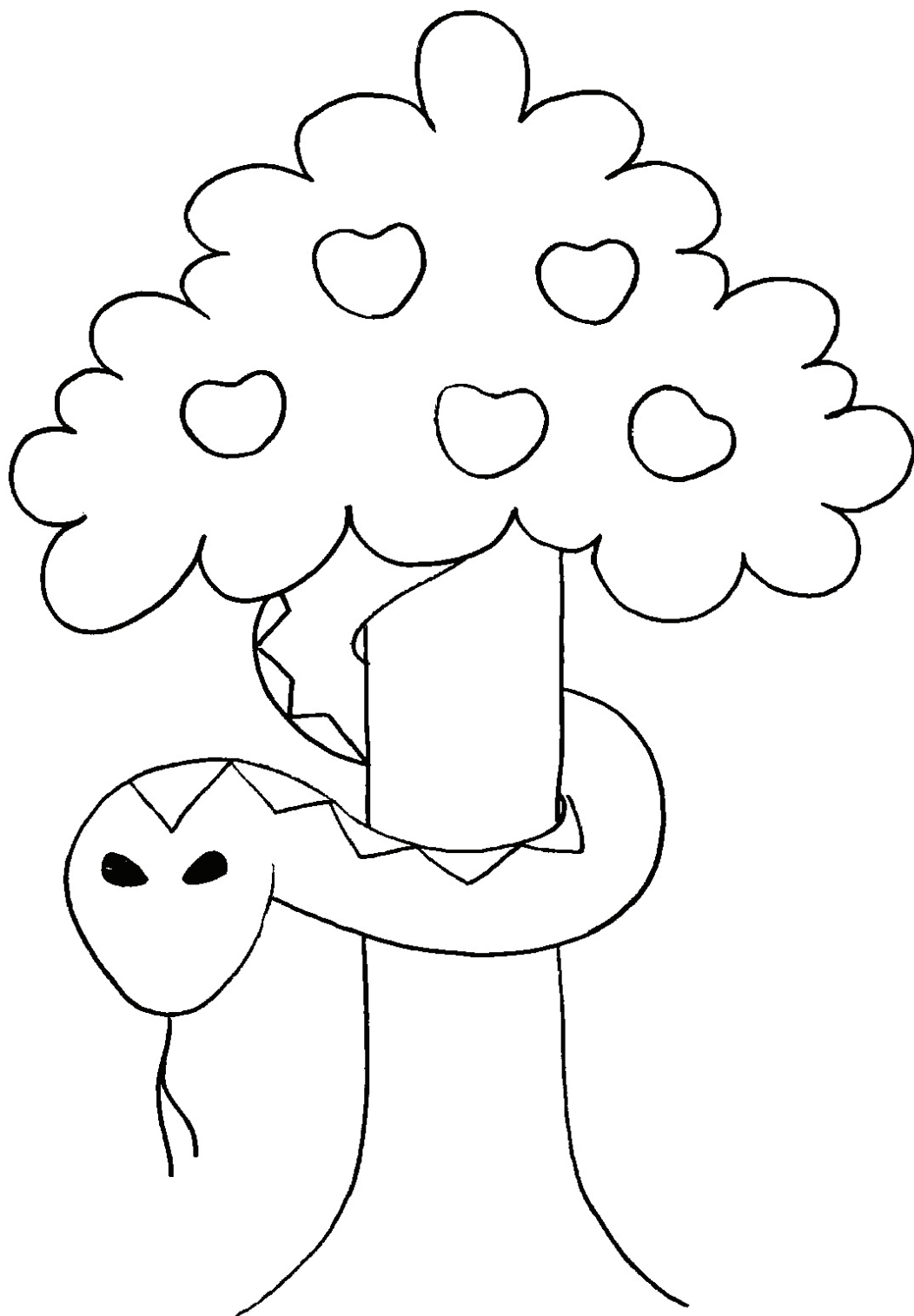
Tämä ohje ja lisää ideoita www.lastenmaa.net

Liite 5: Jumala

Kuvan tehnyt Elina Aro

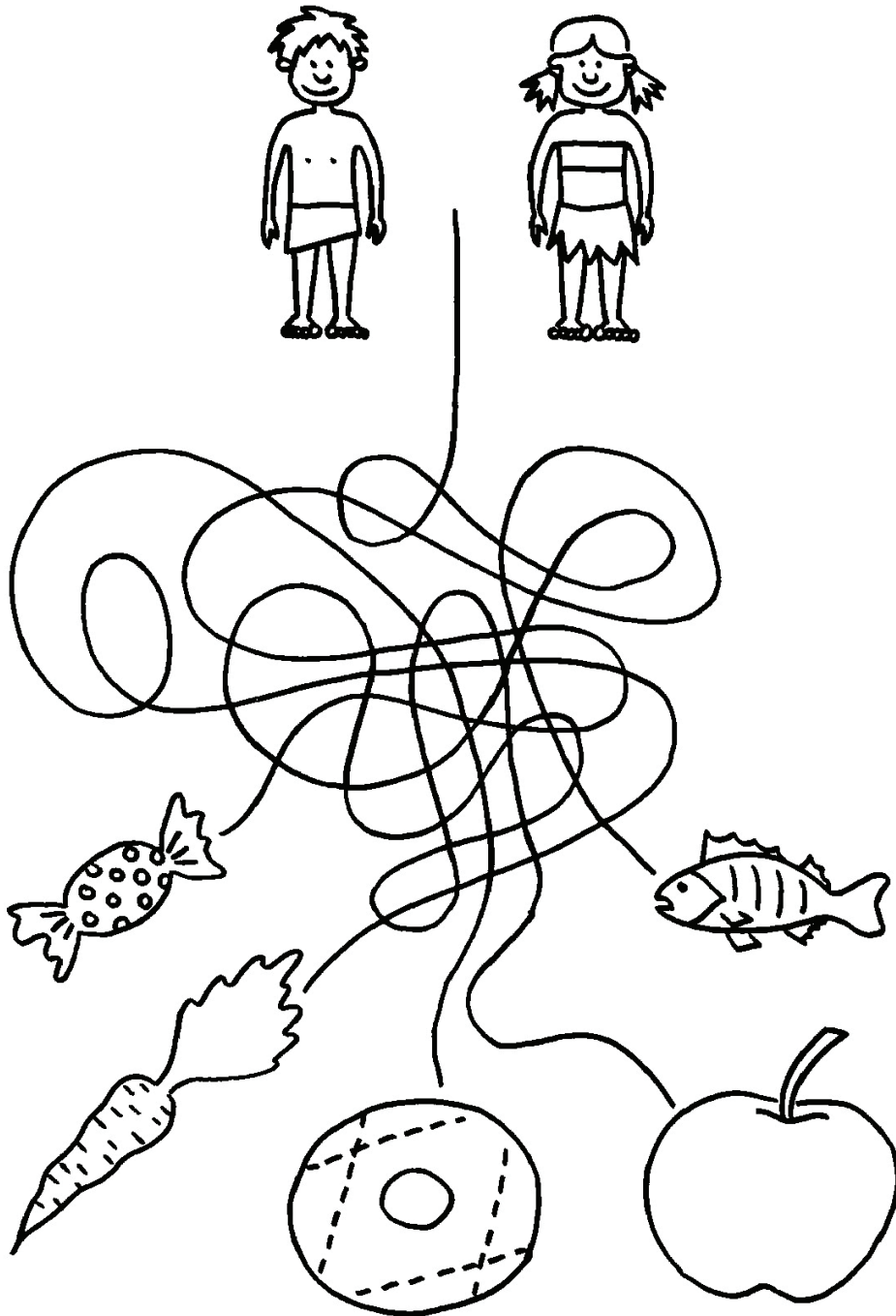
Liite 6: Käärme

Kuvan tehnyt Heidi Nykvist

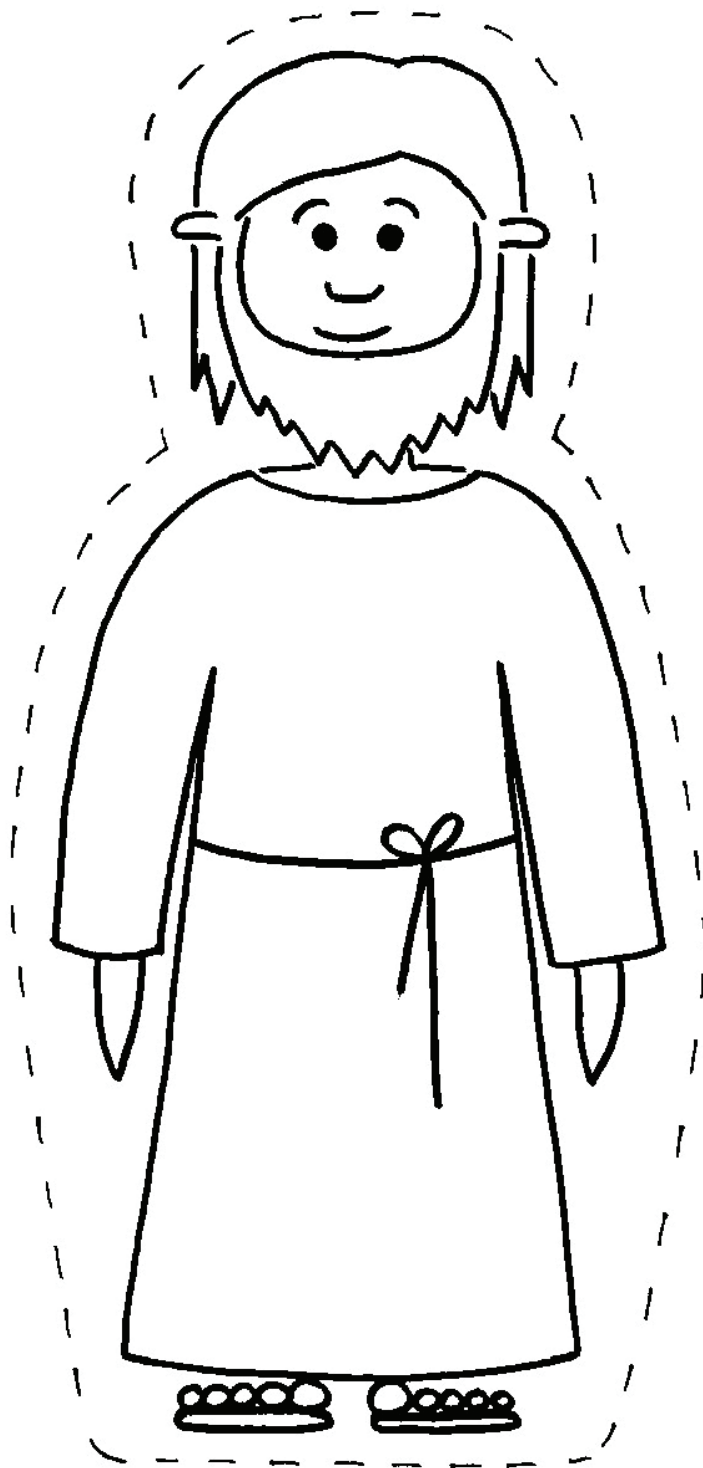
Liite 7: Tehtävämoniste; seuraa viivaa

Mitä Jumala oli kieltänyt ihmisistä syömästä? Seuraa viivaa niin saat selville.

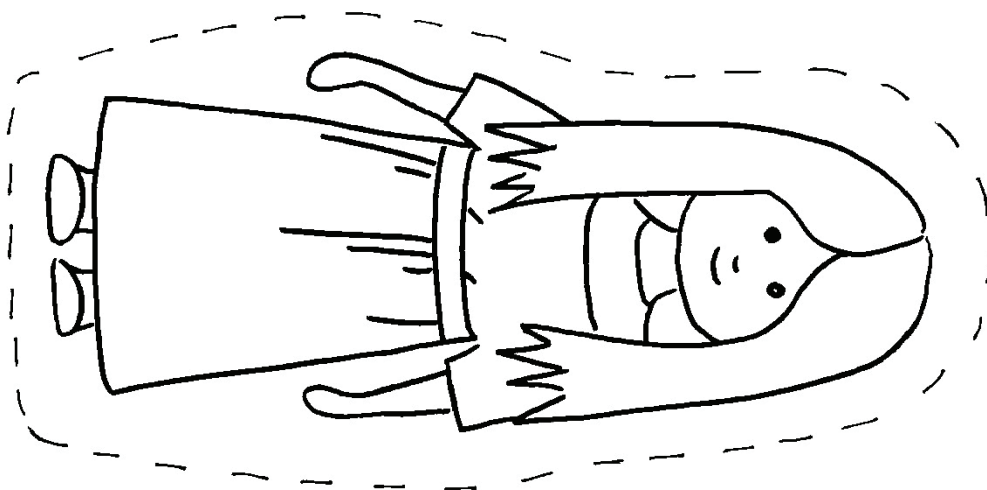
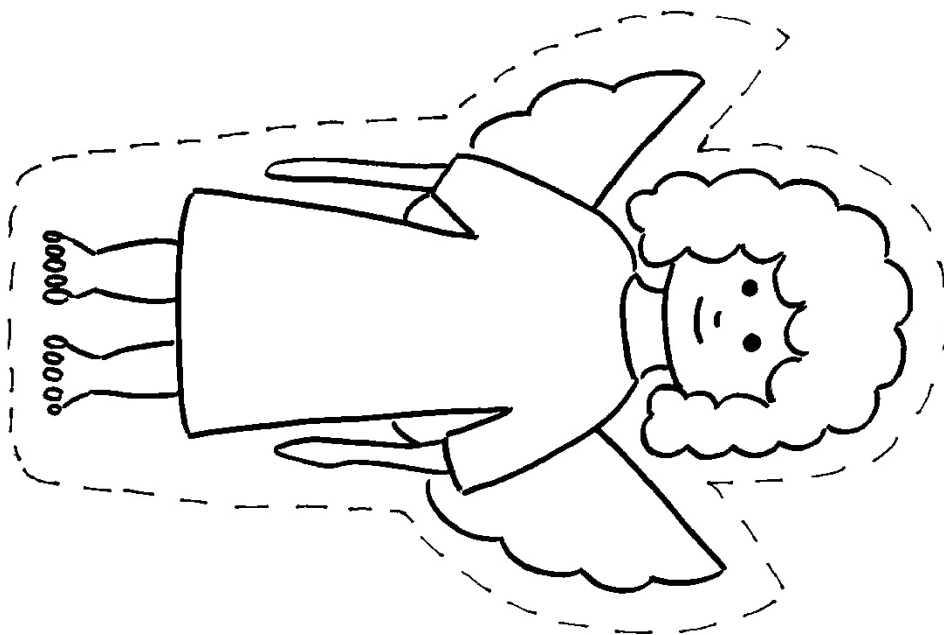
Kuvan tehnyt Heidi Nykvist

Liite 8: Aabraham

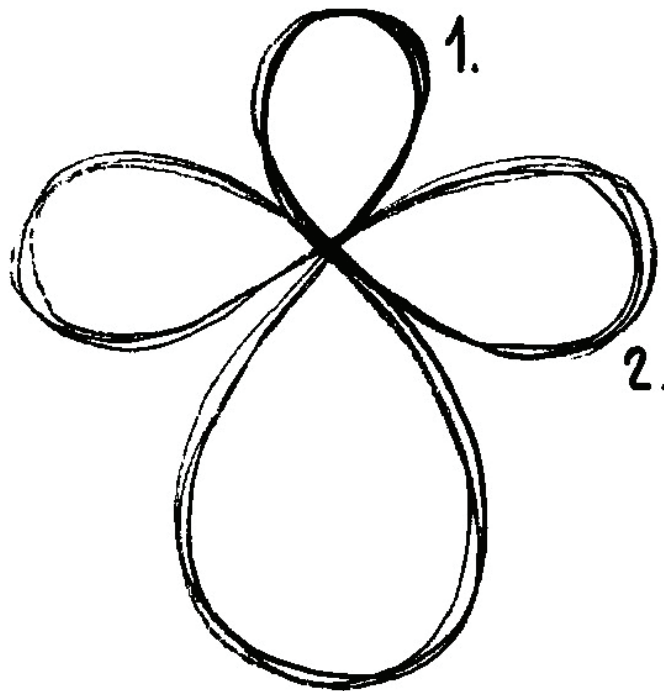
Kuvan tehnyt Heidi Nykvist

Liite 9: Maria ja enkeli

Liite 10: Enkeliaskartelu

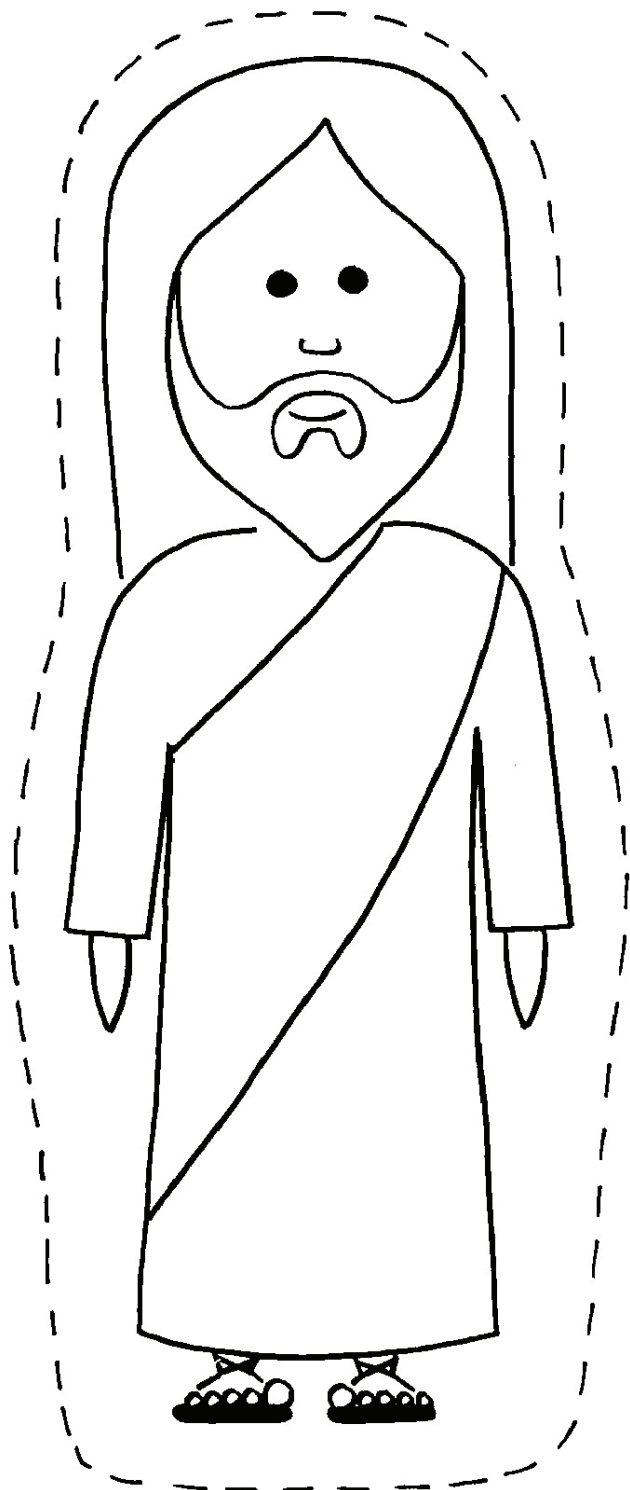
1. Vartalo: Kieritä valkoista villalankaa kämmenen ympäri. Kun lankaa on mieles- täsi riittävästi (n.5–10 kierrosta), sido lankalenkki yhteen ohuemmalla langalla (tai ohuella metallilangalla) hieman keksikohdan yläpuolelta, jotta enkelille muodostuu pää ja vartalo.
2. Siivet: Kieritä valkoisesta (tai kultaisesta) langasta hieman vartaloa pienempi lenkki ja sido se keskeltä yhteen ohuella langalla.
3. Kiinnitä siivet ja vartalo yhteen ohuella langalla.
4. Kiepauta silkkinauhaa kiinnityskohtaan niin, että solmu jää enkelin taakse.
5. Kiinnitä enkeliin ripustusnauha kiinnityskohdasta tai pään yhdestä lankalenkistä.

Tämä ohje ja lisää ideoita www.tiimari.fi

Kuvan tehnyt Heidi Nykvist

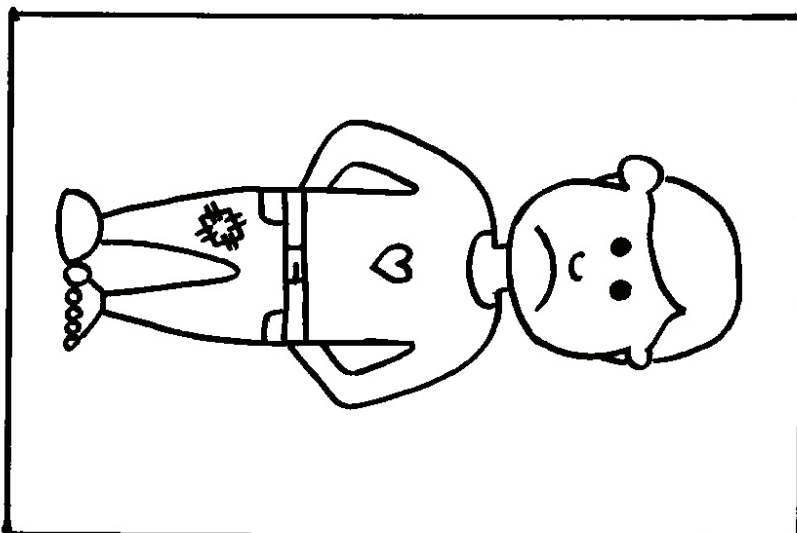
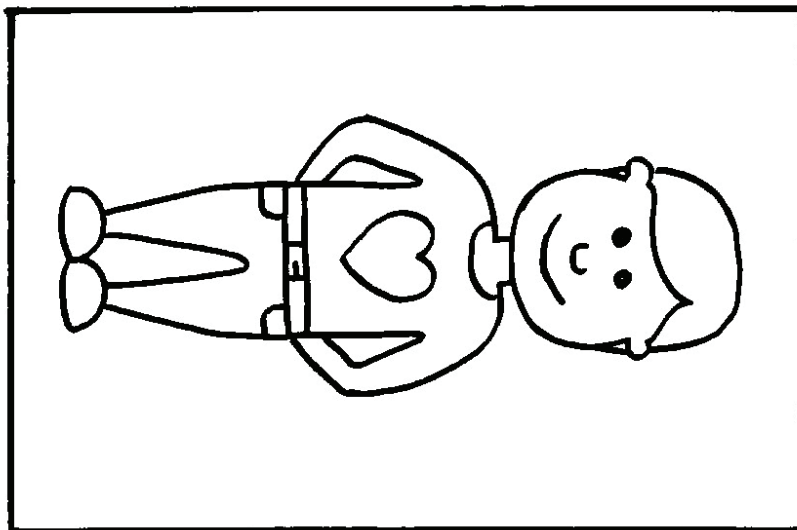
Liite 11: Jeesus

Kuvan tehnyt Heidi Nykvist

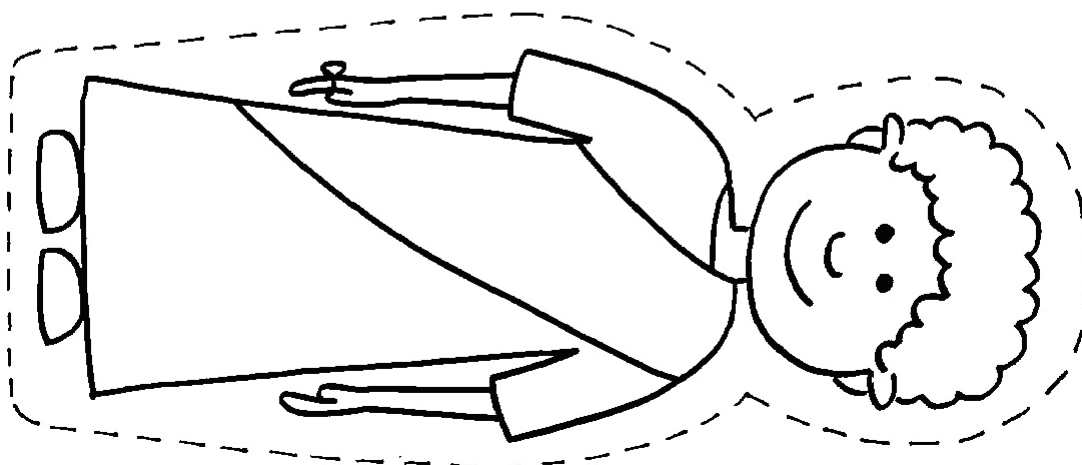
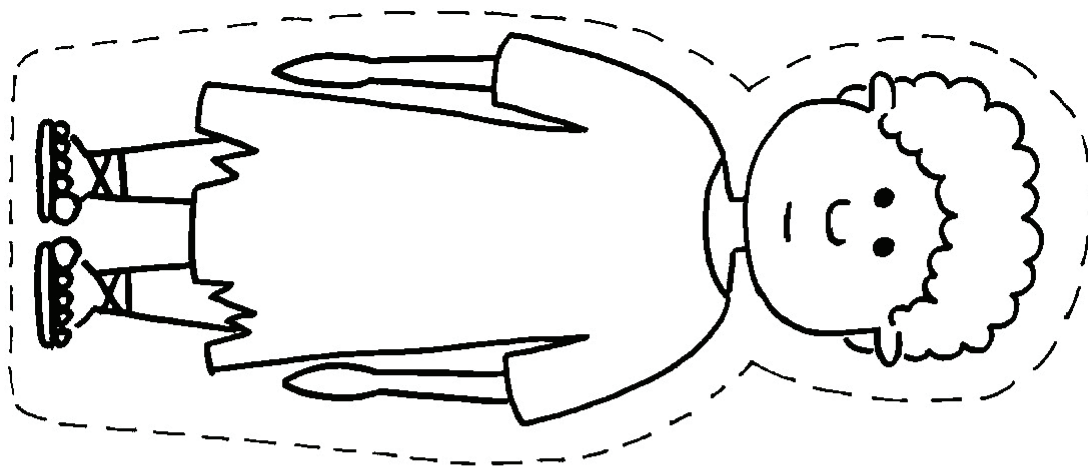
Liite 12: Tehtävämoniste; etsi viisi eroavaisuutta

Etsi kuvista viisi (5) eroavaisuutta.

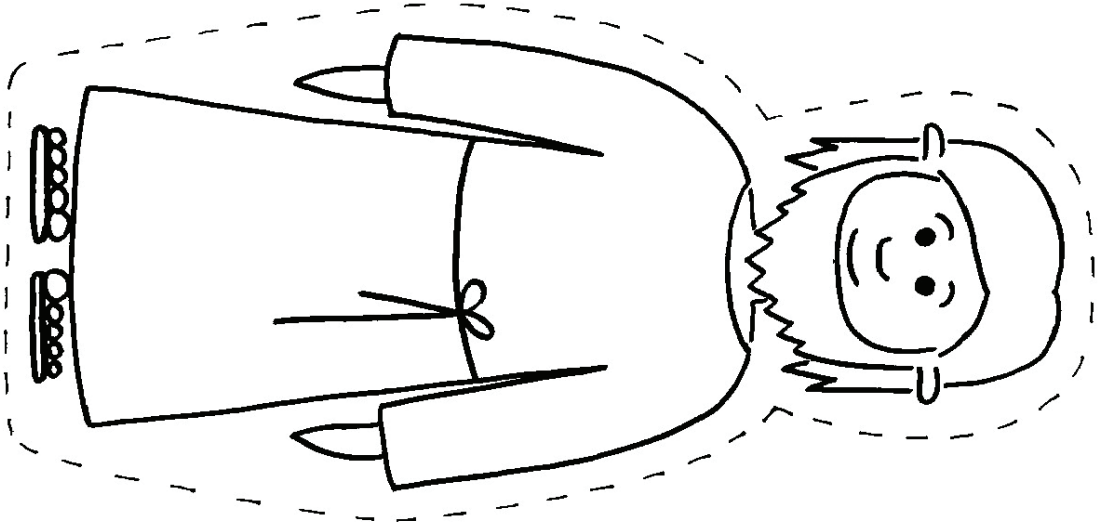
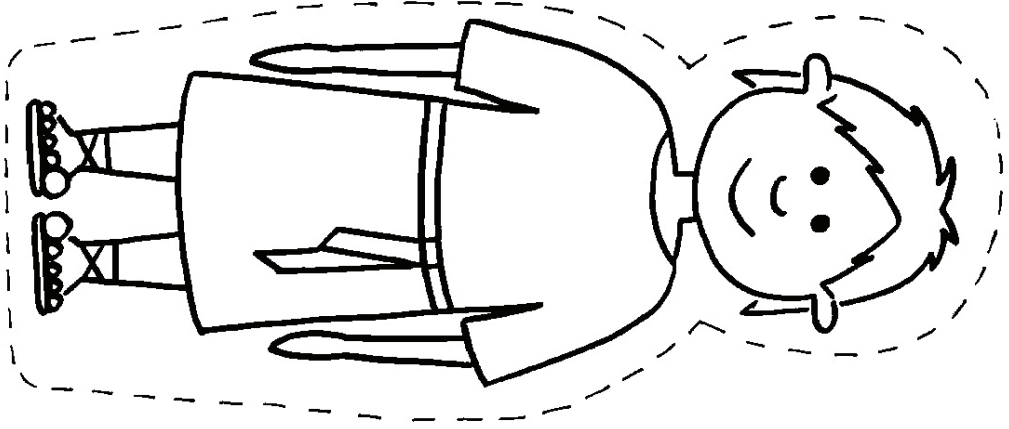

Kuvat tehnyt Heidi Nykvist

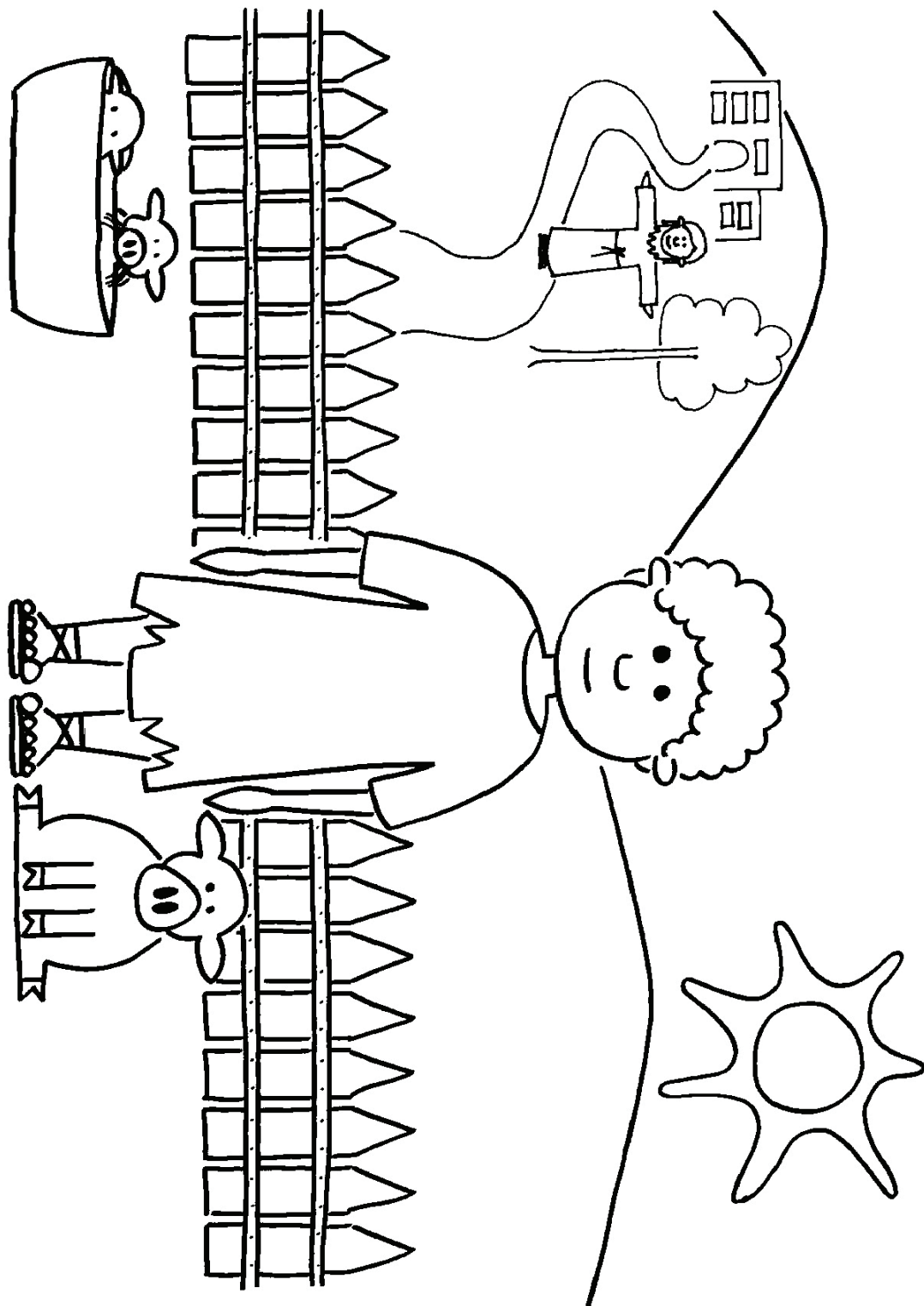
Liite 13: Tuhlaajapoika

Liite 14: Tuhlaajapojan isä ja veli

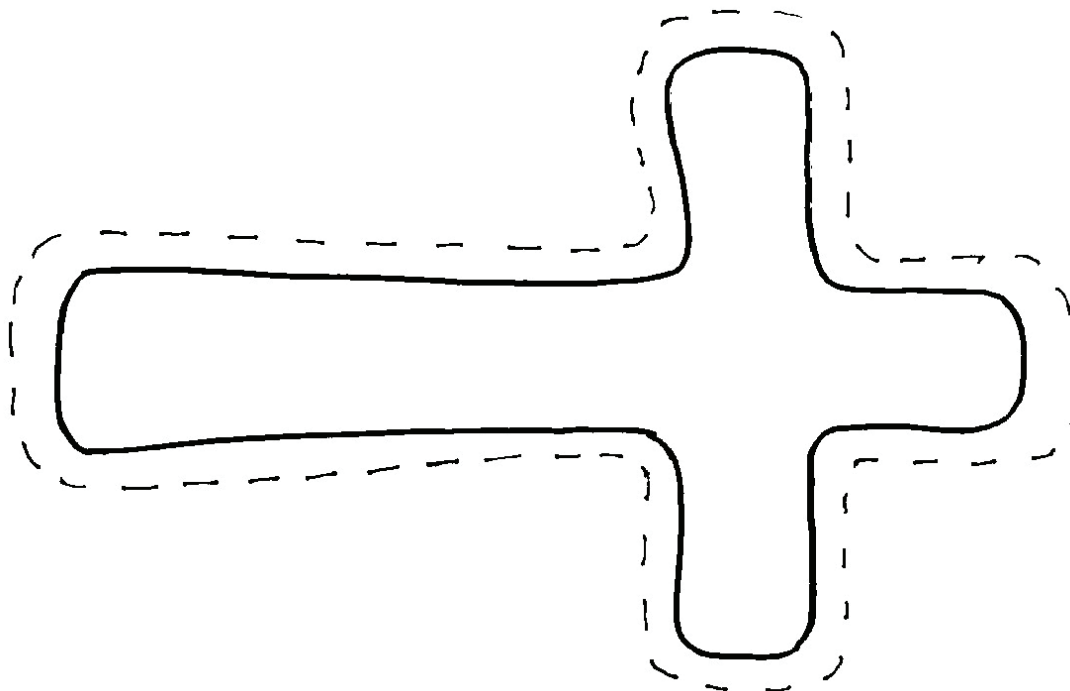
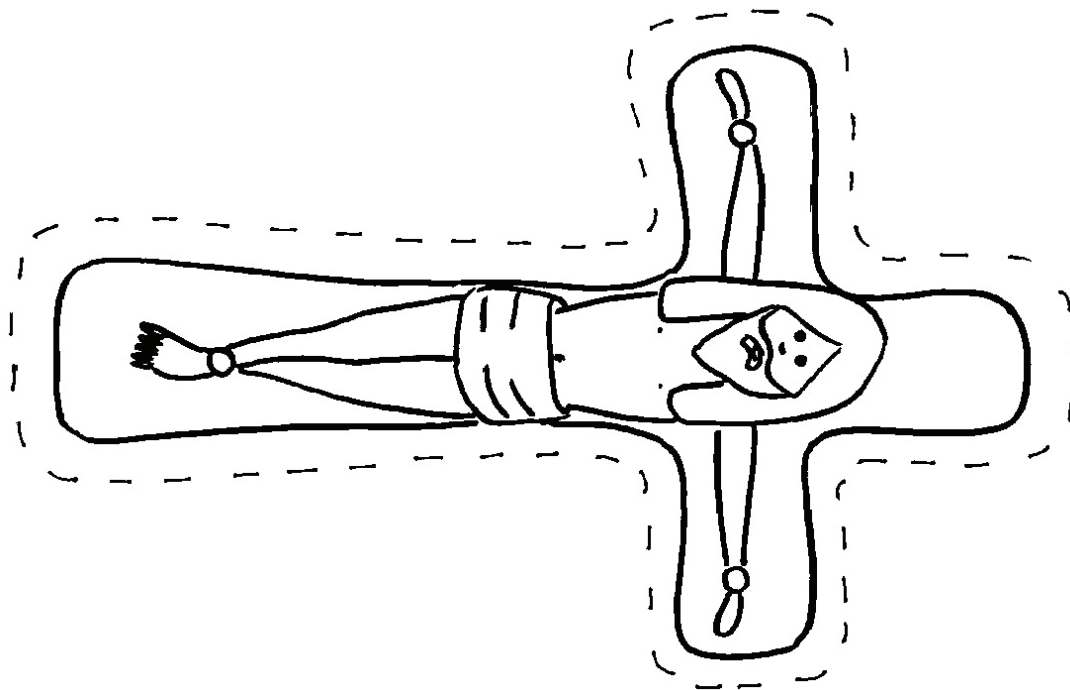

Liite 15: Värityskuva; tuhlaajapoika

Kuvan tehnyt Heidi Nykvist

Liite 16: Krusifiksi ja tyhjä risti

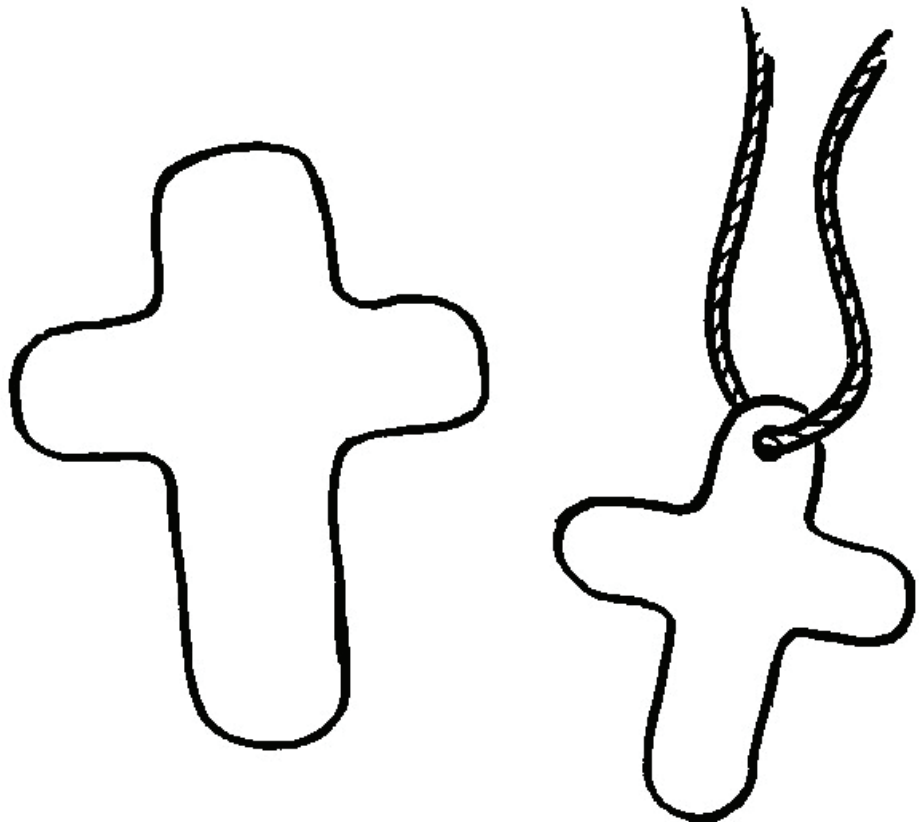

Liite 17: Ristiaskartelu

Taskuristi: Muovaile taikataikinasta taskuun ja kämmeneen sopiva risti.

Ristiriipus: Muovaile taikataikinasta riipukseksi sopiva risti. Tee ristin yläreunaan hammastikulla reikä nauhaa varten ennen sen kuivattamista uunissa tai huoneenlämmössä. Nauhana voi käyttää erilaisia lankoja tai nahkanauhaa.

Taikataikinän ohje liitteessä 4.

Liite 18: Puunrunko

